

УДК 378 (477. 46) : 070 (477. 46)
ББК 74. 583 (4 Укр) + 76. 125. 1 (4 Укр - 4 Чек)
Г-60

Рецензенты:

доктор історичних наук, професор Морозов А. Г.
доктор педагогічних наук, професор Таракенкова Н. А.
кандидат наук з соціальних комунікацій Солодка Л. І.

*Схвалено до друку рішенням Вченої ради
Черкаського національного університету
ім. Б. Хмельницького
(протокол №3 від 31 січня 2012 р.)*

Голиш Г. М.
Г-60 Черкаський педагогічний інститут на
шпалтах газети «Черкаська правда» 1954 - 1991 рр. : матеріали
прес-моніторингу / Г. М. Голиш, О. В. Ільченко. – Черкаси : ЧНУ
ім. Б. Хмельницького, 2012. – 208 с.
ISBN 978-966-353-259-2

Підготовлений працівниками наукової бібліотеки ЧНУ ім. Б. Хмельницького збірник містить прес-релізи матеріалів обласної газети «Черкаська правда» від 1954 до 1991 р., які розповідають про повсякденність провідного в Івано-Франківську краї ВНЗ – Черкаського педагогічного університету ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією. Це джерело засноване видання адресовано студентам та викладачам зі спеціальностей історія, соціальні комунікації, а також широкому колу читачів, яких цікавить минувшина газетирства та регіональної вищої освіти.

УДК 378 (477. 46) : 070 (477. 46)
ББК 74. 583 (4 Укр) + 76. 125. 1 (4 Укр - 4 Чек)

ISBN 978-966-353-259-2 © ЧНУ ім. Б.Хмельницького, 2012
© Г. М. Голіщ, 2012

*Ветеранам та випускникам Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
присвячується*

Передмова

Газета - перша чернетка історії.
Пилип Грем

Газета - це паперова совість.
Малcolm Maggeridж

Чи не найпомітніше місце серед засобів соціальної комунікації і в сучасну добу тотальної комп'ютеризації суспільства продовжують займати газети. Що ж стосується минулого століття, коли електронні технології передачі інформації перебували на світанковому етапі свого розвитку, газетна періодика залишалася заледве не одноосібним лідером інформаційного ринку. У радянську добу провідною трибуною пропаганди політики правлячої Комуністичної партії та місцевих виконавчих структур стали обласні газети, які мали величезну читацьку аудиторію, а їх редакції виконували чітко визначене соціальне замовлення: знаходити аргументи для ілюстрації переваг тогочасного способу життя та виховувати маси на ідеях марксизму-ленінізму і комуністичної ідеології.

На українському радянському мас-медійному просторі потужно заявив про себе й наймолодший (на 1950-ті рр.) обласний часопис УРСР — газета «Черкаська правда» (від 1991 р. — «Черкаський край»), — відзначений у 1968 р. орденом «Знак Пошани». Як орган Черкаського обласного комітету Компартії України і обласної ради депутатів трудящих, ця громадсько-політична газета виникла синхронно зі створенням Черкаської області у січні 1954 р. Вона оперативно висвітлювала усі найважливіші події, пов’язані зі становленням та розвитком новонародженої області. Звісно, журналістів та позаштатний актив часопису цікавили й питання функціонування освітньої галузі, доленосне значення якої завжди було і є очевидним.

Серед редакційних матеріалів, присвячених освітній проблематиці, рельєфно виділяються як за кількістю, так і за змістово-жанровою подачею кореспонденції про життя Черкаського педагогічного інституту імені 300-річчя возз’єднання України з Росією (нині — Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького). Увага редакції головної і довгий час єдиної черкаської обласної газети до питань функціонування цього ВНЗ є логічною і вмотивованою, адже Черкаський педінститут (сьогоднішній університет) був і залишається старійшиною й беззаперечним лідером регіональної вищої освіти. Завважимо, що за 37 років на сторінках «Черкаської правди» побачило світ понад 260 матеріалів, що висвітлюють різноманітні грани життя інституту.

Шляхом посторінкового перегляду ретрофонду обласної газети, що зберігається в архіві періодичних видань наукової бібліотеки ЧНУ ім. Б. Хмельницького, автори запропонованого видання відбрали практично всі матеріали з указаного тематичного напря-

му. Щодо хронологічних меж такого відбору, то вони охоплюють період від 1954 р. (утворення області і виходу першого номера газети «Черкаська правда») до 1991 р. (розвал Радянського Союзу). Цей часовий відтинок включив у себе хрущовську «відлигу», брежневські часи, горбачовську «перебудову» й прикінцеву радянську добу.

Жанровий аналіз газетних матеріалів про інститут засвідчує очевидне переважання стислих кореспонденцій, заміток. Зустрічаються також ґрунтовні статті, нариси, інтерв’ю, репортажі, персоналістичні портрети тощо. Їхніми авторами є професійні журналісти, а також викладачі й студенти, випускники інституту. Чимало матеріалів подано як редакційні (без визначеного авторства) у рубриках «У нашому обласному центрі», «У партійних організаціях області», «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра», «Черкаська панорама», «День Черкащини» та ін. Публікації присвячено найрізноманітнішим сферам діяльності педінституту: зміцненню матеріально-технічної бази, організації навчального процесу, особливостям вступних кампаній, навчального процесу, перебігу науково-дослідницької роботи, зовнішнім зв’язкам ВНЗ, дозвіллю студентів, діяльності партійної та комсомольської організацій, долям відомих випускників тощо.

Звертає на себе увагу ідеологічна заангажованість та переважно мажорна тональність усіх публікацій про інститут. Це цілковито відповідало тогочасним інформаційним канонам, до того ж уся медійна продукція СРСР перебувала під недремним оком партійно-радянської цензури.

Матеріали збірника розташовано в хронологічній послідовності (як прес-релізи кореспонденцій), а бібліографічні відомості подаються згідно з національними стандартами України. У підрядкових

поясненнях містяться тлумачення окремих анахронічних термінів і понять, а також подано стислі відомості про персоналії, що згадуються в текстах газетних матеріалів. Краєщому орієнтуванню читача в тексті збірника допоможуть географічний, іменний та предметний покажчики. Додатки містять результати проведеної укладачами класифікації газетних матеріалів про педінститут, біографічні довідки про редакторів обласної газети у вказаній період, а також ілюстрації логотипів назви часопису.

Збірник матеріалів про педагогічний інститут має, насамперед, джерелознавче значення, позаяк може стати в пригоді дослідникам історії регіональної вищої освіти. Сподіваємося, що він зашківить також фахівців із соціальних комунікацій, а також усіх, хто причетний до історії й сьогодення нашої *alma mater* – Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, який нещодавно відзначив своє 90-річчя.

Висловлююємо щиросередній вдячність за консультивну допомогу в підготовці видання доценту Л. М. Кляцькій, заступнику начальника департаменту навчально-методичної роботи ЧНУ ім. Б. Хмельницького Н. Т. Токовій, голові спортклубу «Богдан» В. Й. Химичу, засłużеному працівникові фізичної культури і спорту України В. Б. Страшевичу.

Григорій Голиш,
кандидат історичних наук, доцент,
член Національної спілки
журналістів України

Матеріали прес-моніторингу

Там, де газети не вільні
друкувати всяку нісенітніцу,
люди при владі вільні
робити всякі нісенітніці.

Луї Тернуар

Ніколи не слід добре говорити
про себе. Треба це друкувати.
Жуль Балі

Нація, яка веде бесіду сама з собою, –
ось що таке хороша газета.

Артур Міллер

1. Шурубура Л. *На честь великого свята /* Л. Шурубура // Черкаська правда. — 1954. — 21 лютого. (№ 13). — С. 3.

У стислому інформаційному матеріалі студент Черкаського педінституту повідомляє про об'єднане засідання кафедр російської, української та німецької мов за участю викладачів та студентів мовно-літературного факультету ВНЗ. Захід присвячено 300-річчю возз'єднання України з Росією, з основною доповіддю «Боротьба російських лінгвістів за літературні права української мови» виступив доцент Жовтобрюх*.

2. Мойсеенко М. *Педагогічні читання, присвячені 300-річчю возз'єднання України з Росією /* М. Мойсеенко // Черкаська правда. — 1954. — 7 квітня. (№ 51). — С. 2.

Допис кандидата педагогічних наук, доцента М. Мойсеєнка** інформує про педагогічні читання на базі Черкаського педінституту за участю майже всіх учителів міста. Вони проходили на честь 300-річчя возз'єднання України з Росією. Особливу зацікавленість учасників заходу викликали доповіді «Історичне значення возз'єднання України з Росією для розвитку освіти і науки на Україні», «Використання педагогічних ідей Н. К. Крупської і А. С. Макаренка в роботі шкільної піонерської організації», «Забезпечення соціалістичного гуманізму у виховній роботі школи» та ін.

* М. А. Жовтобрюх — відомий лінгвіст, доктор філології, професор, автор багатьох монографій, підручників і посібників для студентів ВНЗ, організатор діалектологічних експедицій. Від 1953 р. до 1959 р. очолював кафедру мовознавства Черкаського педінституту, потім довгі роки працював завідувачем відділу в Інституті мовознавства АН України.

** Доцент М. В. Мойсеенко понад 10 років очолював кафедру педагогіки і психології Черкаського педінституту.

3. Тевлін Я. *Висока честь /* Я. Тевлін // Черкаська правда. — 1954 — 16 травня. (№ 84). — С. 2.

Старший викладач Черкаського педінституту* розповідає про урочистий мітинг викладачів та студентів з нагоди присвоєння ВНЗ Указом Президії Верховної Ради УРСР імені 300-річчя возз'єднання України з Росією. Директор інституту О. Тканко** повідомив на мітингу про те, що за 25-річчя свого існування заклад підготував понад 5.500 кваліфікованих спеціалістів. У матеріалі підкреслюється, що «виступаючи на мітингу, викладач і студенти з радістю говорили про високу честь, якої удостоїв їх Уряд, про велику нерушиму дружбу російського і українського народів».

4. *До 50-річчя з дня народження А. П. Чехова /* Черкаська правда. — 1954. — 14 липня. (№ 134). — С. 3.

Кореспонденцію присвячено підготовці до відзначення 50-річчя з дня смерті великого російського письменника Антона Павловича Чехова. При Черкаському державному педагогічному інституті імені 300-річчя возз'єднання України з Росією організована книжкова виставка. На ній представлені твори Антона Павловича Чехова, його записні книжки, п'еси «Дядя Ваня», «Вишневий сад» та інші, видані Московським художнім академічним театром,

* Я. І. Тевлін — кандидат педагогічних наук, працював певний час заступником декана фізико-математичного факультету.

** Доцент, пізніше професор О. В. Тканко обіймав посаду директора (ректора) Черкаського педінституту в 1953 — 1979 рр. Автор численних наукових та методичних праць з історії. За подвиги на фронтах Великої Вітчизняної війни удостоєний звання Героя Радянського Союзу, нагороджений орденами Леніна, Червоного прапора (двома), Богдана Хмельницького I-го ст., Вітчизняної війни I-го ст., «Воєнний хрест 1939 р.» (Чехословаччина) та медалями. Як відомого організатора вищої освіти і вченого, його відзначено орденами Трудового Червоного прапора та «Знак Пошани».

на сцені якого була вперше поставлена «Чайка». Тут же експонуються спогади Горського, Станіславського, Короленка про Чехова. Загальну увагу привертає фотокопія портрета Олексія Максимовича Горського з написом: «Антону Павловичу Чехову — А. Пешков». На портреті дата: 19 січня 1904 року.

5. Лисенко Є. *Літературний вечір* / Є. Лисенко // Черкаська правда. — 1954. — 16 липня. (№ 136). — С. 3.

У стислій замітці повідомляється про проведення літературного вечора, присвяченого 50-річчю з дня смерті Антона Павловича Чехова, в санаторіях № 2 і 3 курорту «Соснівка». З доповіддю про життя і діяльність письменника виступила доцент Черкаського педінституту Єгорова*.

6. *Можки ряди фізкультурників, підвищувати їх майстерність* // Черкаська правда. — 1954. — 18 липня. (№ 138). — С. 1.

У критичній статті йдеється про недоліки фізкультурно-масової роботи в Черкаському педінституті, який хоч і має у своїй структурі спеціальний факультет фізичного виховання (декан Джумайлло**), проте не може похвалитися високими спортивними досягненнями студентів. «Кому як не їм, студентам цього факультету, ставити нові рекорди, можки ряди розрядників, майстрів спорту, завойовувати призи і грамоти», — підкреслюється в матеріалі. Насправді ж, наприклад, з гімнастики серед жінок на факультеті є лише дві першорозрядниці, а серед чоловіків готовуть тільки двох

* Б. Л. Єгорова — доцент кафедри російської літератури ЧДПІ.

** В. П. Джумайлло у 1950 — 60-х рр. обіймав посаду декана факультету фізичної культури, очолював кафедру спортивних дисциплін.

на шпалтах газети «Черкаська правда»

гімнастів для здачі нормативу другого розряду. Недостатньо прицеплюється любов до спорту й студентам інших факультетів. Значним гальмом у розвитку фізкультурного руху є недостатня спортивна база для проведення тренувань і організації змагань.

7. Шматко М. *Літня сесія студентів-заочників* / М. Шматко // Черкаська правда. — 1954. — 5 серпня. (№ 153). — С. 3.

В інформаційному матеріалі йдеється про завершення літньої сесії студентів заочного відділення, на якому навчається 2.200 вчителів. У ході сесії змістовні лекції прочитали викладачі Г. Шелюто, О. Троцюк, О. Кравченко, Я. Тевлін, О. Шелюто. Глибокі знання програмного матеріалу під час складання заліків та екзаменів виявили студенти-заочники факультету російської мови та літератури В. Шмандюк, Т. Сербіна, М. Щеглова, І. Трохименко.

8. *«Наукові записи» Черкаського педінституту* // Черкаська правда. — 1954. — 12 вересня. (№ 186). — С. 3.

Редакційну статтю присвячено узагальнюючому огляду змісту тому 4-го «Наукових записок» Черкаського педінституту* (Серія історико-філологічних наук). До збірки увійшло сім статей, в яких порушенні літературознавчі та історико-філософські проблеми.

Актуальністю відзначаються статті доцента О. В. Тканка «Зносини Б. Хмельницького з російським урядом з питань возз'єднання України з Росією в період визвольної війни 1648-1654 років» та «Критика гегелівської філософії в роботі

* «Наукові записи» Черкаського педінституту — часопис, збірник наукових статей, що виходив періодично декількома серіями. Він є попередником «Вісника Черкаського університету».

Й. В. Сталіна «Анархізм чи соціалізм», а також наукова розвідка доцента А. І. Бондаренка «Визвольні мотиви та ідея єдності українського і російського народів у народно-поетичній творчості».

Кандидат філософських наук П. М. Трусов виступив зі статтею «Вчення І. М. Сєченова про відчуття та сприйняття», а доцент Б. Л. Єгорова дослідила питання розвитку революційно-демократичного напрямку в літературному процесі Росії XIX ст. У збірці надруковано також статті доцента М. В. Мойсеєнка та кандидата історичних наук Б. О. Титової.

9. *До 50-річчя першої російської революції* // Черкаська правда. — 1955. — 16 січня. (№ 13) [№ 292]. — С. 3.

Читач інформується про те, що дніми в Черкаському педінституті імені 300-річчя возз'єднання України з Росією для 500 вчителів-заочників були прочитані лекції «50 років першої російської революції 1905-1907 років» та «Історичне значення першої російської революції». З нагоди ювілею також влаштовано виставки політичної та художньої літератури.

10. Барандес І. *Філософський семінар науковців педінституту* / І. Барандес // Черкаська правда. — 1955. — 18 травня. (№ 116) [№ 395]. — С. 2.

Автор статті, кандидат філософських наук, доцент Черкаського педінституту, детально розповідає про роботу очолюваного ним філософського семінару, слухачами якого стали керівники кафедр Солодовник, Мойсеєнко, Кузнецов, Крупаткін*, Фонкіч, Куркчі**,

* І. Крупаткін пізніше захистив докторську дисертацію, здобув вчене звання професора.

** М. Ф. Куркчі — кандидат біологічних наук, доцент.

Шелюто, Непійвода, декани факультетів Дудник і Джумайло, кандидати наук Бугаєнко, Фірсов, Довгяло, Жовтобрюх та інші. Важливе місце у роботі семінару зайняли такі форми роботи, як групові та індивідуальні консультації, лекції, теоретичні співбесіди, самостійне опрацювання творів класиків марксизму-ленінізму*.

Великий інтерес викликали доповіді, виголошенні завідувачкою кафедри української мови Ф. А. Непійводою**, завідувачем кафедри педагогіки М. В. Мойсеєнком, доцентами Бугаєнком та Жовтобрюхом.

Як відзначено в статті, «теоретичний семінар дав велику користь у підвищенні ідейно-теоретичних знань науковців, в їх озброєнні марксистсько-ленінською теорією».

11. *Державні екзамени в інституті* // Черкаська правда. — 1955. — 3 червня. (№ 130) [№ 409]. — С. 3.

У матеріалі повідомляється про початок державних екзаменів у педінституті: студенти-випускники складають іспит з основ марксизму-ленінізму***. Глибокі знання з цієї дисципліни виявила студентка мовно-літературного факультету Г. Рак, ґрунтовні відповіді на запитання екзаменаційних білетів підготували також випускники Єременко, Дахнівська, Куцівський та багато інших.

* Класиками марксизму-ленінізму вважаються К. Маркс, Ф. Енгельс та В. Ленін (Ульянов).

** Доцент Ф. А. Непійвода — відомий лінгвіст і педагог, понад 50 років працювала в Черкаському педінституті (університеті). Відзначена обласною краєзнавчою премією ім. М. Максимовича.

*** У ті часи навчальний курс «Основи марксизму-ленінізму» був провідним і обов'язковим у системі вищої освіти. Студенти опановували базові положення марксистсько-ленінської теорії.

«За післявоєнні роки інститут випускає десятій загін молодих висококваліфікованих спеціалістів. Лише в нинішньому році з його стін вийде 467 викладачів літератури, математики, природознавства і фізкультури» — наголошується у статті.

[На фото О. Резнікова — «Група студентів мовно-літературного факультету, які на відмінно склали державний екзамен з основ марксизму-ленінізму: Г. Рак, П. Пилипенко, В. Радченко, М. Рожко, Л. Дахнівська, М. Куцівський, М. Мусатенко»].

12. *Вступні екзамени в інституті* // Черкаська правда. — 1955. — 30 червня. (№ 153) [№ 432]. — С. 3.

В інформаційному матеріалі йдеться про перебіг вступних екзаменів на заочному відділенні Черкаського педінституту, які розпочалися 20 червня. Усього заяви подали понад 500 абитурієнтів, переважно вчителі та пionerwожаті шкіл Черкаської, Київської, Вінницької, Полтавської, Кіровоградської та багатьох інших областей України. Загалом на перші курси усіх п'яти факультетів заплановано прийняти 205 заочників, при цьому випускники педучилиць, що мають дипломи з відзнакою і кількарічний педагогічний стаж зараховуються без вступних іспитів.

13. Петриченко І. *Випускний вечір* / І. Петриченко // Черкаська правда. — 1955. — 3 липня. (№ 156) [№ 435]. — С. 3.

Репортаж присвячено черговому випуску молодих спеціалістів — колишніх студентів мовно-літературного факультету та факультету фізичного виховання і спорту Черкаського педінституту, урочистості з цього приводу відбулися 30 червня. Випускників щиро привітав директор інституту, доцент О. В. Тканко, який зокрема закликав випускників у їх практи-

на шпалтах газети «Черкаська правда»

чній роботі прищеплювати дітям високі моральні якості і «допомагати партійним*, профспілковим і комсомольським** організаціям... у вихованні мас в дусі марксизму-ленінізму». Нове поповнення учительських лав щиро вітав і присутній на цьому заході перший секретар Черкаського обкуму КПРС Б. І. Вольтовський***. Зі словом-відповідю виступили студент факультету фізичного виховання і спорту М. Дацковський і студенти мовно-літературного факультету Є. Магеровська та М. Єременко. Дипломи з відзнакою отримали А. Похилько, М. Нестеренко, Б. Дудник, Н. Рудик.

14. *Закінчилися вступні екзамени* / Черкаська правда. — 1955. — 23 серпня. (№ 199) [№ 478]. — С. 2.

Добріка редакційних матеріалів, об'єднаних загальною рубрикою «У нашому обласному центрі», містить також і стисле повідомлення про завершення вступної кампанії в Черкаському педінституті. Усього на перший курс фізико-математичного, філологічного, природничого факультетів та факультету фізичного виховання зараховано 260 осіб.

15. *Почалися заняття в педінституті* // Черкаська правда. — 1955. — 4 вересня. (№ 210) [№ 489]. — С. 4.

* Тут і далі поняття «партійна організація» означає первинний осередок Комуністичної партії Радянського Союзу — урядянські часи єдиної і до того ж владової партії.

** Комсомол (ВЛКСМ — Всесоюзна ленінська комуністична спілка молоді; ЛКСМУ — Ленінська комуністична спілка молоді України) — масова комуністична молодіжна організація, що вважалася резервом і помічником Комуністичної партії, об'єднувала у своїх рядах майже стовідсотково молодь віком від 15 до 28 років.

*** Б. І. Вольтовський був очільником Черкаської області від січня 1954 р. до лютого 1960 р.

Інформаційний матеріал повідомляє про початок занять у Черкаському педінституті. Вересень цього року — знаменний місяць у житті інституту, адже минає 25 років з дня існування вузу. За цей період його випускниками стали тисячі вчителів.

На перший курс усіх факультетів зараховано загалом 260 осіб, це представники різних областей країни. Галина Косенкова прийнята на філологічний факультет після закінчення Осьорської середньої школи, Рославльського району Смоленської області; Емеренція Галайда приїхала вчитися з м. Мукачево Закарпатської області; Валерій Дормідонтов — вступив на природничий факультет, закінчивши школу в м. Олики Олицького району Волинської області.

Усього ж до занять 1 вересня приступило 1230 студентів.

16. Білоцерківський Я. *Подарунки учням від студентів / Я. Білоцерківський //* Черкаська правда. — 1955. — 15 вересня. (№ 219) [№ 498]. — С. 3.

У дописі розповідається про те, що студенти фізико-математичного факультету Черкаського педінституту відвідали підшефну школу с. Леськи Черкаського району. В урочистій обстановці студенти вручили школярам подарунки: 50 приладів для вивчення фізичних явищ і законів, 30 з яких виготовлені руками самих студентів. А декан фізико-математичного факультету доцент Довгяло* прочитав для учнів-старшокласників лекцію «Про використання атомної енергії в мирних цілях.»

17. Ювілей вченого // Черкаська правда. — 1955. — 23 листопада. (№ 276) [№ 555]. — С. 4.

* М. О. Довгяло був першим повоєнним директором Черкаського педінституту (1943 — 1945 рр.), а від 1954 до 1973 р. очолював фізико-математичний факультет.

У цій статті матеріалів рубрики «У нашому обласному центрі» вміщена й стисла інформація з приводу 50-річчя від дня народження та 30-річчя науково-педагогічної діяльності доцента Черкаського педінституту Михайла Андрійовича Жовтобрюха. Про творчий шлях відомого мовознавця розповів завідувач кафедри Шелото. Ювіляра тепло вітали викладачі та студенти інституту.

18. Черкаському педагогічному інституту — 25 років // Черкаська правда. — 1955. — 26 листопада. (№ 279) [№ 558]. — С. 3.

Газетна шпальта повністю присвячена 25-річному ювілею* Черкаського державного педагогічного інституту імені 300-річчя возз'єднання України з Росією. Загалом у добірці з нагоди свята вміщено 10 текстових матеріалів і 3 світlinи.

18. 1. Тканко О. В. *Славне двадцятип'ятиріччя / О. В. Тканко.*

Автор об'ємної статті, кандидат історичних наук, директор інституту нагадує, що інститут було засновано в жовтні 1930 року на базі педагогічного технікуму. За 25 років свого існування ВНЗ дав країні 5.800 учителів математики, фізики, біології, мови і літератури та інших професій. Наводиться статистичний матеріал, що характеризує зростання інституту: тоді як у перший випуск його закінчило лише 136 осіб, то нині випускається утрічі більше, замість 3 відділів у 1930 році тепер функціонує 4 факультети, на яких навчається 3.500 студентів. Науково-навчальну роботу здійснюють 13 кафедр, де працює 110 викладачів. Лише за 5

* Тоді початком історії ВНЗ вважався 1930 р., коли Черкаський педагогічний технікум було реорганізовано в інститут народної освіти (згодом — інститут соціального виховання, а від 1933 р. — педагогічний інститут).

останніх років 15 викладачів інституту захистили кандидатські дисертації, а 6 доцентів успішно працюють над докторськими. Завідувач кафедри літератури доцент А. Бондаренко та старший викладач М. Кашуба* у складі авторського колективу написали підручник і хрестоматію з української літератури для 10 класу середньої школи, доцент М. Мойсеєнко працює над підручником педагогіки для педвузів, доцент М. Жовтобрюх — над підручником з історичної граматики.

Наголошується на тому, що спостерігається значне підвищення успішності студентів: минулій навчальний рік 160 закінчили на «відмінно», а 810 — на «відмінно» і «добре».

Матеріал завершується запевненням, що «педагогічний і студентський колектив інституту докладуть всіх зусиль для того, щоб з честью виконати завдання, поставлені перед вишою школою, Комуністичною партією і Радянським урядом — готовувати високоосвічених, кваліфікованих спеціалістів, будівників комуністичного суспільства».

18. 2. Солодовник Ю. Зв'язок з практикою / Ю. Солодовник.

У цьому матеріалі, який підготував доцент Черкаського педагогічного інституту**, йдеться про наукові досягнення ВНЗ. Лише в післявоєнні роки викладачі інституту розробили близько 200 наукових проблем, переважна більшість яких мали практично-

* М. Ф. Кашуба певний час обіймав посаду декана філологічного факультету.

** Доцент Ю. В. Солодовник у 1946 – 1958 рр. очолював кафедру біології, а наприкінці 1950 – 60-х рр. обіймав посаду проректора з наукової роботи Черкаського педагогічного інституту. Помер на робочому місці від гострого серцевого нападу.

прикладне значення. Зокрема, доцент І. Крупаткін обґрунтував теоретичну базу процесу виробництва хлорвінілу та розробив спосіб одноразового отримання ізопропілового ефіру. Метод аналізу слідів деяких мікроелементів, який нині використовується в металургії, розробив доцент В. Чуйко. А старший науковий співробітник Х. Ніхамкіна забезпечила вдосконалення синтезу багатьох лікарських препаратів.

На кафедрі ботаніки вивчається питання добору найбільш продуктивних травосумішів, морозостійкості сортів груш, освоєння природних луків, отримання високоврожайного гібридного насіння кукурудзи тощо.

Провідне ж місце в науковій тематиці інституту займають проблеми, пов’язані з підвищенням якості навчально-виховної роботи школи. Так, кафедра педагогіки дослідила й теоретично узагальнена питання про психологічні основи уваги молодших школярів та про моральне виховання учнів, а кафедра фізики розробила практикум з фізики для середньої школи та методику демонстрації.

18. 3. Самчук Н. Широкі перспективи / Н. Самчук.

Студентка IV курсу мовно-літературного факультету, сталінський стипендіат*, ділиться своїми враженнями від проходження педагогічної практики в середній школі села Василів Черкаського району. Познайомившись більше із життям сільської школи, вона зрозуміла, «яка цікава і в той же час відповідальна робота сільського вчителя».

* Сталінська стипендія була запроваджена в 1939 р., нею до 1956 р. відзначали студентів і аспірантів за особливі успіхи в навчанні, науковій та громадській роботі.

18. 4. Кузьміна В. *Наш ВУЗ* / В. Кузьміна.

Колишня випускниця фізико-математичного факультету Черкаського педінституту, нині заслужена вчителька шкіл УРСР висловлює глибоку вдячність своїй *alma mater* за путівку в життя, озброєння фаховими знаннями, необхідними для успішної роботи в школі. І сьогодні вчителям-практикам продовжують надавати допомогу викладачі рідного інституту.

18. 5. Вовк Г. *У праці і навчанні* / Г. Вовк.

Авторка замітки, вчителька біології, поєднує викладання біології в Черкаській школі № 9 із заочним навчанням на V курсі Черкаського педінституту. Вона ділиться своїм досвідом учительської роботи: усі учні з її дисципліни успішно опановують навчальну програму, на пришкільній ділянці вирощуються різноманітні сільськогосподарські культури. Учні також займаються садівництвом і квітникарством, ведуть дослідницьку роботу. Шкільний гурток юних мічурунів* став учасником Всеосоюзної сільськогосподарської виставки**, багатьох школярів нагороджено дипломами Виставковому.

18. 6. Зікранець І. *Мрія збулась* / І. Зікранець.

У дописі студент-першокурсник ділиться своєю радістю: з другої спроби йому, нарешті, вдалося вступити до омріянного ВНЗ на природничий факультет.

* Так тоді називалися гуртки юних натуралістів. Їхня назва походить від імені відомого російського селекціонера І. В. Мічурина.

** Всеосоюзна сільськогосподарська виставка діяла в м. Москва від 1939 до 1941 рр. і від 1954 до 1958 рр., а потім увійшла як відділ до Виставки досягнень народного господарства СРСР (постанова Ради Міністрів СРСР від 28 травня 1958 р.). Учасники виставки нагороджувалися золотими, срібними та бронзовими медалями, а також дипломами і преміями.

«Тепло зустріли нас, першокурсників, дирекція, партійна і комсомольська організації педінституту. До наших послуг світлі аудиторії, численні кабінети, бібліотека, лабораторії. Лишається одне — добре вчитися!» — підкреслює автор.

18. 7. Залізняк Г. *Дорожіть професією вчителя* / Г. Залізняк, А. Алейніков, Ф. Ганопольська, Р. Звенигородська.

Група колишніх випускників Черкаського педінституту повідомляє про те, що всі вони за направленнями працюють у школах Закарпаття, і в них немає жодних підстав шкодувати про свій професійний вибір. Автори допису закликають нинішніх випускників інституту наполегливо опановувати знання і поповнити лави українського вчительства.

18. 8. Срібрянець О. *Студенти* / О. Срібрянець.

Автор кореспонденції розповідає про країнських студентів Черкаського педінституту. Так, студент-другокурсник мовно-літературного факультету Ю. Тупицький не лише добре навчається, але й пише вірші та грає на баяні, Ю. Дорохова (фізико-математичний факультет) активно займається громадською роботою, є членом комітету комсомолу інституту.

Чимало вдячних листів приходить на адресу ВНЗ від його колишніх випускників. Зокрема, теплі слова глибокої вдячності адресують рідній *alma mater* П. Герман (учитель Гельмязівської середньої школи)*, В. Воронецький (директор середньої школи на Волині), М. Мужчиль (учитель мови і літератури).

* П. Т. Герман — відомий краснавець, фундатор і багаторічний директор Гельмязівського народного краєзнавчого музею (Золотоніщина).

18. 9. Цифри і факти.

В інформаційному звіті подано статистичні дані про діяльність педінституту за 25 років. Зокрема, за чверть віку підготовлено 5.793 спеціалісти, із 110 працюючих налічується 30 кандидатів наук, доцентів, у роботі студентського наукового товариства бере участь 719 осіб, значна дослідницька робота проводиться на 11 га ділянки агробіостанції інституту. Однією з кращих у місті вважається інститутська бібліотека, книжковий фонд якої становить близько 130 тис. екземплярів книг політичної, спеціальної та художньої літератури.

18. 10. Дубина Д. *Вихованці інституту / Д. Дубина*

Ми його знайшли на полі бою.
Він лежав на вогкому піску
Між підбитих танків під горою,
Мов застиг у сміливім ривку.
Ми шапки зняли — і заніміли
У журбі над другом бойовим.
Залікова книжка обгоріла
На піску лежала поруч з ним.
Зір вловив знайомих кілька літер.
В серді раптом піднялася лють:
Там виднілося: «студент мов-літу»...
І в крові — «Черкаський інститут»...
І відтоді наші автомати
Ще лютише мстили ворогам.
І здавалось, що чинить розплату
Друг-студент допомагає нам.
Ми фашистські нищили барлоги,
Ми — в Берлін! І, піднявши тут

на шпалтах газети «Черкаська правда»

Наш червоний прапор Перемоги,
Повертались в рідний інститут.
Безліч днів бурхливих промайнуло.
Інститут в огнях і прапорах:
Чверть століття це ж йому минуло.
Він пройшов почесний, славний шлях.
У житті в нас радошів багато.
Наша пісня весело луна.
Хоч прийшлося на осінь наше свято,
Та, погляньте, навколо весна!
...І мені згадалось поле бою,
І мені згадавсь один із них,
Що, жорстоко скошений війною,
Інститут закінчити не встиг.
Вічно жити в серцях людей судилося
Тим, що за Вітчизну полягли,
Тим, що в інститутах не довчилися,
Щоб ми з вами вчитися могли.

[На світлинах — «Група викладачів та студентів Черкаського педінституту»; «Студентка IV курсу природничого факультету веде урок у Черкаській середній школі № 1»; «Лабораторні роботи»].

19. *Екзамени у заочників // Черкаська правда. — 1956. — 10 січня. (№ 8) [№ 595]. — С. 4.*

У стислій інформації йде мова про зимову екзаменаційну сесію на заочному відділенні Черкаського педінституту, на 4-х факультетах якого навчається понад 1.800 осіб.

Цікаво, що на сесію прибули студенти-заочники не лише з різних областей України, але й із Заполяр'я та Грузії. Успішно склали екзамени з української літератури студенти IV курсу українського відділення мовно-літературного факультету, 80% отримали відмінні й добре оцінки.

20. *Почалися студентські канікули* // Черкаська правда. — 1956. — 29 січня. (№ 25) [№ 612]. — С. 3.

У рубриці «Новини тижня» серед інших подій розповідається про початок зимових канікул студентів Черкаського педінституту. Частина юнаків і дівчат поїхали додому, а для тих, хто залишився в Черкасах, забезпечена змістовна програма канікул. Зокрема, буде проведено ряд вечорів відпочинку, у ході яких читатимуться лекції, даватимуться концерти художньої самодіяльності, а також організовуватимуться культурні вистави обласного драмтеатру, проводитимуться спортивні змагання.

21. *Наукова сесія інституту* // Черкаська правда. — 1956. — 6 березня. (№ 56) [№ 643]. — С. 3.

У редакційній кореспонденції йдеться про роботу 11-ї звітно-наукової сесії Черкаського педінституту, присвяченій підсумкам науково-дослідної роботи професорсько-викладацького складу за 1955 рік. З доповіддо «Підсумки і завдання науково-дослідної роботи інституту у світлі рішень ХХ з'їзу КПРС» виступив директор інституту доцент О. Тканко. Змістовними були виступи кандидата філософських наук І. Барандеса, кандидата історичних наук С. Кузнєцова, кандидата біологічних наук М. Куркчі, доцента М. Довгяла.

на шпалтах газети «Черкаська правда»

✓ 22. *Охват І. Зелене насадження — здоров'я людини* / I. Охват // Черкаська правда. — 1956. — 16 березня. (№ 65) [№ 652]. — С.3.

Допис присвячено організації дослідної роботи агробіологічної станції* Черкаського педінституту. Її науковий співробітник повідомляє про те, що в порядку обміну станція отримала великий асортимент насіння квітів та інших зелених насаджень від ботанічних садів Москви, Ленінграду, Києва, Одеси, Кавказу, Середньої Азії, а також з Бухареста, Варшави та інших міст і територій.

У теплицях агробіологічної станції є великий набір кімнатних рослин походження тропічного і субтропічного поясів різних частин світу.

23. *Джуляй І. Зустріч студентів з головою передового колгоспу* / I. Джулай // Черкаська правда. — 1956. — 17 березня. (№ 66) [№ 653]. — С. 3.

Студент розповідає про зустріч студентів і викладачів природничого факультету з головою колгоспу** «Пам'яті Леніна» с. Вергуні Черкаського району Коваленком. Гість розкрив секрети успіху господарства у вирощуванні високих врожаїв сільськогосподарських культур та підвищенні продуктивності громадського стада.

24. *Призначення випускників педінституту на роботу*. — Черкаська правда. — 1956. — 8 травня. (№ 108) [№ 695]. — С. 1.

* Нині — ботанічний сад.

** Колгосп — колективне сільгоспідприємство, у радянські часи — найпоширеніша форма організації аграрного сектору економіки.

Інформаційний матеріал повідомляє читачів про розподіл на роботу молодих спеціалістів-випускників 1956 року Черкаського педінституту. Чотири факультети: мовно-літературний, фізико-математичний, природничий та фізичного виховання і спорту закінчує 249 осіб, зокрема 54 — майбутні вчителі російської та української мови і літератури, 96 — фізики й математики, 55 — біології і 46 — фізкультури. Випускники виявили бажання працювати в Рівненській, Сталінській, Чернігівській, Хмельницькій, Київській та Черкаській областях.

25. Мойсеенко М. *Підвищти вимоги до студентів* / М. Мойсеенко // Черкаська правда. — 1956. — 18 липня. (№ 167) [№ 754]. — С. 3.

Автор публікації розмірковує над проблемами підвищення якості заочного навчання. За підсумками державних іспитів у Черкаському педінституті він робить висновок, що більшість студентів-заочників «має сталі ґрунтовні знання, уміє поєднувати теорію з практикою». Однаке є й проблеми у царині якості знань, бо далеко не всі студенти належним чином підготувалися до екзаменів. Окрім з них недостатньо знають першоджерела*, мають слабку філософську підготовку, затруднюються в поясненні багатьох понять і термінів, допускають перекручення змісту основних положень. Причиною такого становища є те, що студенти-заочники недостатньо працюють з книгами та періодичними виданнями.

26. Мойсеенко М. *Студентська конференція* / М. Мойсеенко // Черкаська правда. — 1956. — 25 липня. (№ 173) [№ 760]. — С. 3.

* Першоджерелами тоді беззаперечно вважалися лише твори класиків марксизму-ленінізму.

У кореспонденції повідомляється про те, що в Черкаському педагогічному інституті відбулася конференція студентів-заочників. Студент М. Токовенко поділився досвідом роботи технічних гуртків Боровицької середньої школи Чигиринського району. Він розповів про юних радіотехніків школи, які виготовили і встановили в квартирах інвалідів Вітчизняної війни 60 радіоприймачів, обладнали шкільний радіовузол. За активну участь у радіофікації села учнів нагороджено грамотами Міністерства освіти УРСР. Цінну роботу провів також автотранспортний гурток: його члени влітку працювали помічниками трактористів.

Змістовою й обґрунтованою була доповідь студента І. Філоненка на тему: «Значення екскурсій у здійсненні політехнічного навчання». З доповідями виступили також студенти-заочники Г. Мушинський і А. Носов.

27. Охват І. *Цікаві екскурсії* / І. Охват // Черкаська правда. — 1956. — 11 серпня. (№ 188) [№ 775]. — С. 3.

У дописі повідомляється про те, що агробіологічна станція Черкаського педінституту провела обмін насіння з 12 ботанічними садами СРСР і 6 садами зарубіжних країн, що дало можливість значно збільшити видовий склад рослин. На землях агробіологічної станції привертають увагу ділянки, де вирощується багаторічна та багатоярусна цибуля, гілляста озима пшениця, озимий ячмінь, соняшник сорту «гігант білий» (його стебла мають 3-метрову висоту). У відділі оранжерейних рослин вирощується понад 200 видів тропічної і субтропічної флори. Зібрано й понад 100 видів квітів.)

Інститутську агробіологічну станцію відвідують учні шкіл, робітники підприємств м. Черкаси, колгоспники області.

28. Почались заняття в Черкаському педінституті // Черкаська правда. — 1956. — 2 вересня. (№ 207) [№ 794]. — С. 4.

У рубриці «Вчора в Черкасах і області» серед інших міститься інформація про початок нового навчального року в Черкаському педінституті. (До занятт на всіх факультетах приступило 900 студентів. На перший курс факультету фізичного виховання, фізико-математичного, природничого і філологічного складали іспити 840 осіб, прийнято — 250, з них 80 — медалісти. В числі нових студентів є учасники Великої Вітчизняної війни, демобілізовані зійти, робітники і службовці. Понад 300 студентів інституту продовжують брати участь у збиранні врожаю на цілинних землях Казахстану.

29. Глиб Г. Листи з цілини / Г. Глиб // Черкаська правда. — 1956. — 9 грудня. (№ 288) [№ 875]. — С. 3.

У стисному дописі йдеться про участь студентів педінституту у зборі врожаю на цілинних землях Казахстану. За хорошу працю Карагандинський обком комсомолу багатьом студентам вручив почесні грамоти, значки «За освоєння цілинних земель», а кількох черкаських студентів представлено до урядових нагород. Неподавно студенти IV курсу фізичного виховання і спорту М. Пулінський, М. Яременко і М. Богун отримали подячного листа від бригадира зернорадгоспу «Айнабулак» П. Лосіпа.

[На фото — «М. Пулінський, М. Богун, М. Яременко та І. Паска читають лист з ціліни»].

30. Глиб Г. Назустріч фестивалю молоді / Г. Глиб // Черкаська правда. — 1957. — 17 січня. (№ 14) [№ 907]. — С. 4.

на шпальтах газети «Черкаська правда»

Автор кореспонденції повідомляє про те, що в Черкаському педагогічному інституті розпочалася підготовка до Всесоюзного фестивалю молоді. Попередньо проведено два огляди художньої самодіяльності фізико-математичного і філологічного факультетів. Хор під керівництвом студентки III курсу Ліди Дойченко виконав дві пісні, сама ж вона виконала власний музичний твір «Лірична». Олександр Павленко під акомпанемент баяну виконав ліричну пісню «Зимовий вальс», до якого сам написав музику.

[На фото Г. Глиба — Ліда Дойченко виконує «Ліричну»].

31. Джумайлло В. Зимові змагання з легкої атлетики / В. Джумайлло // Черкаська правда. — 1957. — 19 січня. (№ 16) [№ 909]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі рубрики «Фізкультура і спорт» йдеться про перебіг двох зимових змагань з легкої атлетики обласної ради ДСТ «Буревісник» в Черкасах. В особистому заліку серед чоловіків значних успіхів добився студент Черкаського педінституту А. Гуля, штовхнувши ядро на 14 м 67 см. Також він був першим і в змаганнях з метання диска — 40 м 55 см. С. Данік пройшов 10 км за 44 хв. 21, 2 сек., що є новим рекордом області. А. Наконечний метнув молот на 43 м. М. Кайрод кинув спис на 51 м 64 см. В бігу на 100 м перше місце посів С. Лабунський**. Р. Костяненко стрибнув у довжину на 6 м 35 см, а в потрійному стрибку показав результат 18 м 11 см і посів перше місце. В бігу на 5000 м переміг також студент педінституту Гончаренко (16 хв. 27, 8 сек.).

* А. Я. Гуля пізніше став заслуженим тренером України, суддею республіканської категорії.

** С. Лабунський — майстер спорту СРСР з легкої атлетики, рекордсмен України.

Серед жінок у штовханні ядра студентка педінституту Н. Сліпко посіла перше місце з результатом 10 м 46 см. Перше командне місце посіла команда колективу фізкультурників Черкаського педінституту, яка набрала 9. 293 очка.

[На фото Г. Глиба — 1. Стартують бігуни на 100 м 2. М. Кайрод метає спис].

32. Виробнича практика студентів // Черкаська правда. — 1957. — 24 лютого. (№ 47) [№ 940]. — С. 4.

В інформації, що вміщена серед інших у рубриці «Вчора в Черкасах і області», повідомляється про початок виробничої практики студентів фізико-математичного факультету Черкаського педінституту на Кам'янському машинобудівному заводі. Колектив заводу прийняв практикантів напочут д тепло.

33. Надворний В. Стрілецькі змагання / В. Надворний // Черкаська правда. — 1957. — 26 лютого. (№ 48) [№ 941]. — С. 4.

Автор замітки інформує про те, що комітет ДТСААФ* Черкаського педінституту провів змагання зі стрільби, присвячене 39-ї річниці Радянської Армії і дню виборів у місцеві Ради депутатів трудящих**. Перше місце зайніяла команда фізико-математичного факультету, друге — природничого, третє — філологічного факультету.

34. Пам'яті великого Кобзаря // Черкаська правда. — 1957. — 10 березня. (№ 59) [№ 952]. — С. 4.

* ДТСААФ — добровільне товариство сприяння армії, авіації і флоту, громадське об'єднання, у рамках якого проводилася допризовна підготовка, здійснювалося військово-патріотичне виховання молоді.

** Так у радянські часи називалися ради.

— 30 —

З нагоди 143-ї річниці від дня народження і 96-ї річниці від дня смерті Т. Г. Шевченка в Черкаському педінституті було проведено тематичний вечір. З доповідю про життєвий і творчий шлях геніального поета виступив старший викладач Кащуба. По тому відбувся концерт силами учасників художньої самодіяльності філологічного факультету.

35. Збори студентського активу // Черкаська правда. — 1957. — 19 березня. (№ 66) [№ 959]. — С. 3.

У редакційній статті розповідається про збори комсомольського активу ВНЗ та технікумів Черкащини, які відбулися в стінах Черкаського педінституту імені 300-річчя возз'єднання України з Росією. Із доповідю про роботу комсомольських організацій з поліпшення виховної і політико-масової роботи серед студентської молоді виступив секретар обкому ЛКСМУ Лисенко.

36. Гичко А. Легкоатлет Семен Данік / А. Гичко // Черкаська правда. — 1957. — 28 березня. (№ 74) [№ 967]. — С. 4.

У рубриці «Фізкультура і спорт» серед інших міститься й інформація про Семена Даніка — спортсмена 1-го розряду з легкої атлетики, студента IV курсу Черкаського педінституту*.

Спортом Данік займається з 16 років. У 1955 році він виконав норму 2-го спортивного розряду з бігу на середній дистанції, а взимку 1956 року — 2-го розряду з бігу на лижах. Минулого року в обласній спартакіаді Данік виконав норму 1-го розряду з

* С. І. Данік — випускник факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, майстер спорту з легкої атлетики та велоспорту. Як тренер, підготував чемпіона світу, чемпіона Європи, 35 чемпіонів України (серед юніорів), майстра спорту міжнародного класу та 10 майстрів спорту. Має звання «Почесний працівник фізичної культури і спорту».

спортивної ходьби на 10 км. Цей успіх окрилив Даника, і він продовжує тренуватись. У січні цього року він пройшов 10 км. за 44 хв. 28, 5 сек., це один з кращих результатів у країні.

Узявши участь у зимовій першості УРСР з легкої атлетики, цього року Семен Даник зайняв друге місце, пропустивши вперед лише екс-рекордсмена світу зі спортивної ходьби на 20 км. Володимира Голубничого.

[На знімку авт. — С. Даник].

37. Береза П. *Першість з гімнастики / П. Береза // Черкаська правда. — 1957. — 16 квітня. (№ 90) [№ 983]. — С. 4.*

В інформаційному матеріалі йдеться про підсумки змагань зі спортивної гімнастики на першість Черкаського педінституту. Автор статті, суддя республіканської категорії*, вазначає, що по першій групі переможцями виявилися студенти факультету фізичного виховання, а серед гімнастів другої групи перемогу здобули фізкультурники природничого факультету. Звання чемпіона інституту в особистій першості здобув студент-першокурсник факультету фізичного виховання В. Бровченко, серед жінок — студентка 3-го курсу Н. Сліпко.

По другій групі перемогла студентка природничого факультету Н. Сикорська.

[На фото Г. Глиба — «Н. Сліпко виконує вправи на брусах різної висоти»].

38. Джумайліо В. *Видатний успіх черкаського легкоатлета Валентина Гука / В. Джумайліо // Черкаська правда. — 1957. — 19 квітня. (№ 93) [№ 986]. — С. 4.*

* П. П. Береза — відомий спортсмен і тренер, у 1950-х рр. викладав на факультеті фізичного виховання Черкаського педінституту

на шапальтах газети «Черкаська правда»

Автор нарису розповідає про Валентина Гука* — студента Черкаського педагогічного інституту, який стартував поза конкурсом на першість Києва з легкої атлетики в спортивній ходьбі на 20 км. Він здобув перемогу над київськими суперниками, пройшовши дистанцію за 1 год. 28 хв. 38, 4 сек. Цей результат перевищив рекорд України, і лише на 40, 2 сек. був нижчим світового рекорду.

Це в школі Валентин захоплювався плаванням. У 1955 році він вступив до Черкаського педінституту на факультет фізичного виховання і продовжив удосконалуватись у цьому виді спорту. На заняттях з легкої атлетики викладачі помітили, що Гук може мати успіх і в спортивній ходьбі, відтак і почалася робота над оволодінням технікою ходьби. У 1956 р. на зимових змаганнях він вперше взяв старт у ходьбі на 10 км. І показав результат 55 хв. 53, 8 сек. У літку на спартакіаді УРСР Валентин стартував на 20 км. з результатом 1 год. 44 хв. 04 сек. А на першості республіканської ради ДСТ «Буревісник» в Ялті Валентин завоював звання чемпіона з ходьби на 10 км.

[На фото — Валентин Гук].

39. Тевлін Я. *Краще планувати мережу вузів і підготовку кадрів / Я. Тевлін // Черкаська правда. — 1957. — 19 квітня. (№ 93) [№ 986]. — С. 2.*

Автор статті, старший викладач Черкаського педінституту, розповідає про об'єднане засідання кафедр педінституту, на якому обговорювалося питання роботи ВНЗ Черкаської області. Доцент Босий критикував Міністерство освіти УРСР за формальне ставлення до планування мережі педінститутів.

* В. Ф. Гук — перший серед черкащан майстер спорту зі спортивної ходьби, мав звання «Почесний майстер спорту» (таке звання до поч. 1970-х рр. присвоювалося тим спортсменам, які щонайменше 5 разів виконували норматив майстра спорту).

У цьому зв'язку він навів приклад, що на Черкащині працює 2 педагогічні вузи, які готують учителів майже одного профілю. При цьому, тоді як у Черкаському педінституті навчається 1.200 студентів, то в Уманському — лише 450. До того ж, і якість професорсько-викладацького складу суттєво відмінна: у Черкаському навчально-виховний процес забезпечує 110 викладачів, третина з яких є кандидатами і докторами наук, а в Уманському педінституті — лише 45 викладачів (в тому числі всього 8 кандидатів наук). На переконання Босого ці два ВНЗ доцільно було б об'єднати. Прозвучала й думка про необхідність ліквідації Міністерства вищої освіти і підпорядкування державних університетів Міністерству освіти. Частина виступаючих висловилася також за підпорядкування обласних інститутів удосконалення кваліфікації учителів* педагогічним інститутам.

40. Лобза І. *Повчальна зустріч / І. Лобза** // Черкаська правда. — 1957. — 5 червня. (№ 131) [№ 1024]. — С. 4.*

В інформаційному матеріалі йдеється про перебіг матчевої зустрічі з важкої атлетики і класичної боротьби між командами Драбівського об'єднаного колективу фізкультури і збірними командами Черкаського педінституту ДСТ «Буревісник»***.

Серед борців в напівсередній та середній категоріях студент-третійорядник Моргушко на 9 хв. 30 сек. завершив зустріч з другорядником Шульгою (Драбів) чистою перемогою. В інших

* Нині — інститути післядипломної освіти педагогічних працівників.

** І. Лобза викладав у 1950-х рр. на факультеті фізичного виховання Черкаського педінституту.

*** Всесоюзне добровільне студентське спортивне товариство «Буревісник» створено в 1957 р., об'єднувало в Україні близько 185 000 членів (на 1965 р.). На Олімпійських іграх у Римі (1960 р.) українські студенти здобули 7 золотих, 6 срібних і 4 бронзові медали.

вагових категоріях першість виборили Д. Копилаш, А. Козубенко, А. Житков, Черниш (Черкаси). Тому її командну перемогу з рахунком 5:1 здобули черкащани.

У змаганнях з важкої атлетики значного успіху добився студент Черкаського педінституту Анатолій Гуля, який встановив три рекорди обласної ради ДСТ «Буревісник». У жимі двома він показав результат 102, 5 кг у ривку двома — 102, 5 кг, загальна сума в триборстві дорівнює 330 кг. У попередніх вагових категоріях перемогли важкоатлети А. Шаульський, В. Косовський, Н. Черниш, М. Нестеренко (Черкаси). Загальну перемогу з рахунком 5:2 здобули черкаські спортсмени.

41. *Конференція студентів-заочників // Черкаська правда. — 1957. — 24 липня. (№ 173) [№ 1066]. — С. 4.*

У добірці редакційних матеріалів, об'єднаних рубрикою «На Черкащині», серед інших вміщена й інформація про конференцію студентів-заочників Черкаського педінституту, яка була присвячена 40-річчю Жовтневої революції. Студенти прослухали доповіді «Комуністична партія — натхненник і організатор перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції» та «Міжнародне значення перемоги Великої Жовтневої соціалістичної революції».

42. *Новий загін вчителів // Черкаська правда. — 1957. — 4 серпня. (№ 183) [№ 1076]. — С. 4.*

У стисливій замітці розповідається про завершення державних екзаменів на заочному відділі Черкаського педагогічного інституту. Близько 370 заочників одержали дипломи вчителя середньої школи. На заочний відділ вузу прийнято 426 осіб, з них на перший курс фізичного виховання складали екзамени 51 особа.

Решту вступників, які мають дипломи вчительського інституту, зараховано на третій курс без екзаменів.

43. Екскурсія студентів // Черкаська правда. — 1957. — 4 вересня. (№ 209) [№ 1102]. — С. 4.

У стислій редакційній кореспонденції під рубрикою «На Черкащині» йдеться про екскурсію групи студентів мовно-літературного факультету Черкаського педінституту до м. Канева. Студенти відвідали музей Т. Шевченка, могили А. Гайдара, О. Ленського, побували в школі, де навчався О. Кошовий.

44. Костюкевич А. Змагаються студенти / А. Костюкевич* // Черкаська правда. — 1957. — 14 вересня. (№ 218) [№ 1111]. — С. 4.

У рубриці «Фізкультура і спорт» серед інших міститься її інформація про підсумки змагань з плавання студентів Черкаського педагогічного інституту на водній дистанції ДСТ «Водник»**. Перше місце посіла команда фізико-математичного факультету, друге — філологічного і третє — природничого факультетів. Чемпіонами інституту з окремих видів плавання стали студенти Чернявська***, Бейгул, Телегін, Грязнов****, Немченко.

* А. Костюкевич у 1950-х рр. викладав на кафедрі фізичовання Черкаського педінституту.

** ДСТ «Водник» — добровільне спортивне профспілки працівників річкового і морського флотів, створене в 1936 — 1938 рр. Його організація функціонувала в Черкасах до 1958 р.

*** М. Чернявська пізніше викладала на кафедрі фізичовання Черкаського педінституту.

**** Г. В. Грязнов довгі роки працює на посаді директора Уманської міської ДЮСШ.

Команда студентів в естафетному плаванні вільним стилем 4 х 100 встановила новий рекорд для 50 метрових басейнів (4 хв. 47 сек.).

45. Терновий К. Зустріч старих більшовиків з студентами / К. Терновий // Черкаська правда. — 1957. — 10 жовтня. (№ 240) [№ 1133]. — С. 2.

У статті розповідається про зустріч студентської молоді зі старими більшовиками, яка відбулася в актовому залі Черкаського педінституту. З цікавістю присутні сприйняли виступ А. В. Недолі-Гончаренка — організатора одного із московських загонів Червоної гвардії, активного участника боротьби за встановлення радянської влади. Член партії з 1917 року Я. П. Стороженко та старий більшовик І. С. Рац розповіли про перипетії боротьби з антирадянськими силами на Черкащині.

«Вивчайте історію партії, марксизм-ленінізм. Адже ви, майбутні вчителі, повинні виховувати для нашого суспільства свідомих громадян. Це необхідно для побудови комунізму» — з такими словами звернулися до студентської молоді почесні гості.

У залі лунали революційні пісні, а на закінчення вечора учасники студентської художньої самодіяльності виступили з літературно-художньою композицією «За владу Рад».

46. Грушкін В. Ювілейний науковий збірник / В. Грушкін* // Черкаська правда. — 1957. — 23 листопада. (№ 275) [№ 1168]. — С. 3.

* В. Грушкін — кандидат філологічних наук, деякий час викладав у Черкаському педінституті.

У кореспонденції інформується про вихід XI тому «Наукових записок» Черкаського педінституту, присвячених 40-річчю Жовтневої революції. На його сторінках виступило 29 авторів. Зокрема, побачили світ статті О. В. Тканка «Боротьба трудящих за встановлення і зміцнення Радянської влади в м. Черкасах», С. М. Кузнецова* «Міжнародне значення Великої Жовтневої соціалістичної революції», П. Ю. Маруні** «Ленінський курс розвитку сільського господарства» та інші. Друга група статей узагальнює досвід роботи Черкаських шкіл. У числі їх авторів — Я. І. Тевлін, І. Т. Пікуль, Г. П. Пилявець. Питанням історії педінституту присвячено статтю доцента О. М. Дудника*** та І. П. Охвата, а творчість нашого земляка — письменника І. Ле досліджується в розвідці М. Ф. Кашуби.

47. Успіх черкаських гімнастів // Черкаська правда. — 1958. — 20 травня. (№ 117) [№ 1316]. — С. 4.

Інформаційний матеріал повідомляє про підсумки міжобласних вузівських змагань з участю команди спортсменів-гімнастів Черкаського педінституту. Серед 16 команд — гімнастів вузів Києва і деяких областей УРСР черкасці зайняли III призове місце.

Виступаючи за програмою першого спортивного розряду, студентка II курсу факультету фізичного виховання Талаєвська набрала 71,6 бала, виконала норму першого розряду і зайняла

* С. М. Кузнецов завідував у 1960 – 70-х рр. кафедрою історії КПРС.

** П. Ю. Маруня — кандидат біологічних наук, доцент, певний час завідувала кафедрою ботаніки.

*** Доцент О. М. Дудник від 1947 до 1987 р. обіймав посаду декана природничого факультету.

особисте друге місце. Студент IV курсу Проценко* набрав 103,85 бала і зайняв особисте третє місце.

Непогано виступила студентка IV курсу Людмила Рудь, яка недобрала лише декілька балів до норми майстра спорту**.

48. Гнеушев В. Силами студентів / В. Гнеушев // Черкаська правда. — 1958. — 17 червня. (№ 141) [№ 1340]. — С. 4.

Автор замітки розповідає про те, що студенти природничого факультету Черкаського педінституту вирішили своїми силами збудувати лабораторію з основ сільського господарства та механізації. Кожен з студентів IV курсу вже відпрацював на будівництві три дні. Там для них було організовано харчування на кошти, виділені дирекцією інституту. Перший етап робіт уже завершено.

Лабораторія, що споруджується, матиме обладнані кабінети — агротехніки з основами ґрунтознавства, механізації сільського господарства, рослинництва, плодоовоочівництва. З цією метою внутрішній план лабораторії передбачає два великі зали і дві препараторських загальною площею 130 кв. метрів.

У новозбудованій лабораторії майбутні вчителі-біологи уdosконалюватимуть свою кваліфікацію. Тут вони поглиблюватимуть знання з агротехніки, будуть проходити практикум з механізації сільського господарства.

[На знімку Г. Глиба — будинок лабораторії, який споруджується силами студентів природничого факультету Черкаського педінституту].

* Л. Проценко виконав норматив майстра спорту зі спортивної гімнастики, згодом викладав на факультеті фізичного виховання Черкаського педінституту.

** Л. Рудь згодом виконала норматив майстра спорту зі спортивної гімнастики.

49. Діттерт В. [Б. н.] // Черкаська правда. — 1958. — 25 вересня. (№ 227) [№ 1426]. — С. 3.

У добірді матеріалів під рубрикою «Нам пишуть» є й інформація про засідання Вченої ради Черкаського педінституту. З доповідю про підсумки навчально-виховної роботи за минулий рік і сучасні завдання виступив голова ради доцент Тканко. Особливу увагу доповідач та виступаючі приділили зміщенню матеріально-технічної бази інституту, добору і вихованню науково-педагогічних кадрів та розгортанню науково-дослідницької роботи.

До нового складу Вченої ради увійшли професор Гасовський*, доценти Солововник, Бугаєнко, Довгяло, директор базової школи Римаренко, завідувач облвно Ткаченко та інші.

50. Успіх спортсмена Андрія Хімича // Черкаська правда. — 1958. — 9 жовтня. (№ 239) [№ 1438]. — С. 4.

У стислій кореспонденції йдеться про студента Черкаського педінституту Андрія Хімича**, який займається греблею на каное лише третій рік, а вже добився добрих результатів. У липні 1958 року на змаганнях на першість України він зайніяв третє місце, програвши лише киянину В. Ковгану та одеситу П. Тетері. Виступаючи на першість України серед ВНЗ, він вийшов на перше місце в усіх зайдах, а рекордсмен В. Ковган залишився позаду Хімича на 17 сек.

[На знімку Г. Глиба — А. Хімич].

* Професор Г. М. Гасовський працював на кафедрі зоології у 1959 — 1960 рр.

** А. І. Хімич — відомий український спортсмен з веслування на каное, Олімпійський чемпіон (Токіо, 1964 р.) на каное-двійці, дистанція 1000 метрів. Заслужений майстер спорту (1964), заслужений тренер УРСР (1966). Чемпіон Європи (1961, 1965), чемпіон СРСР (1961 — 1966 рр.) у складі різних екіпажів на різних дистанціях. Випускник факультету фізичного виховання Черкаського педінституту.

51. Лобза І. Профспілково-комсомольський крос / І. Лобза // Черкаська правда. — 1958. — 23 листопада. (№ 276) [№ 1475]. — С. 4.

Замітка розповідає про легкоатлетичні змагання за участю студентів трьох факультетів Черкаського педінституту. Серед переможців турніру — Л. Зелінська, С. Литвиненко, В. Драй та С. Халай. 8 учасників змагань виконали норму 3-го спортивного розряду.

52. Товариська зустріч // Черкаська правда. — 1959. — 4 січня. (№ 3) [№ 1509]. — С. 4.

У матеріалі йдеться про товариську зустріч з легкої атлетики та ігрових видів спорту між студентами Черкаського і Кіровоградського педінститутів, цей турнір відбувся на стадіоні імені Ленінського комсомолу та в спортзалі ДСТ «Спартак»*. У спринтерському забігу переміг студент Черкаського педінституту Лузан** (100 м за 11,4 сек.), Середа виявився сильнішим у бігу з бар'єрами (110 м за 15,3 сек.), а ядро найдалі штовхнула кіровоградська студентка Балан (12 м 98 см). Перше місце у бігу на 400 м зайніяв черкаський студент Гаврющенко. Господарі змагань виявилися сильнішими і в турнірах з волейболу та баскетболу.

Поза конкурсом виступав майстер спорту С. Даник, який переміг у бігу на 3000 м.

* ДСТ «Спартак» — добровільне спортивне товариство, створене 19 квітня 1935 р. як одне з найперших спортивних товариств СРСР. Українська організація товариства вважалася невід'ємною складовою частиною Всесоюзного ДСТ «Спартак».

** В. І. Лузан виконав норматив майстра спорту СРСР, згодом викладав на своєму рідному факультеті, підготував багато відомих спортсменів, за що удостоївся звання «Заслужений тренер України».

53. У майбутніх учителів // Черкаська правда. — 1959. — 22 березня. (№ 68) [№ 1574]. — С. 3.

Про один день життя студентів Черкаського педінституту йдеться в редакційному матеріалі. На першому поверсі інститутського корпусу засяяла світлова карта «Черкащина в семирічці», її виготовили студенти В. Гончаренко і А. Сидоренко. Студенти факультету фізичного виховання і спорту взяли участь у теоретичній конференції по матеріалах ХХІ з'їзу КПРС, а майбутні біологи готувалися до дня птахів, виготовляли наочні посібники. Викладач Мережко прочитав студентам лекцію на тему: «Ставлення Комуністичної партії і Радянської держави до релігії».

54. Студенти — важкоатлети // Черкаська правда. — 1959. — 2 квітня. (№ 77). [№ 1583]. — С. 4.

У замітці йдеться про те, що колектив Черкаського педінституту, готуючись до Спартакіади народів СРСР, провів серед студентів особисто-командну першість з важкою атлетики.

У змаганнях взяли участь 41 важкоатлет — представники 4-х курсів факультету фізичного виховання, філологічного та природничого факультетів. Переможцями у своїх вагових категоріях стали: Е. Фікслер, І. Яровий, А. Віктюк, В. Солей, Л. Крупко, Ю. Мосенко, А. Наконечний.

55. Коротун Г. Дружба студентів з виробничниками / Г. Коротун, М. Мархоцький, Є. Єременко, М. Разін // Черкаська правда. — 1959. — 18 квітня. (№ 91) [№ 1597]. — С. 3.

Студенти IV курсу фізико-математичного факультету Черкаського педінституту повідомляють про зустріч їхньої групі з депутатом Верховної Ради УРСР, фрезерувальницею

Черкаського машинобудівного заводу Олександрою Семенівною Гришко. Вона розповіла про те, як живе і працює молодь підприємства.

Студенти вирішили зав'язати дружбу з бригадою заводу, і впевнені, що ця дружба дасть багато корисного обом колективам.

56. Науково-теоретична конференція по книзі В. І. Леніна «Матеріалізм і емпіріокритицизм» // Черкаська правда. — 1959. — 16 травня. (№ 113) [№ 1619]. — С. 2.

Інформаційний матеріал повідомляє про те, що 14 травня в Черкаському педінституті відбулася науково-теоретична конференція по книзі В. І. Леніна «Матеріалізм і емпіріокритицизм».

Викладачі та студенти послухали змістовні наукові доповіді професора Гасовського, доцентів Барандеса, Бугаєнка, Преснякова*, кандидата медичних наук Колошина.

57. Мохуренко В. Студенти готуються до фестивалю / В. Мохуренко // Черкаська правда. — 1959. — 28 травня. (№ 123) [№ 1629]. — С. 3.

У Черкаському педінституті було проведено огляд факультетських колективів художньої самодіяльності, присвячений наступному VII Всесвітньому фестивалю молоді і студентів**. Автор допису, студент інституту, підкреслює, що найкращих успіхів добилися студенти філологічного факультету та факультету фізичного виховання і спорту.

* О. П. Пресняков пізніше захистив докторську дисертацію, здобув вчене звання професора, упродовж 10 років очолював кафедру російської літератури Черкаського педінституту.

** VII Всесвітній фестиваль молоді і студентів відбувся 26 липня — 4 серпня 1959 р. у м. Віден (Австрія) під девізом «За мир, дружбу і мирне співіснування». У ньому взяли участь 18 тис. молодих людей із 112 країн світу.

Доброю славою користується хор філологів, чоловічий вокальний ансамбль, солістка Н. Кибальник. І. Фаріон дебютував піснею «Зіронька моя», яку написав випускник інституту, самодіяльний композитор Ю. Тупицький. Присутнім на концерті сподобався і виступ танцювального колективу під керівництвом студентки Шаповаленко.

58. Карпенко Г. *У студентському гуртожитку* / Г. Карпенко // Черкаська правда. — 1959. — 17 червня. (№ 140) [№ 1646]. — С. 3.

Автор репортажу розповідає про буденне життя студентів у двох гуртожитках Черкаського педінституту. У березні поточного року відбувся перехід на повне самообслуговування, відтак студенти взяли на себе усі турботи з утримання гуртожитків: чергувати, прибирати в місцях загального користування тощо. «Самообслуговування — це самоціль, — підкреслює комендант Т. М. Куликова, — воно не тільки зберігає державні кошти, але й виховує студентів трудолюбивими, привчає їх до чистоти, акуратності. А це важливо для майбутніх педагогів».

59. *Сьогодні — в інститут!* // Черкаська правда. — 1959. — 1 вересня. (№ 205) [№ 1711]. — С. 2.

У статті йдеться про те, як Черкаський державний педагогічний інститут підготувався до нового навчального року. Багато старань і вміння вклала студентська молодь, щоб своєчасно пофарбувати підлогу, двері, віконні рами навчального корпусу. Студенти своїми силами провели ремонт і гуртожитків, в яких будуть жити. Навчальні кабінети інституту поповнились новим обладнанням, на інститутській агробіологічній станції обладнано сільськогосподарський кабінет та кабінет машинознавства, створено парк сільськогосподарських машин.

У навчальних програмах інституту також відбулися зміни, зокрема, значно більше уваги буде звернуто на виробничу та педагогічну практику. За весняно-літній період 1959 року 35 юнаків природничого факультету оволоділи спеціальністю тракториста. Права шофера-професіонала третього класу отримали 28 осіб, а 89 юнаків і дівчат можуть працювати слюсарями-складальниками, електриками. Усі 119 випускників фізико-математичного факультету одержали права кіномеханіка.

І надалі змінюватиметься зв'язок інституту і школи. 18 студентів філологічного факультету очолять шкільні літературні гуртки.

Значно організованіше пройшли влітку екзамени вступників. На перші курси прийнято 250 юнаків і дівчат, більшість яких — черкащани. Є й вступники з Полтавської, Київської, Закарпатської та інших областей.

60. Пижов В. *Стартують черкащани* / В. Пижов // Черкаська правда. — 1959. — 11 грудня. (№ 291) [№ 2104]. — С. 4.

Автор кореспонденції розповідає про те, що студенти Черкаського педінституту добилися відмінних результатів, виборюючи особисто-командну першість республіки серед молоді вузів у плаванні.

Студенти-першорозрядники Леонід Безкопильний* (ІІІ курс) та Віталій Коломієць (ІV курс) у попередніх запливах були першими на дистанції 100 м на спині, показавши час відповідно 1 хв. 14 сек., 1 хв. 10 сек.

* Л. П. Безкопильний виконав норматив майстра спорту з морського багатоборства, став чемпіоном України, згодом обіймав посаду начальника фізичної підготовки і спорту ВМФ СРСР, отримав почесні звання «Заслужений тренер Російської Федерації» та «Заслужений працівник фізичної культури і спорту РФ». Автор методичного посібника з морського багатоборства.

Серед 8 найсильніших плавців В. Коломієць першим фінішує (100 м за 1 хв. 9,2 сек.) — це новий рекорд області. Друге місце зайняв Леонід Безкопильний (1 хв. 11 сек.). Через годину Леонід стартував на дистанції 1500 м. вільним стилем (21 хв. 50, 6 сек.) — це вище норми другого розряду.

61. Мойсеєнко М. *В гостях у студентів* / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1960. — 10 квітня. (№ 85) [№ 1898]. — С. 4.

Дописувач повідомляє, що в Черкаському педінституті відбулася зустріч студентів зі знатними людьми області — представниками бригад комуністичної праці* та з нагородженими орденами і медалями СРСР. Про свої успіхи у праці розповіла бригадир бригади комуністичної праці Черкаської трикотажної фабрики С. Колесникова. Зацікавлено сприйняли присутні і виступи кавалерів ордена Леніна**, доярки колгоспу імені Леніна Черкаського району Говорової і ланкової артілі «Пам'яті Леніна» цього ж району Рижко.

62. Конкурс на кращий колектив самодіяльності / Черкаська правда. — 1960. — 24 квітня. — С. 1.

У рубриці «Учора в Черкасах» серед інших вміщено й інформацію про підготовку колективів художньої самодіяльності

* Бригади комуністичної праці — це виробничі підрозділи в СРСР, яким за досягнуті високі показники в праці, організованість і колективну згуртованість присвоювали звання «комуністичних». Ініціатива викремлення таких бригад з-поміж інших підрозділів виробництва з'явилася восени 1958 у ході змагання на честь ХХІ з'їзду КПРС. З нею виступила комсомольсько-молодіжна бригада В. Станишевича тепловозоремонтного цеху депо Москва-Сортувальна. В лютому 1959 р. у СРСР звання бригад комуністичної праці виборювали 35 тис. бригад, у т. ч. 10 тис. в УРСР.

** Орден Леніна запроваджений у 1930 р. і став найвищою нагородою СРСР.

Черкаського педінституту до Декади української літератури та мистецтва в Москві. З метою виявлення кращого колективу, аматорів у інституті оголошено конкурс, у якому візьмуть участь студенти усіх факультетів.

63. Калашник П. *Наукова конференція студентів* / П. Калашник // Черкаська правда. — 1960. — 24 травня. (№ 121) [№ 1934]. — С. 3.

Кореспонденція присвячена роботі 7-ї студентської конференції Черкаського педінституту. Її пленарне засідання відкрив доцент Ю. В. Солововник, який зупинився на результатах науково-дослідницької роботи студентів у поточному навчальному році. На секційних засіданнях було заслушано низку наукових доповідей студентів. Високої оцінки заслужили роботи студентів М. Гайвана «Черкащани — Герої Радянського Союзу» (науковий керівник — доцент П. Ю. Маруня), К. Дитюк «Походження власних імен» (старший викладач Содоль), Ю. Луговського та В. Захарченко «Організація спортивно-масової позакласної роботи у восьмирічній школі» (викладач П. П. Дем'янчук*).

64. Солововник Ю. *Наукові роботи викладачів педінституту* / Ю. Солововник, М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1960. — 1 вересня. (№ 207) [№ 2020]. — С. 3.

Статтю присвячено підсумкам наукової роботи викладачів Черкаського педінституту за 1959 — 1960 роки. Автори відзначають, що науковцями ВНЗ за цей час опубліковано 101 працю, вони побачили світ на сторінках відомих наукових часописів — «Вестник высшей школы», «Радянська школа»,

* Старший викладач П. П. Дем'янчук працював заступником декана факультету фізвиховання.

«Українська мова в школі», збірниках Української Академії сільськогосподарських наук, Міністерства освіти УРСР та в інших виданнях. Кафедра марксизму-ленінізму опублікувала статті С. М. Кузнецова, О. Я. Барадеса та інших про виконання трудящими Черкащини плану першого року семирічки, кафедра педагогіки підготувала до друку монографію (автори М. П. Гусак*, Ф. О. Нерода**, Т. Л. Євтушик), а мовознавці М. А. Жовтобрюх і В. М. Кулик видали підручник «Курс сучасної української літературної мови». Доцент Т. О. Бугаєнко*** випустив у світ підручник для педвузвів «Теоретична механіка». У нинішньому році вийшов з друку задачник з курсу загальної фізики для студентів-заочників (укладачі – М. О. Довгяло, М. Є. Фонкіч****, І. Ф. Вовк і М. Х. Лозовський).

Кафедри інституту працюють і над проблемами практичної педагогіки середньої школи. Зокрема, літературознавці інституту розробляють теми організації позакласного читання, а математики підготували працю «Про наближені обчислення в середній школі». Науковці кафедри хімії узагальнили досвід викладання хімії в школах обласного центру. Побачив світ і методичний посібник щодо підвищення ефективності уроків математики у вечірніх школах

* М. П. Гусак – відомий вченій у галузі педагогічних наук, став першим деканом створеного в 1949 р. факультету фізвиховання Черкаського педагогічного інституту, а від 1957 р. понад 11 років завідував кафедрою педагогіки.

** Ф. О. Нерода – кандидат педагогічних наук, доцент, у 1960-х рр. – проректор з навчальної роботи Черкаського педагогічного інституту.

*** Г. О. Бугаєнко – професор, відомий фахівець у галузі теоретичної фізики, автор чисельних підручників та посібників для студентів ВНЗ з теоретичної механіки, електродинаміки, теорії відносності.

**** М. Є. Фонкіч – професор, 38 років очолював кафедру фізики Черкаського педагогічного інституту, автор багатьох наукових і методичних праць.

на шапальтах газети «Черкаська правда»

робітничої молоді. Багато досліджень мають прикладне значення і перспективи застосування в народному господарстві. Так, пропозиції доцента О. М. Дудника щодо використання корисних копалин Черкащини в економіці країни враховано Державною плановою комісією при Раді Міністрів СРСР і включено в план розвитку господарства на семирічку.

65. Супрун К. *Допомога студентів / К. Супрун //* Черкаська правда. – 1960. – 1 листопада. (№ 259) [№ 2072]. – С. 3.

Вчителька Богданівської восьмирічної школи повідомляє про те, що студенти II курсу фізико-математичного факультету Черкаського педагогічного інституту понад місяць працювали на осінніх польових роботах в колгоспі «Україна» Гельмязівського району. Вони вибирави картоплю, збиралі кукурудзу, закладали силос для громадського стада. Особливо відзначилися студенти А. Головченко, Л. Авраменко, В. Данілова та інші. Силами студентів у Богданівському сільському клубі дано 2 концерти.

66. Каган Л. *Гандболісти педагогічного інституту – чемпіони Черкас / Л. Каган //* Черкаська правда. – 1961. – 11 листопада. (№ 265) [№ 2386]. – С. 4.

Автор кореспонденції* повідомляє про підсумки змагань на першість міста Черкаси з гандболу серед колективів фізичної культури. Зустрічалися 10 чоловічих і 3 жіночих команди. Серед жінок звання чемпіона завоювали спортсменки Черкаського педагогічного інституту. Чоловічі команди першість розігрували в двох підгрупах. У першій – перемогу здобули представники заводу

* Л. Каган – суддя всесоюзної категорії.

штучного волокна. У другій половині гри команда факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, вигравши зустріч, завоювала звання чемпіона міста на 1961 рік з гандболу.

67. Миколенко М. *Науково-теоретична конференція /* М. Миколенко // Черкаська правда. — 1962. — 18 липня. (№ 167) [№ 2590]. — С. 3.

В інформаційному матеріалі студент-заочник V курсу, учитель Дацьківської восьмирічної школи Корсунь-Шевченківського району інформує про чергову науково-теоретичну конференцію по матеріалах ХХII з'їзу КПРС*, яка була проведена за участю студентів-заочників кафедрою марксизму-ленінізму Черкаського педінституту. Було заслухано доповіді студентів Є. Є. Лущія «Програма КПРС про створення матеріально-технічної бази комунізму», Г. Я. Сича «Моральний кодекс будівника комунізму», Д. П. Скуратовського «Зростання ролі КПРС в період розгорнутого будівництва комунізму» та інші. Перед учасниками конференції виступив делегат ХХII з'їзу КПРС, ректор інституту О. В. Тканко, а підсумок роботи конференції підбив кандидат філософських наук О. Я. Барандес.

68. Зустріч в інституті // Черкаська правда. — 1962. — 5 жовтня. (№ 236) [№ 2659]. — С. 2.

У замітці розповідається про свято врожаю, яке провели працівники кафедри природознавства Черкаського педінституту. У просторому залі, прикрашеному зразками сільськогосподарських культур, відбірними плодами і фруктами зібралися школярі, вчителі

* ХХII з'їзд КПРС відбувся у жовтні 1961 р. і прийняв Програму КПРС (третю за рахунком), що передбачала побудову комунізму упродовж 20 найближчих років. Задля здійснення цієї мети декларувалось триєдине завдання: 1) створення матеріально-технічної бази комунізму; 2) формування комуністичних суспільних відносин; 3) виховання комуністичної моралі.

біології, студенти. Про досягнення натуралістів міста розповів присутній завідувач кафедри природознавства доцент П. П. Гладкий.

69. Зелінський М. *Новий майстер спорту /* М. Зелінський // Черкаська правда. — 1962. — 14 жовтня. (№ 244) [№ 2667]. — С. 4.

Автор нарису, завідувач учебово-спортивним відділом обласної ради ДСТ «Авангард»*, розповідає про майстра спорту зі спортивної гімнастики Людмилу Рудь.

Людмила виховувалась у дитячому будинку, і вже в ті роки вона віділялась своєю витривалістю, добре бігала, стрибала, швидше інших ходила на лижах. Закінчивши школу, вона за рекомендацією педагогів дитячого будинку з легкої атлетики вступила до Черкаського педагогічного інституту на факультет фізичного виховання.

Студентка тренується в секції акробатики під керівництвом досвідченого тренера Олександра Аргунова, здобула звання чемпіонки області з акробатики серед жінок. У складі збірної команди інституту Людмила виступає на першості області з легкої атлетики і показує непогані результати.

Пізніше дівчина вирішила спробувати свої сили в спортивній гімнастиці і почала займатися в секції під керівництвом тренера Свергуненка. На змаганнях у Донецьку на першість центральної ради ДСТ «Авангард» здібна гімнастка набрала 69 балів. Влітку цьогоріч рішенням Всесоюзної ради Союзу спортивних товариств і організацій Людмилі було присвоєно звання майстра спорту СРСР.

* Всесоюзне добровільне спортивне товариство «Авангард» створене в 1957 р., об'єднувало колективи фізкультури профспілкових організацій промислових підприємств, шахт, рудників тощо.

70. Аргунов О. *Гімнасти на фініші спортивного року /* О. Аргунов // Черкаська правда. — 1962. — 31 грудня. (№ 306) [№ 2729]. — С. 4.

У статті йдеться про спортивне життя під завісу 1962 року. Головний суддя змагань наголошує на тому, що дводенна боротьба між гімнастами спортклубу ДСТ «Буревісник» Черкаського педінституту та «Спартак» виявилася надзвичайно гострою й напружену. Серед переможців та призерів змагань у особистій першості — гімнасти педінституту Ю. Бойко, А. Удоденко, В. Котляр. У командному заліку перемогли гімнасти ДСТ «Буревісник», набравши 769,28 бали, а колектив ДСТ «Спартак» вдовольнився другим місцем.

71. Снітко М. *Учні набувають нову спеціальність /* М. Снітко, В. Клюєв // Черкаська правда. — 1963. — 5 червня. (№ 131) [№ 2860]. — С. 4.

Автори, завідувач Черкаським міськвіно, заслужений вчитель школи УРСР Снітко і завідувач кафедри математики педінституту Клюєв наголошують на важливому значенні кібернетики як перспективного напряму розвитку науки і техніки. Спільно з міськвідділом освіти кафедра математики Черкаського педінституту у наступному навчальному році організовує при школі №21 два класи з підготовки програмістів. Таке навчання для випускників 8-го класу триватиме 3 роки, за рахунок часу, відведеного планом на виробничі навчання. А практику майбутні програмісти проходитимуть у обласному статистичному управлінні, заводських машбюро і в педінституті. Із закінченням 11-го класу учні оволодіють спеціальністю програміста-оператора цифрових машин.

* Доцент О. С. Аргунов завідував кафедрою теорії та методики фізвиховання Черкаського педінституту.

Найбільш важкі розділи програми з учнями будуть опрацьовувати науковці кафедри математики педінституту та інженери обласного статистичного управління.

72. *Черкаські гандболістки — чемпіони /* Черкаська правда. — 1963. — 30 липня. (№ 178) [№ 2907]. — С. 4.

Інформаційний матеріал повідомляє про підсумки всесоюзного розіграшу першості ДСТ «Буревісник» з гандболу в Черкасах. Серед чоловіків першість виборювали відомі команди Москви, Тбілісі, Києва, Мінська та інші. Звання чемпіона товариства завоювала команда тбіліських спортсменів. Черкаська команда зайніяла шосте місце. Цікаво пройшли й ігри жіночих команд. У фіналі зустрілися старі суперники — команди Черкас і Свердловська. У першій половині гра складається не на користь черкаських спортсменок, а в другій половині черкащанки грають більш зібрано і гра закінчується з рахунком 5:5. Проте в додатковий час черкащанки вибороли перемогу — 8:7. Відтак жіноча команда Черкаського педінституту вже вдруге завоювала звання чемпіона товариства «Буревісник».

[На фото І. Діамента* — команда черкаських гандболісток. Л. Максименко, А. Немченко, Т. Бердишева, В. Мишина, О. Сухановська, Г. Осадча, Р. Тюріна, О. Вунгесмері, Н. Жила, тренер команди Б.Лябчук, Р. Бондар і Н. Голіон].

73. *Йдуть приймальні екзамени //* Черкаська правда. — 1963. — 9 серпня. (№ 187) [№ 2916]. — С. 4.

У рубриці «У нашому обласному центрі» вміщено інформацію про початок вступної кампанії у Черкаському педінституті. Дедалі більш популярним стає загальнонауковий факультет, на якому

* І. Діамент — фотокореспондент газети «Черкаська правда».

ведеться підготовка з 17 спеціальностей — історії, мов і літератур, бібліотечної справи, економіки торгівлі та ін. У результаті конкурсних екзаменів на перший курс заочного і вечірнього відділень прийнято понад 450 осіб. Розпочалися й приймальні екзамени для вступників на стаціонар.

74. Ніколаєв З. *Перемога Євгена Давиденка / З. Ніколаєв** // Черкаська правда. — 1963. — 13 вересня. (№ 217) [№ 2946]. — С. 4.

Автор інформаційного матеріалу розповідає про майстра спорту з веслування на байдарці-одиначці Євгена Олексійовича Давиденка, який продемострував високі результати на першості Центральної ради ДСТ «Авангард».

Спортивна біографія Євгена почалася в Запоріжжі в дитячій спортивній школі ДСТ «Авангард». У 1957 році у складі збірної Запоріжжя на першості УРСР зайняв 6-те місце. Здібності Євгена помітив досвідчений тренер, майстер спорту А. А. Ашкеназі — неодноразовий чемпіон Радянського Союзу з веслування. 1959 року на п'едесталі пошани першості УРСР з веслування на байдарці і каное був і Євген Давиденко.

У 1960 році Євген вступив на навчання до Черкаського педагогічного інституту і продовжив тренування в ДСТ «Авангард». З перших днів тренувань його наставником став Андрій Хімич — один з найсильніших веслувальників країни. Давиденко кілька разів виходив переможцем традиційних змагань на приз «Черкаської правди» з веслування на байдарці-одиночці, став неодноразовим призером першості центральної ради ДСТ «Авангард». А цьогоріч Євген на спартакіаді УРСР з веслування на байдарці-одиначці на дистанції 10000 м зайняв 4-те місце.

* Ніколаєв — творчий псевдонім М. М. Зелінського.

[На фото О. Резников — Є. О. Давиденко].

75. *Науково-теоретична конференція //* Черкаська правда. — 1963. — 3 жовтня. (№ 236) [№ 2965]. — С. 2.

У Черкаському педінституті відбулася науково-теоретична конференція на тему «За торжество творчого марксизму-ленинізму, проти ревізії світового комуністичного руху». Її провели обласне відділення товариства «Знання» і кафедра марксизму-ленинізму інституту. Учасники конференції заслухали доповіді кандидата історичних наук С. М. Кузнецова та Й. Н. Глускіна, кандидата економічних наук М. П. Філімонова, кандидата філософських наук О. Я. Барандеса, — повідомляється в редакційному матеріалі.

76. Сербуль В. *Студентська допомога / В. Сербуль //* Черкаська правда. — 1963. — 8 жовтня. (№ 238) [№ 2967]. — С. 2.

Автор замітки, студент Черкаського педінституту, розповідає про допомогу студентів, яку вони надають колгоспникам у зборі врожаю. Так, студенти філологічного факультету перебували на осінніх польових роботах у колгоспі «Ленінський шлях» Драбівського району. Поряд з роботою на колгоспних полях майбутні вчителі ведуть і культурно-просвітницьку роботу серед селян.

77. *Ювілей гуртка //* Черкаська правда. — 1963. — 14 листопада. (№ 268) [№ 2997]. — С. 4.

Одна з кореспонденцій, об'єднаних рубрикою «В обласному центрі», присвячена 25-річному ювілею студентського науково-го гуртка при кафедрі педагогіки Черкаського педінституту. Нині гуртком керує доцент М. В. Мойсеенко. Члени цього творчого

об'єднання взяли участь у підготовці кількох монографій, зокрема, про розвиток пionерського руху на Черкащині, про історію шкіл в селах Василиця і Худяки Чигиринського району. Також видається рукописний журнал «Радянський педагог». Свого часу членом цього гуртка була доцент Київського педінституту Іскра-Привалова.

78. Кравець І. *Семінар з питань атеїзму / І. Кравець** // Черкаська правда. — 1964. — 16 січня. (№ 13) [№ 3048]. — С. 3.

В інформаційному матеріалі повідомляється про те, що в Черкаському педінституті відбувся семінар з питань атеїзму учителів-заочників біологічного факультету. Семінар відкрив голова обласного відділення товариства «Знання», ректор педінституту О. В. Тканко, який закликав «посилити науково-атеїстичну пропаганду, особливо індивідуальну роботу з віруючими». З інтересом присутні прослухали лекцію професора М. К. Босого** про успіхи радянської космічної біології.

З лекціями на атеїстичну тематику виступили також доценти С. Л. Самарський***, О. М. Дудник, Д. І. Кузнецов та старший викладач І. А. Тодоров.

Близько 400 учасникам семінару було вручено путівки на читання лекцій у містах і селах області.

* І. І. Кравець — директор Черкаського обласного краєзнавчого музею від 1945 до 1960 р.

** М. К. Босий — відомий вчений у галузі фізіології, доктор біологічних наук, професор. Упродовж 30 років (до 1983 р.) очолював кафедру фізіології педінституту, створив власну наукову школу. У 2008 р. при ННІ фізкультури, спорту і здоров'я ЧНУ ім. Б. Хмельницького створено Науково-дослідний інститут фізіології людини і тварин імені М. К. Босого.

*** С. Л. Самарський — відомий вчений-зоолог, професор, автор низки підручників і посібників, завідував кафедрою зоології ЧДП в 1966 — 1977 рр.

на шапальтах газети «Черкаська правда»

79. *Наукова конференція студентів // Черкаська правда.* — 1964. — 8 квітня. (№ 84) [№ 3119]. — С. 4.

Серед матеріалів рубрики «У нашому обласному центрі» вміщено повідомлення про те, що в Черкаському педінституті відбулася одинадцята наукова конференція, присвячена 150-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка. На пленарних та секційних засіданнях було заслухано понад 80 наукових доповідей та повідомлень.

80. Каган Л. *Успіх гімнасток / Л. Каган // Черкаська правда.* — 1964. — 21 квітня. (№ 95) [№ 3130]. — С. 4.

Один з матеріалів рубрики «Спорт» інформує про підсумки змагань з художньої гімнастики на першість області. Гід оплески виступала майстер спорту Світлана Уточкіна — викладач Черкаського педінституту, яка продемонструвала високу техніку у виконанні найскладніших вправ. Вона заслужено стала чемпіонкою області (55, 75 бала).

За програмою майстрів спорту виступали Лідія Бобовікова (Черкаси) і Іда Коваленко (Сміла) і зайняли 2 і 3 місця. З програми II розряду добре виступили черкащенки Люда Бондар і Таня Кастронова, які набрали однакову суму балів, та все ж поступилися представниці Сміли Людмилі Скрипник. У командному залику перемогли черкащенки.

81. *Ювілей педагога // Черкаська правда.* — 1964. — 10 травня. (№ 110) [№ 3135]. — С. 4.

У кореспонденції розповідається про відзначення 70-річчя з дня народження і 46-річчя науково-педагогічної та громадської діяльності старшого викладача кафедри літератури О. А. Троцюк. Колеги по роботі і студенти тепло поздоровили ювілярку, на її адресу було сказано багато щиріх задушевних слів. За час

своєї багаторічної викладацької діяльності Ольга Авер'янівна дала путівку в життя тисячам випускників і вони, працюючи в різних куточках країни з вдячністю згадують свого улюблена викладача.

82. Гінзбург М. *Молодь йде в інститут* / М. Гінзбург // Черкаська правда. — 1964. — 27 червня. (№ 151) [№ 3186]. — С. 3.

У Черкаському педінституті розпочалися екзамени на загальнонауковий факультет — повідомляє кореспондент. Секретар приймальної комісії Д. Федосеєва тепло відгукується про вступників, адже чимало з них прийшли до інституту безпосередньо з виробництва. Т. Походенко після закінчення десятирічки шість років працювала в колгоспі «Ленінський шлях» Драбівського району, а тепер хоче без відриву від виробництва набувати знання на біологічному факультеті. Серед вступників — зоотехнік Шполянського виробничого управління Й. Коваленко, офіцер Радянської Армії М. Трепецов. Факультет англійської мови обрали бухгалтер Т. Хугорська і фармацевт А. Настюк. А всього на загальнонауковий факультет подано 730 заяв, 90% випускників мають виробничий стаж.

83. Мойсеєнко М. *Студентське наукове* / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1964. — 31 липня. (№ 179) [№ 3214]. — С. 3.

У дописі йдеться про роботу студентського наукового товариства, при якому працює ряд гуртків. Активну діяльність, зокрема, веде вже 25 років науково-педагогічний гурток. Видаеться рукописний журнал, гуртківці надрукували ряд статей в газетах і журналах. Чимало колишніх членів гуртка закінчили аспірантуру і здобули наукові ступені.

— 58 —

на шпалтах газети «Черкаська правда»

84. Маневич Л. *Тричі чемпіонки* / Л. Маневич* // Черкаська правда. — 1964. — 6 серпня. (№ 184) [№ 3220]. — С. 4.

Автор статті розповідає про успіхи гандболісток Черкаського педінституту. Вони у 1960 році вперше брали участь у других Всесоюзних студентських іграх і одержали перехідний приз. У третіх Всесоюзних іграх студентів (м. Тбілісі) в 1962 році, спортсмени з Черкас перемогли команди Уральського політехнічного інституту, Вільнюського державного університету, Ростовського інституту інженерів залізничного транспорту. До того ж ці команди були учасниками першості СРСР. Перехідний кубок був ще два роки у Черкасах.

Протягом років склад команди змінювався, і тренер Борис Володимирович Лябчук доклав немало зусиль, щоб команда зберегла свою «бойову» здатність. У 1963 році гандболістки Черкас зайняли почесне третє місце в першості СРСР і були нагороджені бронзовими медалями. 8 дівчат з Черкас були удостоєні звання майстра спорту СРСР, тренеру команди Лябчуку було присвоєно звання заслуженого тренера УРСР.

До початку змагань 1964 року спортивні трофеї команди поповнилися перехідними кубками першостей Української і Центральної рад спортивного товариства «Буревісник». На четвертих Всесоюзних студентських іграх черкащанки завоювали перехідний кубок, а на другому етапі — перемогли в своїй підгрупі у Черкасах.

У Каунасі, на фінальних іграх, Україну представляли лише черкащанки. Алла Немченко, Галина Мельникова, Олександра Вунтесмері, Валентина Мішіна, Раїса Тюріна, Наталя Голіон,

* Л. Маневич — багаторазовий чемпіон України з гандболу, майстер спорту, викладав у Київському державному інституті культури.

Лариса Максименко, Ріта Андрющенко, Нелла Матошина, Любов Ракуль, Валентина Маркова з честью пронесли славу українського гандболу. Вони перемогли студенток Красноярського педінституту (13:8), Казахського державного університету (14:9), Омського сільськогосподарського інституту (20:6), Ленінградського технологічного інституту холодильної промисловості (20:4), Уральського політехнічного інституту (19:4), Мінського інституту фізичної культури (17:6) та Каунаського політехнічного інституту (14:3).

Студентки з Черкас утрете стали володарем почесного трофею і завоювали звання найсильнішої студентської команди СРСР.

85. Содоль Г. Запрошуємо на навчання / Г. Содоль // Черкаська правда. — 1964. — 8 грудня. (№ 288) [№ 3323]. — С. 3.

Про діяльність загальнонаукового факультету* Черкаського педінституту розповідає його декан.

Цей факультет був створений два роки тому з метою наближення учебних закладів до місця проживання студентів, поліпшення підготовки спеціалістів з вищою освітою. Студент має можливість перші 2 роки вчитися в Черкасах і лише 2-2,5 року — безпосередньо в одному з обраних ВНЗ.

Нині на загальнонауковому факультеті педінституту навчається 1500 студентів, значна частина набуває сільськогосподарських спеціальностей.

* Загальнонаукові факультети створювалися при педінститутах згідно з постановою Ради Міністрів УРСР, яка була прийнята наприкінці 1961 р. Було встановлено дворічний (для деяких спеціальностей — трирічний) термін навчання на цих факультетах. Після їх закінчення студенти переводилися відповідно до обраного фаху на заочні відділи університетів, педагогічних, економічних, торговельних та сільськогосподарських інститутів міст Києва, Харкова, Донецька та ін.

Для кращого керівництва самостійною роботою студентів у міжсесійний період створено консультаційні пункти в містах Золотоноші, Корсунь-Шевченківському і Шполі.

Факультет успішно закінчили, зокрема, агроном колгоспу «Іскра» Чигиринського району В. Ф. Бершадський, голова колгоспу імені Щорса Корсунь-Шевченківського району І. А. Шевченко, головний бухгалтер Смілянського виробничого управління Я. П. Кривошея та інші. Тепер вони продовжують навчання на III курсі Української сільськогосподарської академії та Уманського сільськогосподарського інституту.

86. Мойсеєнко М. У науковців педінституту / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1964. — 23 грудня. (№ 301) [№ 3336]. — С. 3.

У замітці стисло розповідається про науково-дослідну роботу вчених Черкаського педінституту, які працюють над важливими проблемами в галузі суспільствознавчих, природничих та гуманітарних наук. Зокрема, тему «Основи суспільної організації праці при комунізмі» досліджує кандидат економічних наук В. А. Яковенко, «Флора середнього Придніпров'я і її практичні властивості» — доктор біологічних наук, професор І. С. Сидорук*. Питання підвищення ефективності уроків з математики у школах робітничої молоді вивчають викладачі кафедри математики, а організації позакласної роботи учнів — кафедра літератури.

Науковці плідно працюють і над створенням підручників та навчальних посібників для масових шкіл.

* Професор І. С. Сидорук у 1961 — 1968 рр. завідував кафедрою ботаніки Черкаського педінституту, був відомим вченим з проблем флори Середнього Придніпров'я.

87. Нестеренко М. *Першість вибирають студенти /* М. Нестеренко, Г. Тканко*, М. Куликов // Черкаська правда. — 1965. — 17 лютого. (№ 39). [№ 3382]. — С. 4.

Стисла інформація повідомляє про перебіг розіграшу першості обласної ради товариства «Буревісник» з лижних гонок. 11 його учасників показали результати вище норми першого розряду, 7 виконали перший розряд вперше.

Складну 5-км трасу студентка факультету фізичного виховання Черкаського педінституту М. Прийма закінчила з відмінним часом — 18 хв. 50 сек. Другою була К. Біляєва.

Гонку на 10 км. серед чоловіків очолив студент Черкаського педінституту В. Костогриз, а В. Козуб показав результат 35 хв. 30 сек. Абсолютний чемпіон області А. Ужва досяг лінії фінішу за 35 хв. 10 сек. Добрий час показали також студентки Черкаського педінституту К. Коњков (36 хв. 25 сек.), В. Філіпов (37 хв. 00 сек.), А. Устименко (37 хв. 10 сек.).

88. *Сюди прийдуть студенти //* Черкаська правда. — 1965. — 16 травня. (№ 114) [№ 3457]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі повідомляється, що в недалекому майбутньому для Черкаського педінституту буде збудовано новий навчальний корпус, для цього вже обрано майданчик на розі вулиць Шевченка і Воровського. Там буде зведено чотириповерхову будівлю загальним об'ємом 42000 кубічних метрів.

До послуг викладачів і студентів будуть численні лабораторії, кілька десятків аудиторій, актовий і спортивний зали. Передбачено обладнати велике книгорівництво з двома читальними залами.

* Г. Г. Тканко — племінник О. В. Тканка, у 1960 — 70-х рр. завідувач кафедрою фізичного виховання Черкаського педінституту.

на шапках газети «Черкаська правда»

Проектна документація будівництва нового корпусу виготовляється в філіалі інституту «Діпроцивільпромбуд».

89. Джумайлло В. *Студенти-легкоатлети розпочали сезон /* В. Джумайлло, М. Куликов, М. Нестеренко // Черкаська правда. — 1965. — 19 травня. (№ 116) [№ 3459]. — С. 4.

Автори кореспонденції, — завідувач кафедри спорту й ігор факультету фізичного виховання Джумайлло і тренери Куликов, Нестеренко розповідають про початок цьогорічного легкоатлетичного сезону. Протягом двох днів проходили змагання з легкої атлетики студентів Черкаського педінституту. Найкращі спортивні результати показали студенти факультету фізичного виховання і спорту А. Бахмач, О. Ільїн, В. Суржа, В. Філіпов, Т. Бутрик (біг), Л. Ракуль, В. Грінченко, М. Гоменюк, М. Запальська (метання списа), Н. Гревцов, В. Суржа, О. Гречкосій, І. Курцієнко, Н. Поченик (стрибки). Змагання проходили на стадіоні імені Ленінського комсомолу.

90. Борисенко Ф. *Вартові порядку. У дружинників Черкаського педінституту /* Ф. Борисенко* // Черкаська правда. — 1965. — 30 травня. (№ 126) [№ 3469]. — С. 4.

Кореспондент зазначає, що однією з найкращих народних дружин** м. Черкаси може похвалитися місцевий педінститут.

* Ф. Борисенко — псевдонім Б. А. Фрумгарта, завідувача відділу газети «Черкаська правда».

** Добровільні народні дружини (ДНД) — громадські формування добровільних помічників органів правопорядку, які створювалися при підприємствах, установах, навчальних закладах і шляхом патрулювання, спостереження у тісній взаємодії з міліцією виявляли правопорушення, вживали профілактичних заходів з охорони правопорядку тощо.

Командир інститутської дружини О. І. Богатирьов* повідомив, що вона налічує 150 осіб. Факультетські загони дружинників очолюють В. Я. Геращенко, Д. Г. Іоль, Ф. Г. Береговська, Л. Ф. Бродський.

Діяльність інститутської народної дружини завжди знаходиться в полі зору партійного бюро, а робота охоронців громадського порядку висвітлюється в стінній газеті «Дружинник».

91. Як навчатимуться науковці // Черкаська правда. — 1965. — 24 вересня. (№ 226) [№ 3569]. — С. 2.

Один з матеріалів рубрики «У партійних організаціях обласного центру» присвячено питанням партійного навчання викладачів Черкаського педінституту. На партійних зборах вирішено створити в інституті сім семінарів для професорсько-викладацького складу. Тут вивчатимуться філософські проблеми природознавства, теоретичні питання моралі і виховання, марксистсько-ленінської естетики.

92. Конференція науковців // Черкаська правда. — 1965. — 24 жовтня. (№ 252) [№ 3595]. — С. 2.

У стислій інформації повідомляється про те, що викладачі Черкаського педінституту отримали запрошення взяти участь у республіканській науковій конференції з проблем використання природних ресурсів.

* О. І. Богатирьов — кандидат фізико-математичних наук, доцент, від 1983 до 2005 р. був деканом фізичного факультету Черкаського педінституту. За вагомі трудові досягнення йому присвоєно почеcне звання «Заслужений працівник освіти України». Нині — доцент кафедри фізики.

До Криму, де відбудеться конференція, виїздять професор І. С. Сидорук, доценти Ю. В. Солодовник, М. І. Петруня*, С. Л. Самарський. Ще одна група науковців інституту відбуває до м. Кутаїсі, де відбудеться конференція з питань вищої нервової діяльності.

93. Зростуть ряди лекторів // Черкаська правда. — 1965. — 23 грудня. (№ 302) [№ 3645]. — С. 2.

Рубрика «У партійних організаціях обласного центру» серед інших містить й інформацію про роботу школи молодого лектора в Черкаському педінституті. По закінченню ВНЗ слухачі школи отримають посвідчення лектора і стануть активними пропагандистами суспільно-політичних знань.

94. Туменко Л. Змагання веселих і кмітливих. / Л. Туменко // Черкаська правда. — 1966. — 5 січня. (№ 3) [№ 3655]. — С. 3.

«У Черкаському педінституті відбулася зустріч веселих і кмітливих», — повідомляє в замітці студент. Цього разу суперниками були студенти фізико-математичного факультету і факультету фізичної культури і спорту. Змагання проходили в актовому залі, прикрашенному гаслами: «Нудьгуючим немає місця тут!» Переможцями стали студенти-фізкультурники.

95. Мороз П. У черкаських науковців / П. Мороз // Черкаська правда. — 1966. — 15 січня. (№ 12) [№ 3664]. — С. 3.

* Доцент М. І. Петруня у 1959 — 1961 рр. очолювала кафедру біології. Вивела новий сорт кормового буряка «Черкаський напівцукровий», що був широко районований у південно-західних регіонах України.

Автор інформаційного матеріалу, аспірант Черкаського педагогічного інституту, розповідає про наукові напрацювання співробітників природничого факультету. Зокрема, завідувачка кафедри ботаніки доцент М. І. Петруня кілька років поспіль вивчає проблему спадкових змін цукристості й ваги буряків при гібридизації, а виведені нею сорти кормових буряків проходять випробування в кількох областях країни.

Кандидат біологічних наук О. Н. Моляко* працює над вирощуванням далекосхідного рису в мілководдях Кременчуцького водосховища. Доцент Ю. В. Солодовник та асистент А. А. Гичко вивчають хвороби плодових дерев, а доцент О. М. Дудник розробляє науково обґрунтовані заходи із запобігання ерозії ґрунтів.

96. *Знову на навчання* // Черкаська правда. — 1966. — 10 лютого. (№ 34) [№ 3686]. — С. 4.

Серед матеріалів рубрики «У нашому обласному центрі» вміщена й інформація про закінчення зимових канікул студентів Черкаського педагогічного інституту. Канікули майбутні вчителі провели по-різному: одні побували вдома, любителі ж мандрівок відвідали пам'ятні місця Києва, Москви, Ленінграда. Чимало комсомольців читали лекції в селах, допомагали місцевим аматорам в організації вечорів відпочинку колгоспної молоді.

97. Георгієв М. Анатолій Ужва — чемпіон України / М. Георгієв** // Черкаська правда. — 1966. — 27 лютого. (№ 49) [№ 3701]. — С. 4.

* Серед учнів доцента О. Н. Моляко — доктори біологічних наук, провідні співробітники системи НАН України, професори Д. В. Дубина та В. А. Соломаха.

** Георгієв — творчий псевдонім М. Куликова.

У стислій замітці йдеться про результати республіканських змагань з легкої атлетики серед юніорів, що проходили в Києві, на них великого успіху добився студент Черкаського педагогічного інституту Анатолій Ужва*. У фінальному забігу на 1000 м з перешкодами він випередив усіх, фінішувавши за 2 хв. 45, 5 сек. В бігу на 1000 м без перешкод через помилку на фінішній прямій Анатолій був другим (2 хв. 36 сек.). Він був нагороджений трьома медалями — золотою, срібною і бронзовою. Інший черкаський студент Анатолій Бахмач, за третє місце в естафеті 40x380 м нагороджений бронзовою медаллю.

98. *Молоді учителі* // Черкаська правда. — 1966. — 29 квітня. (№ 98) [№ 3750]. — С. 4.

У стислій інформації повідомляється про те, що в Черкаському педагогічному інституті розпочалася екзаменаційна сесія. А 307 випускників інституту через місяць складатимуть державні випускні екзамени.

Після випуску дипломовані молоді учителі математики, літератури, іноземної мови, біології і хімії, фізичного виховання роз'їдуться в школи різних областей республіки. Багато випускників виявили також бажання їхати на цілинні землі Казахстану.

99. *Міжвуузівська нарада-семінар природознавців* // Черкаська правда. — 1966. — 20 травня. (№ 115) [№ 3767]. — С. 2.

У статті повідомляється про те, що в Черкаському педагогічному інституті відкрилася республіканська нарада-семінар деканів і завідувачів кафедр природознавчих факультетів педагогічних інститутів.

* А. Ужва виконав норматив майстра спорту з легкої атлетики.

Після вступного слова ректора інституту доцента О. В. Тканка з доповіддю «Перспективний план розвитку сільського господарства Черкащини в 1966 – 1970 роках» виступив перший секретар Черкаського обкому партії О. М. Андреев*.

Велику зацікавленість в учасників наради викликали виступи деканів природничих факультетів Луганського педінституту доцента Є. А. Постникової, Кримського – доцента О. М. Кисельова, Криворізького – доцента Д. І. Трайтака, Черкаського – доцента А. П. Каришина, Харківського – доцента Н. С. Логінової.

З доповідями виступили також завідуючі кафедри педагогіки Харківського педінституту А. І. Зільберштейн та академіки АН УРСР П. А. Власюк і Б. К. Якимирський.

100. Тканко Г. *Зональні змагання студентів* / Г. Тканко, М. Куликов // Черкаська правда. – 1966. – 10 липня. (№ 158) [№ 3810]. – С. 4.

Автори кореспонденції, викладачі Черкаського педінституту, повідомляють про підсумки зональних змагань студентів – членів товариства «Буревісник» – з легкої атлетики. В них взяли участь команди Кіровограда, Миколаєва, Тернополя і Черкас.

Відмінні результати з бігу на 800 м показали черкасці А. Старовойтов (1 хв. 54, 9 сек.) і В. Курячий (1 хв. 55, 1 сек.). По дві перемоги в бігу на 100 і 200 м принесли черкаській команді Т. Бутрик (12, 4 сек. та 26, 0 сек.) і А. Бахмач (10, 9 сек. та 22, 6 сек.).

З бігу на 400 м з бар'єрами – першим фінішував В. Філіпов (Черкаси, 56, 3 сек.). Високий результат у штовханні ядра (13 м

* О. М. Андреев обіймав посаду першого секретаря обкому від жовтня 1965 до січня 1976 р.

53 см) показала Н. Назаренко (Черкаси). Дводенна боротьба закінчилася перемогою черкаських легкоатлетів, які набрали 8781 очко.

101. Тканко Г. *Перемога студентів* / Г. Тканко, М. Куликов // Черкаська правда. – 1966. – 20 жовтня. (№ 244) [№ 3897]. – С. 4.

Кореспонденцію присвячено підсумкам міжміських змагань студентів Київського та Черкаського педінститутів, до участі в яких згідно з положенням не допускалися вихованці факультету фізичного виховання і спорту. Напружений дводенний турнір з легкої атлетики увінчився перемогою черкаських студентів (97:93). Найбільше залікових очок черкаській команді принесли переможці та призери змагань О. Джумайліо* (біг на 100 м), А. Грабовий (метання диска), В. Кравченко (біг на 1500 м), М. Варяниця (біг на 400 м), В. Степанець (стрибки в довжину), Г. Іловчина та А. Короптан (штовхання ядра).

Суддівство фахово провели М. Кайрод і М. Нестеренко.

102. *Гість студентів* // Черкаська правда. – 1966. – 27 листопада. (№ 275) [№ 3928]. – С. 4.

У матеріалах «У нашому обласному центрі» міститься інформація про те, що гостем II курсу факультету фізичного виховання Черкаського педінституту став заслужений майстер спорту, чемпіон Олімпійських ігор Андрій Хіміч, якому нещодавно було присвоєно ще й звання заслуженого тренера УРСР.

Уславлений спортсмен розповів студентам про свої виступи на відповідальних змаганнях.

О. В. Джумайліо – чемпіонка України з легкої атлетики, майстер спорту СРСР.

103. *Нове поповнення учителів* // Черкаська правда. — 1966. — 25 грудня. (№ 298) [№ 3951]. — С. 4.

З інформаційного матеріалу читач дізнається про те, що на фізико-математичному факультеті Черкаського педінституту відбувся черговий випуск учителів математики.

Вони працюватимуть у школах Харківської, Львівської, Київської, Вінницької, Донецької, Ровенської областей. Подружжя Анатолій і Світлана Клечковські учителюватимуть у школі села Яснозір'я Черкаського району.

104. *Сесія студентів-заочників* // Черкаська правда. — 1967. — 5 січня. (№ 4) [№ 3960]. — С. 4.

У дописі йдеться про початок зимової сесії студентів-заочників загальнонаукового факультету Черкаського педінституту. Вона триватиме поетапно до 12 лютого, а розпочинають складати екзамени майбутні вчителі гуманітарних наук, математики та біології. Усього ж на загальнонауковому факультеті навчається 1600 студентів.

105. Добров К. *Теоретична конференція науковців / К. Добров* // Черкаська правда. — 1967. — 17 січня. (№ 14) [№ 3970]. — С. 2.

Кореспонденцію присвячено підсумкам теоретичної конференції з нагоди наступного 50-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції*, яка відбулася в Черкаському педінституті.

З доповіддю «Повна і остаточна перемога соціалізму в СРСР — головний підсумок Великої Жовтневої соціалістичної революції» виступив кандидат історичних наук, доцент О. В. Тка-

* 50-річчя радянської влади широко й помпезно відзначалося в 1967 р. всіма республіками СРСР та країнами соціалістичного табору.

нко, «Зростання ролі і значення суспільних наук в період комуністичного будівництва» — кандидат історичних наук, доцент С. М. Кузнецов. Виступ кандидата фізико-математичних наук, доцента М. Е. Фонкіча було присвячено проблемам науково-технічного прогресу та завданням створення матеріально-технічної бази комунізму.

106. *Наукова конференція в інституті* // Черкаська правда. — 1967. — 26 січня. (№ 22) [№ 3978]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі рубрики «У нашому обласному центрі» йде мова про наукову конференцію викладачів педінституту. На пленарному засіданні заслухано доповідь ректора педінституту О. В. Тканка «Про підсумки науково-дослідної роботи і підвищення кваліфікації викладачів інституту за минулій і завдання на 1967 рік». У доповіді зазначалося, що останнім часом захистили кандидатські дисертації шість викладачів і два аспіранти.

Цікавими були також доповіді завідувача кафедри педагогіки М. П. Гусака, старшого викладача кафедри історії КПРС Ф. М. Непійводи*, проректора з навчальної роботи доцента Ф. О. Нероди.

107. *Каникули студентів* // Черкаська правда. — 1967. — 2 лютого. (№ 28) [№ 3984]. — С. 4.

У матеріалі рубрики «У нашому обласному центрі» розповідається про перебіг зимових канікул студентів Черкаського педінституту. Група юнаків і дівчат поїхали в туристську подорож до міста Ленінграда. 50 учасників художньої самодіяльності виїхали до Києва для участі в республіканському огляді художньої

* Доцент Ф. М. Непійвода у 1950 — 60-х рр. був деканом філологічного факультету.

самодіяльності студентів педагогічних вузів. Його учасниками, зокрема, стали відомі інститутські творчі колективи: ансамбль «Ромашка» та квінтет «Дніпряночка». Аматори покажуть композицію «Молодість», присвячену 50-річчю Радянської влади.

108. Мойсеєнко М. *Ювілейна сесія науковців / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1967. — 16 лютого. (№ 40) [№ 3996]. — С. 4.*

Автор кореспонденції інформує про те, що в Черкаському педінституті закінчилася наукова сесія, присвячена 50-річчю Радянської влади. На сесії було заслухано 80 доповідей і повідомень. Нині готуються студентські роботи на всесоюзний конкурс, присвячений 50-річчю Жовтня.

109. Куликов М. *На лижні — студенти / М. Куликов* // Черкаська правда. — 1967. — 1 березня. (№ 51) [№ 4007]. — С. 4.*

У замітці розповідається про перебіг лижних змагань на першість Черкаського педінституту, в якому взяли участь 270 осіб (без студентів факультету фізичного виховання, які проводили турнір за окремою програмою).

Упродовж цього захоплюючого спортивного поєдинку 13 осіб виконали норму другого розряду, а 31 — третього. В особистому заліку переможцями стали Павло Ружицький (факультет іноземних мов) і Раїса Молочко (природничий факультет).

110. «*Жовтневі читання* // Черкаська правда. — 1967. — 16 березня. (№ 63) [№ 4019]. — С. 4.

* М. Куликов — майстер спорту СРСР (лижі), викладав на факультеті фізичного виховання Черкаського педінституту.

Стисла інформація повідомляє про те, що в Черкаському педінституті розпочалися «Жовтневі читання» — вечори, присвячені 50-річчю Радянської влади. Їх учасниками стануть старі більшовики, учасники революційних подій 1917 року.

111. *Цікава зустріч // Черкаська правда. — 1967. — 6 квітня. (№ 81) [№ 4037]. — С. 4.*

»У Черкаському педінституті стали традиційними вечори-зустрічі з колишніми випускниками», — говориться в замітці.

Цього року таку зустріч влаштував філологічний факультет. На побачення зі своєю студентською юністю прибули колишні випускники з різних кінців країни, вони ознайомилися з сучасним життям інституту, зустрілися з студентами.

112. *Студентська конференція // Черкаська правда. — 1967. — 14 квітня. (№ 88) [№ 4044]. — С. 3.*

В інформаційному матеріалі, що серед інших поданий у рубриці «У нашому обласному центрі», відзначається, що «чимало студентів педагогічного інституту пробують свої сили в науковій роботі». Нині в інституті розпочалася конференція студентів, яка підіб'є підсумки наукових досягнень творчої молоді ВНЗ, а найцікавіші роботи будуть відібрані на республіканську студентську конференцію.

113. Седова А. *Жовтневі читання / А. Седова // Черкаська правда. — 1967. — 12 травня. (№ 110) [№ 4066]. — С. 1.*

Авторка кореспонденції, секретар парткому педінституту*, розповідає про Жовтневі читання, організовані ректоратом і парткомом Черкаського педінституту на честь 50-річчя Радянської

* В ті часи посада секретаря парткому ВНЗ була штатною.

влади. Їх чергове засідання проходило в обласній філармонії і було приурочено святу Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Про бої в Берліні повідомив їх учасник, Герой Радянського Союзу, підполковник у відставці К. Д. Гулеватий. Герой Радянського Союзу О. В. Тканко* присвятив свій виступ бойовим діям радянських партизанів.

Присутні на заході заслухали й промову першого секретаря обкому партії О. М. Андреєва. У читаннях взяли також участь голова виконкому Черкаської обласної Ради М. П. Корж, секретар обкому КПУ О. Л. Стешенко, перший секретар Черкаського міському партії В. А. Лисенко. Від імені студентів педінституту слово мала ленінська стипендіатка** Ольга Шаповал.

114. Калабухов М. Змагаються студенти-гімнасти / М. Калабухов // Черкаська правда. — 1967. — 14 травня. (№ 112) [№ 4068]. — С. 4.

Старший викладач Черкаського педінституту, суддя республіканської категорії, інформує у своєму дописі про підсумки змагань на першість обласної ради товариства «Буревісник» зі спортивної гімнастики, які проходили в спортзалі інституту. Господарі турніру змагалися зі збірною студентів Уманського педінституту і вибороли заслужену перемогу.

* Звання Героя Радянського Союзу О. В. Тканку присвоєно Указом Президії Верховної Ради СРСР від 4 січня 1944 року за вміле керівництво бойовими діями партизанів та особисту мужність і героїзм при форсуванні частинами Червоної армії Дніпра.

** Ленінська стипендія (стипендія ім. Леніна) — іменна, найпрестижніша в СРСР стипендія, яка призначалася студентам та аспірантам за особливі заслуги в навчальній та науковій роботі. У 1960-х рр. її грошовий розмір становив 80 крб. для студентів і 110 крб. — аспірантів.

Серед факультетів Черкаського педінституту перше місце було присуджено фізико-математичному, друге — факультету іноземних мов.

Абсолютним чемпіоном обласної ради товариства «Буревісник» став студент-першокурсник фізико-математичного факультету Черкаського педінституту Анатолій Гір'ко*, він виступив за програмою кандидата в майстри спорту.

115. Бродський Л. Перемога черкаських студентів / Л. Бродський** // Черкаська правда. — 1967. — 15 червня. (№ 138) [№ 4094]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йде мова про змагання зі спортивної та художньої гімнастики за участь студентів Черкаського, Луганського та Кіровоградського педагогічних інститутів. «У запеклій спортивній боротьбі впевнено перемогли черкаські студентки. Усі вони виступали за програмою кандидатів у майстри спорту і майстрів спорту. Перше місце з художньої гімнастики присуджено майстрі спорту, студентці Черкаського педінституту Тетяні Войчак, а друге місце зайніяла її подруга Юлія Гуріна», — наголошує головний суддя змагань.

Зі спортивної гімнастики переможцями також були черкасці: І. Степаненко (серед чоловіків) і Н. Олаленко (серед жінок).

[На фото Ю. Мовчана — «Неля Олаленко виконує вільні вправи»].

116. Вісті з ціліни // Черкаська правда. — 1967. — 6 липня. (№ 156) [№ 4112]. — С. 4.

* Старший викладач, кмс А. П. Гір'ко нині є заступником директора ННІ фізкультури, спорту і здоров'я ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

** Л. П. Бродський — кмс, у 1960-х рр. — старший викладач кафедри ТМФ Черкаського педінституту

«8 студентів Черкаського педагогічного інституту, об'єднані в два загони «Чайка» і «Ластівка», вийшли в Казахстан», — повідомляється в інформаційному матеріалі. Студенти працюватимуть у цілинних радгоспах «Майкутова» та імені Матросова. Днями до інституту надійшли перші вісточки від юних цілінників.

117. Іванова Н. *Літо студентське* / Н. Іванова // Черкаська правда. — 1967. — 29 червня. (№ 202) [№ 4158]. — С. 3.

У кореспонденції акцентовано увагу на підсумках трудового семестру студентів Черкаського педінституту. Вони брали активну участь у будівництві нового корпусу інституту, працювали в меблевому об'єднанні «Дніпро» та в радгоспі консервного комбінату. Сформований в інституті загін з 59 осіб споруджував житлові будинки на ціліні, в Аркаликському районі.

Близько 200 студентів працювали в заміських піонерських таборах. Майбутні педагоги стали учасниками спартакіади Міністерства освіти України і посіли 5-е місце. Студентка факультету фізичного виховання і спорту Н. Назаренко зайніяла перше місце у штовханні ядра, а Т. Бутик перемогла в бігу на 100 м.

118. *Один з найстаріших* // Черкаська правда. — 1967. — 3 вересня. (№ 207) [№ 4163]. — С. 4.

Замітку присвячено діяльності найстарішого за часом створення в Черкаському педінституті історико-педагогічного гуртка, який існує 30 років. Студенти — члени гуртка опрацьовують такі актуальні теми, як педагогічні ідеї Н. К. Крупської, естетичне

на шпалтах газети «Черкаська правда»

виховання в школі, піонерський* рух на Черкащині тощо. Видається рукописний журнал «Радянський педагог». А до ювілею гуртківці підготували монографію «Історія школи села Худяки Черкаського району».

119. *Поглиблюючи знання мови* // Черкаська правда. — 1967. — 15 жовтня. (№ 243) [№ 4199]. — С. 4.

У стислому матеріалі повідомляється про те, що на філологічному факультеті Черкаського педінституту вже стали традиційними вечори української та російської мов. Упродовж їх проводяться мовознавчі конкурси, вікторини, концерти.

120. Куликов М. *На старті — майбутні вчителі* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1967. — 12 листопада. (№ 266) [№ 4222]. — С. 4.

Автор замітки повідомляє про підсумки змагань з легкої атлетики між чотирма факультетами (фізико-математичний, філологічний, природничий та іноземних мов) Черкаського педінституту. У командному заліку перемогли спортсмени фізико-математичного факультету. Індивідуальну першість вибороли В. Степанець (біг на 100 м, стрибки в довжину), О. Джумайлло (стрибки у висоту, біг), А. Музиченко (метання диску, штовхання ядра), О. Старовойтов (біг 800 м). Студентки природничого факультету Н. Рябець, О. Джумайлло, Р. Молочко і М. Варяниця перемогли в естафеті 4x100 (55,1 сек.).

121. *Українські вечорниці* // Черкаська правда. — 1967. — 25 грудня. (№ 300) [№ 4256]. — С. 4.

* Піонерська організація (Всесоюзна піонерська організація ім. В. І. Леніна) — утворена в 1922 р. масова комуністична дитяча організація, що об'єднувала у своїх лавах дітей і підлітків віком від 10 до 14 років.

У матеріалі повідомляється про те, що студенти філологічного факультету Черкаського педінституту проводять українські вечорниці за новими обрядами. Цьому вечору передувала велика підготовча робота: студенти-філологи на канікулах збирали в селах народні пісні, записували танці, знайомилися з обрядовістю.

122. *Премії — переможцям* // Черкаська правда. — 1968. — 12 травня. (№ 109) [№ 4368]. — С. 4.

Замітку присвячено підсумкам огляду колективів художньої самодіяльності Черкаського педінституту, на честь 50-річчя Ленінського комсомолу та Дня Перемоги. Його переможцями стали аматори природничого та філологічного факультетів.

123. *Плюс чотирисоти випускників* // Черкаська правда. — 1968. — 20 червня. (№ 142) [№ 4401]. — С. 3.

Серед матеріалів рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» вміщена інформація про завершення навчального року в Черкаському педінституті. Армію педагогів поповнило 400 випускників всіх факультетів інституту: природничого, фізико-математичного, філологічного, англійської мови, фізичного виховання.

Випускні іспити виявили добре знання переважної більшості випускників, успішно звітували перед державою, зокрема, студенти-природники з групи, що носить ім'я Героя Радянського Союзу В. Молоткова*.

124. *На практиці — студенти* // Черкаська правда. — 1968. — 28 червня. (№ 149) [№ 4408]. — С. 4.

* В. М. Молотков — уродженець м. Москва, лейтенант-артилерист, відзначився в боях за визволення м. Черкаси у грудні 1943 р., помер від ран. Удостоєний звання Героя Радянського Союзу 22. 02. 1944 р. (посмертно).

Читач інформується про те, що до Криму на польову практику виїхали студенти III курсу природничого факультету Черкаського педінституту. Упродовж двох тижнів вони знайомилися з природою сонячного півострова, збирали колекції. Корисними для студентів стали відвідини Інституту південних морів у Севастополі та Нікітського ботанічного саду.

Про цю незабутню поїздку розповідає привезений в інститут аматорський кінофільм.

125. *Їдуть екзамени* // Черкаська правда. — 1968. — 11 серпня. (№ 187) [№ 4446]. — С. 4.

У редакційному матеріалі йдеться про перебіг вступних екзаменів у Черкаському педінституті. На всі факультети заплановано прийняти 450 осіб, а заяв подано близько 1500 осіб, серед них — понад 100 медалістів. Найбільше абітурієнтів на філологічному факультеті зі спеціальності українська мова і література. Цьогорічні вступники представляють не лише різні області України, але й інші республіки СРСР.

126. Седова А. *Вчитися, вчитися, вчитися* / А. Седова // Черкаська правда. — 1968. — 13 серпня. (№ 188) [№ 4447]. — С. 1.

Статтю присвячено 100-річчю з дня народження В. І. Леніна. Автор статті, секретар парткому Черкаського педінституту, нагадує вислів В. І. Леніна: «Будівництво соціалізму неможливе без культурного розвитку мас». У Черкаський педагогічний інститут щороку вливається нове поповнення: вчораши колгоспники, робітники, випускники середніх учбових закладів, які прагнуть здобути вищу освіту. До їх послуг сучасне обладнання, наукові посібники, література, лабораторії й кабінети. Ректорат, партійна і

профспілкова організації приділяють велику увагу вихованню майбутніх педагогів на революційних, бойових та трудових традиціях. Колишні учні виходять з інституту кваліфікованими фахівцями, високосвідомими громадянами. «За це вони дякують партії і великому Леніну, який заповідав молоді: вчитися, вчитися і вчитися», — підкреслюється у статті.

127. *Трудове літо студентів* // Черкаська правда. — 1968. — 8 вересня. (№ 211) [№ 4470]. — С. 4.

Серед матеріалів рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» подано інформацію про те, що 60 студентів Черкаського педінституту під час літніх канікул працювали у Казахстані. Вони брали участь у будівництві житла, допомагали в польових роботах.

128. Восканян В. *Змагаються студенти-легкоатлети* / В. Восканян, В. Курячий // Черкаська правда. — 1968. — 24 листопада. (№ 275) [№ 10310]. — С. 4.

Автори статті, студенти Черкаського педінституту, нагадують, що два роки тому інститутська збірна команда стала чемпіоном Міністерства освіти України з легкої атлетики. Нещодавно ж у Тирасполі відбулася товариська зустріч між черкаськими спортсменами і командами педінституту міста Бельці та Чернівецького університету. Студенти змагалися з 20 видів легкої атлетики і черкасці завоювали 10 перших місць.

О. Джумайлі була недосяжною в бігу на 100 м та стрибків у довжину, М. Варяниця виграла забіги на 400 м і 800 м, майстер спорту О. Старовойтов* першим фінішував у забігах на 400 м

і 5000 м, а Л. Винарська виграла стрибки у висоту. У перемозі черкаських спортсменів велика заслуга належить їхньому тренерові Л. Крупку.

129. Грибенко В. *Імічева поросль* / В. Грибенко // Черкаська правда. — 1969. — 23 січня. (№ 19) [№ 10358]. — С. 3.

Кореспондент у своєму матеріалі розповідає про трьох кращих студентів Черкаського педінституту, які стали учасниками зустрічі студентської молоді в обласному центрі в рамках підготовки до 100-річчя від дня народження В. І. Леніна.

Четвертокурсника фізико-математичного факультету Олександра Старовойтова над усе приваблює фізика, яку він називає царицею наук. А ще Олександр захоплюється спортом і має важомі результати: торік зайняв перше місце в бігу на 1000 м на республіканських змаганнях. Юний фізик став майстром спорту СРСР, захищав спортивну честь України на міжнародних турнірах.

Ганна Лукашук, студентка філологічного факультету, народжена італійкою. Волею долі її мама потрапила в село Осітне на Черкащині, там і осіла, працювала дояркою. Ганна — одна з найкращих студенток інституту, веде велику роботу в інститутському клубі інтернаціональної дружби. Нині вона готується до першого у своєму житті самостійного уроку, адже її курс відбуває на педагогічну практику.

Студентка 3-го курсу філологічного факультету Валентина Бровченко створила групу ентузіастів, які отримують долею слівого студента Київського державного університету. Щодня ходять студенти до майбутнього юриста, читають їйому програмну літературу і записують окремі розділи підручників на магнітну плівку.

* Нині — тренер Черкаської школи олімпійського резерву.

Цього літа Валентина відпрацювала три зміни вихователькою в пionerському таборі. А ще вона планує написати дослідження «Образ Леніна в українській радянській драматургії». Неподавно студентка стала кандидатом у члени КПРС.

[На фото Р. Єспейкіна* — «Майбутні фізики й математики біля біlostінної інститутської споруди»].

130. *Дерзання юності — тобі Вітчизно!* // Черкаська правда. — 1969. — 25 січня. (№ 21) [№ 10360]. — С. 2.

Подано репортаж з обласних зборів активу студентської молоді Черкащини, присвячених 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, які пройшли в сесійній залі Будинку рад. Серед присутніх був і Герой Радянського Союзу, ректор педінституту О. В. Тканко. Завідуюча відділом шкіл обкому КП України К. Ф. Павловська наголосила: «переважна більшість студентів вузів Черкащини сумлінно вивчає твори класиків марксизму-ленінізму, старанно готується до семінарських занять, бере участь у роботі наукових гуртків з суспільних проблем, у теоретичних конференціях з актуальних питань ленінізму, в першу чергу це стосується студентів — ленінських стипендіатів Л. Косюри і О. Степаненка з Черкаського педінституту».

У Черкаському педінституті створений зал В. І. Леніна, кімната бойової і трудової слави, проводяться зустрічі з старими більшовиками, героями громадянської і Великої Вітчизняної воєн, тематичні вечори, вогники, словом, багато робиться такого, що допомагає формуванню світогляду майбутнього спеціаліста. Також в інституті діє школа молодого лектора та факультет громадських професій, які допомагають студентам здобувати навички масово-політичної і виховної роботи.

* Р. Єспейкін — багаторічний фотокореспондент газети "Черкаська правда".

На зборах прозвучали виступи представників студентських колективів — секретаря комітету ЛКСМУ Черкаського педінституту І. Бульби, студента педінституту — О. Степаненка. Групі кращих студентів були врученні цінні подарунки та Почесні грамоти обласного комітету комсомолу.

[На фото К. Голубєва — Герої Радянського Союзу О. В. Лук'янов та О. В. Тканко з ленінськими стипендіатами Л. Кравчуком, Л. Косюрою і А. Чабаном].

131. *Вивчають польську мову* // Черкаська правда. — 1969. — 31 січня. (№ 26) [№ 10365]. — С. 3.

Серед матеріалів рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» вміщено інформацію про те, що в Черкаському педінституті створено гурток польської мови. Вивчати мову Адама Міцкевича виявили бажання близько 200 студентів і викладачів, роботою гуртка керує викладач Мирон Іванович Борецький.

132. Седова А. *Дружбі мідніти* / А. Седова // Черкаська правда. — 1969. — 4 березня. (№ 53) [№ 10392]. — С. 3.

Авторка статті детально розповідає про дружні зв'язки викладачів та студентів Черкаського педінституту з студенською молоддю польського міста Торунь (Бидгощське воєводство)*. Цю роботу веде первинна організація радянсько-польської дружби при педінституті. З польськими друзями ведеться жваве листування, у своїх листах черкаські студенти розповідають про своє навчання і відпочинок, діляться своїми думками і планами.

* У ті роки Черкаська область підтримувала дружні зв'язки з Бидгощським воєводством Польської Народної Республіки.

На філологічному факультеті створено клуб інтернаціональної дружби, який налічує понад 200 осіб. При клубі діють секції: літератури, художньої самодіяльності, історії, відділи листування та перекладу. Влаштовуються тематичні вечори, урочисто відзначаються знаменні дати, організовуються виставки. Члени клубу беруть участь у заочних мандрівках зарубіжними країнами.

В гостях у польських друзів побували ректор інституту О. В. Тканко, професор І. С. Сидорук, завідувач кафедри марксизму-ленінізму С. М. Кузнецов та інші. Надовго залишилася в пам'яті студентів зустрічі з посланцями Польщі — членами делегації з Бидгощського воєводства Ю. М. Майшаком, А. Шмідтом, Ф. Федоровим.

Понад 150 студентів і викладачів відвідують заняття гуртка з вивчення польської мови. Грунтовні знання студентів педінституту про культуру братнього польського народу засвідчили результати відповідної вікторини, яку проводила газета «Черкаська правда», у ній взяло участь 120 майбутніх учителів.

У планах на майбутнє — зав'язати теплі дружні зв'язки з Торунським університетом імені Коперніка, організувати обмін науковою та навчально-методичною літературою, фонозаписами учасників художньої самодіяльності.

133. Конференція шевченкознавців України // Черкаська правда. — 1969. — 12 березня. (№ 60) [№ 10399]. — С. 1.

Інформаційний матеріал повідомляє про підсумки щорічної наукової шевченківської конференції, яка була організована Інститутом літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР та Черкаським педагогічним інститутом. Відкрив конференцію вступним словом ректор Черкаського педінституту, кандидат

на шапальтах газети «Черкаська правда»

історичних наук, Герой Радянського Союзу О. В. Тканко, який тепло привітав гостей на шевченківській землі та побажав їм плодотворної роботи.

На пленарних засіданнях були заслухані доповіді членів-кореспондентів АН УРСР, лауреатів Ленінської премії* Є. П. Кирилюка і Є. С. Шабліовського, доцента Черкаського педінституту А. І. Бондаренка, старшого наукового співробітника інституту літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР В. Є. Шубравського та ін.

134. У студентському клубі // Черкаська правда. — 1969. — 6 квітня. (№ 82) [№ 10421]. — С. 4.

У стислій замітці повідомляється про те, що відбувся вечір у клубі інтернаціональної дружби студентів Черкаського педінституту. У ньому взяли участь гости — почесні громадяни міста, Герої Радянського Союзу.

135. Гаряча пора в студентів // Черкаська правда. — 1969. — 18 травня. (№ 114) [№ 10453]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йдеться про початок екзаменаційної сесії студентів Черкаського педінституту. Державні іспити цьогоріч складатимуть 419 випускників п'яти факультетів. Поряд з цим іде розподіл путівок на третій трудовий семестр, який студенти проведуть на новобудовах Черкащини.

[На фото Р. Єпейкіна — «Студенти IV курсу філологічного факультету Черкаського педагогічного інституту на традиційному студентському святі «останнього дзвінка»].

* Ленінська премія була в СРСР однією з найвищих форм заохочення громадян за найвидатніше досягнення в науці, техніці, літературі, мистецтві та архітектурі. Ленінські премії присуджували до дня народження Володимира Ілліча Леніна (22 квітня). Грошовий розмір премії — 10 тис. крб.

136. Вуз особливого призначення // Черкаська правда. — 1969. — 28 травня. (№ 122) [№ 10461]. — С. 2.

Подається інтерв'ю з ректором Черкаського педінституту імені 300-річчя возз'єднання України з Росією, Героєм Радянського Союзу О. В. Тканком.

Відповідаючи на запитання кореспондента, Олександр Васильович зосередився на ключових питаннях життя ВНЗ. Цьогоріч учительські лави поповняться понад 700 випускниками інституту, а загалом за роки існування закладу випущено вже майже чотиринацятдесят тисяч. На перші ж курси 5 факультетів інституту планується прийняти 715 осіб (в тому числі 449 — на стаціонар і 270 — для заочного навчання).

Нині учительський фах опановують 4200 студентів, отже, Черкаський педінститут — один із найбільших у республіці. На інститутських кафедрах працює 3 доктори наук і понад 60 доцентів, кандидатів наук. При цьому 10 викладачів готують докторські дисертації і 30 — кандидатські.

До наукової роботи залучаються її студенти, найбільшу активність виявляють Василь Гудачков, Лариса Казимірова, Надія Сичевська, Валентина Чуднівець. Праці названих студентів відзначено республіканськими преміями.

З інститутських студентських гуртків розпочинався шлях у науку її нинішніх деканів інституту — М. О. Довгяла і О. М. Дудника. У ВНЗ ведеться підготовка аспірантів з чотирьох спеціальностей — фізики, ботаніки, зоології, анатомії і фізіології. Недавні вихованці інституту І. М. Давиденко* і Б. І. Розумовський, успішно закінчивши аспірантуру, вже захистили кандидатські дисертації.

* І. М. Давиденко пізніше став доктором біологічних наук, професором, у 1983 — 1993 рр. очолював кафедру анатомії та фізіології людини і тварин Черкаського педінституту.

Ректор також наголосив на тому, що з введення у дію нового корпусу до нього переїхали 2 факультети — фізико-математичний і філологічний. Бажано було б спорудити ще один навчальний корпус і зосередити в одному місці весь інститутський комплекс.

Цікаво, що навчання в Черкаському педінституті стало своєрідною традицією для багатьох родин. Так, наш інститут закінчила вчителька математики Г. М. Косюра, а тепер тут навчається її дочка Лідія — ленінський стипендіат. Таких прикладів можна навести багато.

137. Лобода О. Студентський КІД / О. Лобода // Черкаська правда. — 1969. — 28 травня. (№ 122) [№ 10461]. — С. 3.

У рубриці «До 10-річчя дружніх зв'язків Черкащини і Бидгощського воєводства» вміщена й інформація про клуб інтернаціональної дружби, створений студентами Черкаського педінституту в жовтні 1967 року.

Автор, заступник голови ради клубу, зазначає: «міцна дружба у черкаських студентів, зокрема, з молоддю Польської Народної Республіки, вони листуються, обмінюються книгами, допомагають одні одним більше дізнатися про братню країну, життя її народу. В інституті працює студентський гурток по вивченю польської мови».

Нещодавно черкаські студенти приймали делегацію з Бидгощського воєводства. Голова ради клубу Ольга Журило вручила гостям наш національний прапор і насіння квітів і сказала: «Хай ці квіти проростуть на бидгощській землі, як символ дружби і братерства між радянською і польською молоддю». Гості у свою чергу подарували портрет Адама Міцкевича, і посадили ялинки в Алії дружби, яку члени клубу заклали біля новоспорудженого приміщення інституту.

138. *Теоретична конференція заочників* // Черкаська правда. — 1969. — 19 липня. (№ 166) [№ 10505]. — С. 1.

Замітку присвячено підсумкам науково-теоретичної конференції студентів-заочників Черкаського педінституту, яка була приурочена 100-річчю від дня народження В. І. Леніна.

Вступним словом конференцію відкрив кандидат філософських наук доцент О. Я. Барандес. З ґрунтовною доповіддю про підсумки Наради представників комуністичних і робітничих партій виступив кандидат історичних наук, доцент О. В. Тканко. А потім було заслухано реферати студентів В. В. Денисова, А. В. Рудика, В. В. Булави, В. Ф. Клішина та Е. Я. Гоноза.

139. Мойсеєнко М. *Нове поповнення* / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1969. — 9 серпня. (№ 184) [№ 10523]. — С. 2.

У Черкаському педагогічному інституті імені 300-річчя возз'єднання України з Росією відбувся випуск студентів-заочників. Цього року факультети природничий, філологічний, фізико-математичний та фізичного виховання успішно закінчили 276 студентів-заочників.

140. Хотинський Л. *З скарбниць науки й досвіду* / Л. Хотинський // Черкаська правда. — 1969. — 19 серпня. (№ 192) [№ 10531]. — С. 2.

Автор кореспонденції повідомляє про те, що студенти природничого факультету Черкаського педінституту проходять практику в Одеській, Кримській та інших областях республіки. Упродовж практики вони знайомляться з роботою наукових установ по виведенню нових сортів зернових і технічних культур. Студенти природознавці побували, зокрема, в Одеському дослідному

інституті генетики і селекції, Маріупольському — садівництва, Кримському — виноградарства і ефіроносів, відвідали заповідник «Асканія Нова» і Нікітський ботанічний сад. Практиканти знайомилися також з роботою Керченського філіалу інституту з вивчення рибних багатств Азово-Чорноморського басейну.

141. *Ленінський зал у вузі* // Черкаська правда. — 1969. — 5 жовтня. (№ 233) [№ 10572]. — С. 4.

Редакційний матеріал рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» інформує читача про те, що в одній з аудиторій нового корпусу Черкаського педінституту обладнується ленінський зал*. Уже оформлено експозицію першого відділу, який присвячений дитячим та юнацьким рокам В. І. Леніна, початку його революційної діяльності. Екскурсоводами ленінського залу стануть студенти.

142. *Зростає книжковий фонд* // Черкаська правда. — 1969. — 9 жовтня. (№ 236) [№ 10575]. — С. 3.

Інформаційну публікацію присвячено бібліотеці Черкаського педінституту. Фонди книгозбірні налічують нині понад 350 тис. примірників різноманітної літератури. Лише у поточному році придбано 21 тис. примірників політичної, науково-навчальної і художньої літератури. Бібліотечні працівники включилися в республіканський огляд бібліотек ВНЗ, а до ленінського ювілею підготовлено альбоми й виставки.

143. *Наукова творчість студентів* // Черкаська правда. — 1970. — 19 березня. (№ 65) [№ 10708]. — С. 3.

* У радянські часи обов'язковою нормою була наявність кімнати чи залу В. І. Леніна в кожному навчальному закладі та підприємстві.

У редакційному матеріалі йдеться про наукову творчість студентів Черкаського педінституту. Близько 400 студентів є членами студентського наукового товариства. Підсумки наукової діяльності майбутніх учителів було підведено на XVII студентській науковій конференції. Серед тем доповідей, які прозвучали на конференції — «В. І. Ленін і Україна», «В. І. Ленін про виховання комуністичного ставлення до праці», «В. І. Ленін про педагогічну майстерність» тощо.

Кращі роботи будуть надіслані на всесоюзний конкурс студентських наукових робіт.

144. *Науковці — виробництву* // Черкаська правда. — 1970. — 26 березня. (№ 71) [№ 10714]. — С. 3.

Один з матеріалів рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» розповідає про творчі зв'язки кафедри хімії Черкаського педінституту з підприємствами міста, зокрема з хімічним комбінатом і заводом «Хімреактив».

Нині на кафедрі ведуться дослідження, що мають на меті одержання нових фізіологічно активних речовин, які використовуються як стимулятори росту в рослинництві і тваринництві. Цим займаються кандидати хімічних наук О. В. Білий* і В. М. Найдан**.

* О. В. Білий працював на посаді проректора з навчальної роботи Черкаського педінституту від 1974 до 1983 р., згодом завідував кафедрою хімії, став автором багатьох наукових і науково-методичних праць, здобув вчене звання професора. Від 1985 р. і донині завідує кафедрою загальної і неорганічної хімії. Відзначений медаллю А. С. Макаренка та ін. нагородами.

** В. М. Найдан — учень вченого-хіміка зі світовим іменем В. А. Домбровського, пізніше отримав вчене звання професора і до 2007 р. очолював кафедру органічної хімії. Автор 4 патентів на винаходи, понад 100 наукових праць, підручників з органічної хімії.

145. *Зустріч через двадцять років* // Черкаська правда. — 1970. — 29 березня. (№ 74) [№ 10717]. — С. 3.

Замітку присвячено зустрічі випускників філологічного факультету Черкаського педінституту. З різних куточків країни до рідного інституту прибули випускники першого післявоєнного (1950 р.) і останнього (1969 р.).

Молоді і вже досвідчені вчителі оглянули кабінети й аудиторії нового корпусу, обмінялися досвідом роботи і побували на концерті художньої самодіяльності студентів.

146. Традюк К. *Шлях у науку* / К. Традюк* // Черкаська правда. — 1970. — 21 квітня. (№ 93) [№ 10736]. — С. 3.

Нарис присвячено відомим науковцям Черкаського педінституту. В'ячеслав Андрійович Яковенко вже не один рік завідує кафедрою політекономії і наукового комунізму**. Зв'язківець-фронтовик після війни закінчив Харківський університет, аспірантуру при кафедрі політекономії і успішно захистив кандидатську дисертацію. Нині працює над докторською дисертацією, присвяченою поділу праці при переході до комунізму. Уже побачила світ його монографія.

Нещодавно захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня доктора філософських наук з теми «Поняття методу і методології в діалектичному матеріалізмі» Василь Іванович Солдатов***.

* К. Традюк довгі роки працював завідувачем відділу газети «Черкаська правда».

** Такі кафедри у ВНЗ СРСР з'явилися в результаті реорганізації кафедр марксизму-ленинізму.

*** Професор В. І. Солдатов 1970 — 80-х рр. працював проректором з наукової роботи Черкаського педінституту.

Плідними є також наукові успіхи завідувача кафедри історії КПРС Сергія Макаровича Кузнецова, завідувача кафедри марксистсько-ленінської філософії Володимира Серафимовича Вареника, старшого викладача Анатолія Васильовича Тарасенкова*.

А Героя Радянського Союзу, ректора інституту, професора Олександра Васильовича Тканка усі знають як автора цікавих публікацій з історії Черкащини і партизанського руху на Україні.

147. *Відповіальні, державні //* Черкаська правда. — 1970. — 14 червня. (№ 136) [№ 10779]. — С. 4.

Редакційний матеріал кількома рядками повідомляє про перебіг державних випускних екзаменів у Черкаському педінституті. Незабаром понад 400 юнаків і дівчат одержать звання народного вчителя. А на заочне відділення цього року буде прийнято 200 осіб.

148. *Екзамени складають заочники //* Черкаська правда. — 1970. — 11 липня. (№ 159) [№ 10802]. — С. 2.

У кореспонденції повідомляється, що в Черкаському педінституті на стаціонарному відділенні навчається 1900 осіб, і в них нині літні канікули. Частина студентів працює в студенцьких будівельних загонах, інші проходять практику в пionерських та шкільних таборах, дехто подорожує.

Проте аудиторії інституту не пустують, бо на літній екзаменаційній сесії перебуває 2.458 студентів-заочників. Державні випускні іспити цього року складають 270 студентів заочної форми навчання.

* Доцент А. В. Тарасенков у 1976 – 1986 pp. завідував кафедрою історії КПРС.

149. *З інститутськими дипломами //* Черкаська правда. — 1970. — 17 липня. — С. 3.

Один з матеріалів рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» інформує про вручення дипломів педагога 350 випускникам факультетів: фізико-математичного, природничого, філологічного, англійської мови, фізичної культури і спорту Черкаського педінституту.

Молоді спеціалісти отримали призначення в школи різних областей України, зокрема, Київської, Волинської, Полтавської, Одеської і Черкаської.

150. *Якщо ви обрали педагогічний... //* Черкаська правда. — 1970. — 22 липня. (№ 168) [№ 10811]. — С. 3.

Кореспондент газети провів розмову з ректором Черкаського педінституту, Героєм Радянського Союзу, професором О. В. Тканком з приводу сьогодення життя ВНЗ. «Кожного літа, — відзначив ректор, — у нас відбуваються дві великі події. Одна з них вінчає цикл навчання в інституті, друга — починає його». Олександр Васильович нагадав, що нещодавно інститут провів у велике учительське життя 350 своїх випускників. До цього великого педагогічного загону долучається після завершення державних екзаменів ще 290 випускників-заочників.

Тепер колектив живе наступною подією — приймом нового поповнення, воно має скласти 420 юнаків і дівчат. Цього року з сільської місцевості, де не вистачає вчителів, організовується прийом студентів цільового призначення, такі абітурієнти матимуть пільги при зарахуванні.

До приймання вступних екзаменів залишаються й шкільні вчителі, а до складу приймальної комісії уведено представників партійних і комсомольських організацій.

Ректор також зупинився на питаннях підготовки матеріально-технічної бази інституту до нового навчального року. Зокрема, за сприяння київських спеціалістів буде відкрито клас навчаючих машин, поповнюються сучасним устаткуванням кабінети і лабораторії. До кінця року планується відкриття студентської ідаліні, розроблена проектна документація на будівництво ще одного великого гуртожитку.

Поліпшується якість кадрового потенціалу інституту. Минулого року захищено одну докторську і чотири кандидатські дисертації, подано до захисту ще кілька, серед них і докторську.

У колі наукових проблем, які розробляються викладачами інституту, — проблеми суспільного розподілу праці, історії обласної парторганізації, фізики твердого тіла, фізіології трудової і спортивної діяльності, збереження флори і фауни Середнього Подніпров'я тощо. Створюються навчальні посібники, підручники, монографії. Останнім часом з великими публікаціями виступили В. І. Солдатов, Г. О. Бугаєнко, О. Ф. Семенович*.

151. Седова А. Дружбі вузу і школи міцніти / А. Седова // ЧП. — 1970. — 20 серпня. (№ 193) [№ 10836]. — С. 2.

Авторка статті зосереджує увагу читачів на зв'язках Черкаського педінституту із школами міста й області. Ця робота ведеться згідно з планами і в ній виділяються такі напрямки: робота з учнівською молоддю і допомога школам у зміцненні матеріальної бази, допомога вчителям у підвищенні ділової кваліфікації, науково-методична діяльність кафедр зі вдосконалення навчально-виховного процесу в школі тощо.

* Професор О. Ф. Семенович від 1964 до 1982 р. очолював кафедру геометрії Черкаського педінституту. За його підручниками вивчали основи геометрії учні всіх загальноосвітніх шкіл України.

Уже кілька років поспіль в інституті працюють гуртки юних фізиків і математиків, у яких зайнято близько 500 школярів міста Черкаси. Практикуються візідні засідання студентських наукових гуртків у сільських школах.

В багатьох школах області студенти і викладачі власними силами обладнали класи програмованого навчання, кабінети математики, біології, хімії, фізики, історії, трудового виховання, виготовили багато саморобних навчально-наочних посібників і приладів.

Десять провідних викладачів кафедри фізичного виховання віздять у села та районні центри області і читають лекції для сільських учителів. Велику зацікавленість на місцях викликають виступи професора М. К. Босого, доцента І. А. Мінського*, кандидата біологічних наук І. М. Давиденка та інших. Багато виступає з лекціями в районах, зокрема, в Чорнобайському, Золотоніському, Шполянському та інших завідувач кафедри педагогіки П. С. Горностай**. Науковці університету беруть активну участь у роботі серпневих та січневих нарад учителів. У свою чергу кафедри запрошують на свої засідання та конференції вчителів, працівників органів освіти та інституту підвищення кваліфікації учителів.

Нешодавно при інституті створено університет науково-теоретичної підготовки вчителів, на 9 факультетах якого читаються лекції у відповідності з новими шкільними програмами та підручниками.

Програму університету розраховано на два роки. Працюють також курси поглибленої перепідготовки вчителів 5-х класів.

* І. А. Мінський — відомий фізіолог, згодом захистив докторську дисертацію, здобув вчене звання професора.

** П. С. Горностай у 1970-х рр. обіймав посаду проректора з навчальної роботи ЧДПІ.

Стаття завершується запевненням, що «професорсько-викладацький склад, ректорат, партійна та комсомольська організація, вся студентська молодь інституту і далі докладатимуть зусиль для зміцнення ділових зв'язків вузу і школи».

152. Студенти з братньої республіки // Черкаська правда. — 1970. — 3 вересня. (№ 205) [№ 10848]. — С. 3.

У редакційному матеріалі стисло розповідається про те, що як і в минулі роки, Черкаський педінститут прийняв на навчання групу студентів з Узбекистану. Це вже четверта група узбецької молоді, що опановує в українському ВНЗ професію вчителя російської мови і літератури, і наступного року відбудеться перший випуск.

153. Переможці конкурсу // Черкаська правда. — 1970. — 29 жовтня. (№ 253) [№ 10896]. — С. 3.

У рубриці «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» подано інформаційний матеріал про підсумки Всеосоюзного конкурсу студентських наукових робіт, присвяченого 100-річчю від дня народження В. І. Леніна. Його переможцями стали студентки природничого факультету Черкаського педінституту Маргарита Овчинникова і Тетяна Лежнова, які підготували наукову працю на тему «Деякі особливості прояву релігійних пережитків серед молоді і врахування їх у науково-атеїстичній пропаганді». Науковим керівником цього студентського дослідницького проекту став кандидат філософських наук В. Я. Чудновський*.

154. Автори книг — викладачі інституту // Черкаська правда. — 1970. — 24 грудня. (№ 299) [№ 10942]. — С. 4.

* Доцент В. Я. Чудновський згодом завідував кафедрою філософії ЧДПІ. Емігрував до ФРН.

на шпальтах газети «Черкаська правда»

З цієї публікації читач дізнається про те, що побачила світ низка книг, підготовлених викладачами Черкаського педагогічного інституту. Кандидат фізико-математичних наук Г. О. Бугаєнко опублікував посібник для студентів педінститутів «Методи математичної фізики». У видавництві «Радянська школа» випущена монографія кандидата педагогічних наук М. П. Гусака «Моральне виховання старшокласників».

На допомогу школярам викладачі інституту підготували книги для читання іноземними мовами, зокрема французькою (Т. О. Бабич) та німецькою (Н. Ф. Ляхович).

155. Студентські будні // Черкаська правда. — 1971. — 17 січня. (№ 14) [№ 10962]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йдеться про студентські будні Черкаського педінституту. Завершується зимова екзаменаційна сесія і незабаром у студентів розпочнуться канікули. Члени інститутської агіткультбригади побувають у селах Чигиринського, Корсунь-Шевченківського і Канівського районів, де читатимуть лекції і виступатимуть із концертами.

У перші дні зимових канікул відбудеться науково-методична конференція з питань проведення педагогічної, виробничої і польової практики.

156. Павлюк М. Задуми студентів / М. Павлюк // Черкаська правда. — 1971. — 18 квітня. (№ 91) [№ 11039]. — С. 4.

Автор кореспонденції, член комітету комсомолу, розповідає про спортивне життя студентів Черкаського педінституту. Насамперед, спортсмени готуються до стартів Спартакіади народів СРСР. З цією метою затверджено положення про XVII

спартакіаду ВНЗ та обласної ради «Буревісник». Уже третій рік студенти факультету фізичного виховання шефствують над спортивним клубом с. Сагунівка Черкаського району. Нещодавно у селі побувала група інститутських спортсменів. Майстер спорту з веслування на каное Ігор Донцов* розповів про Спартакіаду народів СРСР.

157. *Викладач захищає дисертацію // Черкаська правда.* — 1971. — 27 травня. (№ 121) [№ 11069]. — С. 2.

У замітці йде мова про вагомі результати дослідницької роботи багатьох викладачів Черкаського педінституту, які увінчалися успішним захистом кандидатських дисертацій. Дисертацію з питань фізіології людини захистила Коляденко. Диплом кандидата хімічних наук отримав викладач кафедри хімії Е. В. Леценський. Вчені ступені кандидатів біологічних наук здобули аспірантка І. Ф. Лук'яненко і викладач Н. С. Горбенко. Загалом на кафедрах інституту працюють 3 доктори і 65 кандидатів наук.

158. *Техніка на службі бібліотеки // Черкаська правда.* — 1971. — 11 липня. (№ 159) [№ 11107]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі розповідається про роботу бібліотеки Черкаського педінституту, фонди якої становлять 340 тисяч примірників, а число читачів сягнуло 5 тисяч. При бібліотеці діє 2 читальніх залі та філіал у студентському гуртожитку. Для оптимізації процесів обробки й інформації у книгохріні працюють електрофот, облікові та лічильні машини, електроштампи та ін.

* І. П. Донцов — неодноразовий чемпіон СРСР з веслування на каное, нині — заслужений тренер України, перший заступник голови Центральної ради ФСТ «Україна», директор Центральної школи вищої спортивної майстерності цієї структури, член НОК України.

Оригінальний електричний статистик-автомат виготовили для бібліотеки студенти на кафедрі технічних дисциплін під керівництвом П. Я. Язловецького. Поліпшенню інформаційної роботи бібліотеки буде сприяти й електрографічний копіювальний апарат ЕРА-М.

159. *Для учнів і вчителів // Черкаська правда.* — 1971. — 23 вересня. (№ 221) [№ 11169]. — С. 3.

Замітку присвячено науково-видавничій діяльності викладачів Черкаського педінституту. Зокрема, вони беруть активну участь у створенні шкільних підручників та методичної літератури для вчителів. У видавництві «Радянська школа» вийшов з друку пробний підручник «Геометрія» для шостого класу. Серед його авторів разом з академіком А. М. Колмогоровим*, відомими вченими Ф. Ф. Нагібіним і Р. С. Черкасовим — завідувач кафедри методики математики О. Ф. Семенович. Днями побачив світ методичний посібник для вчителів «Нові розділи шкільного курсу фізики», підготовлений завідувачем кафедри фізики М. Є. Фонкічем.

160. *Виступають науковці // Черкаська правда.* — 1971. — 3 жовтня. (№ 230) [№ 11178]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі повідомляється про теоретичну конференцію, яка має відбутися в Черкаському педінституті. Її тема — «XXIV з'їзд КПРС про боротьбу проти буржуазної ревізіоністської ідеології».

* А. М. Колмогоров — доктор фізико-математичних наук, дійсний член АН СРСР, вчений-математик зі світовим іменем. Читав лекції студентам Черкаського педінституту, брав участь у всесоюзних конференціях і симпозіумах з проблем математичних наук, що проводилися в Черкасах. Підтримував дружні зв'язки з О. Ф. Семеновичем.

З доповідями виступлять професор В. І. Солдатов, кандидат історичних наук А. В. Тарасенков, кандидат філологічних наук, доцент М. Л. Селіверстов та інші.

161. *Електроніка на допомогу студентам* // Черкаська правда. — 1971. — 14 жовтня. (№ 239) [№ 11187]. — С. 3.

Про облаштування кабінету програмованого навчання йдеться в цьому редакційному матеріалі. Вже змонтовано центральний пульт для викладача і 15 робочих пультів для студентів. На перфокартах буде запрограмовано найскладніші курси основних навчальних дисциплін. Попереду — наладка електронного устаткування.

162. *У студентів — нові друзі* // Черкаська правда. — 1971. — 31 жовтня. (№ 254) [№ 11202]. — С. 4.

У замітці розповідається про зустріч студентів Черкаського педінституту з молодими робітниками місцевого машинобудівного заводу. Машинобудівники розповіли про свої трудові успіхи, а студенти-природознавці подарували гостям концерт художньої самодіяльності.

163. *Про військово-патріотичне виховання студентів* // Черкаська правда. — 1972. — 12 січня. (№ 9) [№ 11262]. — С. 2.

Редакційний матеріал рубрики «У партійних організаціях обласного центру» інформує про результати перевірки комісією парткому Черкаського педінституту стану військово-патріотичного виховання студентів фізико-математичного факультету. Встановлено, що студенти вивчають основи цивільної оборони, працюють у технічних гуртках, опановують професію середнього

на шпальтах газети «Черкаська правда»

медпрацівника. Кілька років триває змагання студентських груп за присвоєння почесного звання групи імені Черняховського. Враховуючи результати перевірки та звіт секретаря партбюро факультету Л. М. Кляцької*, партком загалом схвалив діяльність комуністів фізико-математичного факультету з патріотичного виховання студентської молоді.

164. *Йдуть екзамени* // Черкаська правда. — 1972. — 23 січня. (№ 19) [№ 11272]. — С. 4.

У замітці йдеться про перебіг екзаменаційної сесії студентів Черкаського педінституту. Про свої успіхи за перший навчальний семестр звітують 1800 юнаків і дівчат. Для 200 студентів-заочників настала ще більш відповідальна пора: вони складають державні екзамени.

[На фото зімку І. Герасименка — «Старший викладач кафедри фізики О. І. Богатирьов ставить у залікову книжку студентки IV курсу Марії Лисенко оцінку відмінно»].

165. *Студенти задоволені* // Черкаська правда. — 1972. — 12 лютого. (№ 36) [№ 11289]. — С. 4.

У кореспонденції повідомляється про те, що біля корпусів Черкаського педінституту, на вулиці Урицького**, з'явилася нова будова, споруджена руками студентів Черкаського педінституту під керівництвом професійних будівельників. У цій двоповерховій світлій споруді розташувався комплекс харчування для студентів. Перший поверх відведено під кафе та крамницю

* Л. М. Кляцька 10 років (від 1996 р.) очолювала математичний факультет, отримала почесне звання «Заслужений працівник освіти України». Нині — доцент кафедри алгебри ЧНУ ім. Б. Хмельницького, голова ради ветеранів цього ВНЗ.

** Колишня назва вулиці Хрещатик.

напівфабрикатів і кулінарії. А на другому поверсі — студентський обідній зал на 130 посадкових місць та повний набір технологічного обладнання для приготування гарячих страв.

У підвальні йдальні може зберігатися до 100 т овочів і фруктів. Є також кілька холодильних камер, ліфт для подачі продукції.

[На фото І. Діамента — «В обідньому залі студентської йдальні»].

166. Куликов М. *Кращий тренер області* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1972. — 17 лютого. (№ 40) [№ 11293]. — С. 4.

Автор замітки розповідає про відомого спортсмена і педагога, старшого викладача факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Михайла Петровича Нестеренка. Він став учасником багатьох всесоюзних, республіканських і обласних змагань, неодноразово завойовував чемпіонське звання з метання диску і штовхання ядра на обласних і міських турнірах. Уже 15 років саме Нестеренку належить рекорд області з метання списа.

Як досвідчений тренер, він підготував багатьох розрядників і майстрів спорту. У їх числі — переможець міжнародного матчу Україна — Румунія С. Матюк, чемпіон України В. Боровко, призерка V спартакіади України Н. Нестеренко*. Серед вихованців М. Нестеренка — тренери А. Гуля, М. Кайрод, М. Середа**.

* Н. В. Нестеренко — майстер спорту з легкої атлетики, працювала тренером обладр «Колос» та «Динамо», викладала на кафедрі спортивних дисциплін Черкаського педінституту. Дружина М. П. Нестеренка.

** М. Л. Середа — олімпійський арбітр, почесний суддя СРСР, удостоївся звання «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

на шпалтах газети «Черкаська правда»

З огляду на великі заслуги і досягнення М. П. Нестеренка обласний комітет фізкультури і спорту та обласна федерація легкої атлетики присвоїли йому звання «Кращий тренер області з легкої атлетики»

167. *Студентська наукова* // Черкаська правда. — 1972. — 16 квітня. (№ 90) [№ 11343]. — С. 4.

Інформаційний матеріал знайомить читача з підсумками наукової роботи студентів Черкаського педінституту. Тут діє студентське наукове товариство, члени якого проводять багатогранну дослідницьку роботу. Днями відбулася наукова студентська конференція, яка працювала як у пленарному, так і секційному режимах.

140 студентських доповідей було прочитано на засіданнях секцій суспільних наук, педагогіки і психології, математики, фізики, хімії, біології, іноземних мов, українського і російського мовознавства.

168. *Ювілею присвячено* // Черкаська правда. — 1972. — 16 липня. (№ 166) [№ 11419]. — С. 4.

У стислом інформаційному матеріалі йдеться про проведення теоретичної конференції студентами-заочниками Черкаського педінституту, присвяченої 50-річчю утворення СРСР. Прозвучали доповіді: «Ленінська теорія і програма національного питання», «Ленін — засновник Союзу РСР», «Братні зв'язки трудящих Черкащини з іншими областями союзних республік» та ін. На завершення конференції заочники підготували цікаву концертну програму.

169. Привалов К. *Срібні призери «Універсіади – 72» / К. Привалов // Черкаська правда. – 1972. – 9 серпня. (№ 186) [№ 11439]. – С. 4.*

Матеріал рубрики «Спорт» інформує про перебіг XIII всесоюзної першості студентського товариства «Буревісник» – «Універсіади-72» з ручного м'яча в Гомелі. Україну представляла жіноча команда «Освіта» з Черкаського педінституту, яка перемогла на чемпіонаті України серед студентської молоді.

Першість «Універсіади – 72» виборювали у фіналі 8 жіночих команд: з Ленінграда, Алма-Ати, Єревана, Красноярська, Тбілісі і Мінська, які були розділені на 2 підгрупи. Черкаські гандболістки гралі в підгрупі з командою Єреванського інституту фізкультури і перемогли з рахунком – 19:13. Наступну гру з командою Алма-Атинського інституту фізкультури черкащанки завершили з перемогою – 17:11. Проте, на жаль, черкащанки програли сильній команді Уральського політехнічного інституту (Свердловськ), а тому посіли на змаганнях друге місце.

170. Страшевич В. *Срібло черкаських гандболісток / В. Страшевич* // Черкаська правда. – 1972. – 7 грудня. (№ 285) [№ 11538]. – С. 4.*

У рубриці «Спорт» міститься інформація про завершення 35-го жіночого чемпіонату України з гандболу у Черкасах. Черкаські гандболістки вже вдвадцятьте беруть участь у республіканських чемпіонатах. Шість разів вони завойовували чемпіонське звання.

Нинішнього чемпіонату перші поєдинки сприятливо склалися для гандболісток черкаської «Освіти», перемігши в трьох турах своїх суперниць, вони зустрілися з київськими гандболістками

* В. Б. Страшевич – нині відомий журналіст і краснозвінець, заслужений працівник фізичної культури і спорту України, лауреат обласної краснозвічої премії ім. М. Максимовича, виконавчий директор Федерації футболу Черкаської обл.

ДБК-3. Киянки відкрили рахунок на першій хвилині. Черкащанка майстер спорту В. Войток зрівняла рахунок. Така дуель тривала першу половину змагань, лише на 24-й хвилині киянка В. Чернецька поставила крапку з рахунком 6:5 на користь ДБК-3 і завоювала звання чемпіона України.

Зустріч черкащанок з бронзовими призерами змагань – київськими спартаківцями завершилась перемогою «Освіти» (16:10). Гру з аутсайдерами – авангардівками Кіровограда черкащанки вигралі (11:7). Також вони вирвали перемогу у запорізьких студенток (12:11).

Черкаські гандболістки зайняли друге місце і завоювали срібні медалі. Гравці черкаської «Освіти»* майстри спорту воротар Л. Коломієць, нападаючі В. Войток, Р. Бондар, О. Мойсеенко, Л. Синопольська, першорозрядниці І. Полянська, Н. Фанасюк, Л. Мартиненко, С. Запорожець, Г. Хрушова, Л. Кушнір і другий воротар Н. Костяна** нагороджені дипломами другого ступеня і срібними медалями. Такої нагороди удостоєний і тренер – заслужений тренер УРСР Б. В. Лябчук.

171. Книга – знання // Черкаська правда. – 1973. – 7 січня. (№ 6) [№ 11564]. – С. 4.

У рубриці «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» подано інформаційний матеріал про творчу співпрацю кафедри педагогіки та бібліотеки Черкаського педінституту. Для пропаганди літератури, присвяченої професії вчителя, у читальному залі бібліотеки влаштовуються книжкові виставки «Про твою професію»,

* Команда «Освіта» Черкаського педінституту в 1970-х рр. була однією з найсильніших на теренах СРСР гандбольних колективів товариства «Буревісник».

** Усі перелічені першорозрядниці згодом отримали звання майстра спорту СРСР.

бібліографічні огляди «Учитель — рівня солдату-герою», читацькі конференції. Днями відбулося обговорення книги заслуженого вчителя, члена-кореспондента АПН СРСР, Героя Соціалістичної праці В. О. Сухомлинського «Народження громадянина».

172. Шістнадцять найкращих // Черкаська правда. — 1973. — 4 лютого. (№ 30) [№ 11588]. — С. 4.

Кореспонденцію присвячено участі студентів Черкаського педінституту у традиційному республіканському конкурсі студентських наукових робіт. Загалом до Києва було надіслано понад 40 досліджень черкаських студентів, 16 з них визнано кращими і відзначені дипломами та грошовими преміями Міністерства освіти УРСР. Зокрема, диплом 1-го ступеня присуджено студентці природничого факультету Т. Шаповал, а 3-го — Г. Давіровій, Л. Портянській та Є. Ружицькій. У березні відбудеться студентська наукова конференція.

173. Знову на навчання // Черкаська правда. — 1973. — 11 лютого. (№ 36) [№ 11594]. — С. 4.

У замітці розповідається про перебіг зимових канікул студентів Черкаського педінституту. Багато з них здійснили туристичні подорожі до Москви, Ленінграду, Закарпаття, відпочивали в санаторії «Світанок»*, побували в походах рідним краєм. Студенти факультету іноземних мов на зароблені восени гроші організували поїздку місцями Корсунь-Шевченківської битви, в такий же спосіб їздили на екскурсію і студенти фізико-математичного факультету.

А вихованці факультету фізичного виховання подолали на лижах багато кілометрів снігової траси.

* «Світанок» — міжколгоспний санаторій неподалік м. Черкаси.

на шпалтах газети «Черкаська правда»

174. Захищається дисертація // Черкаська правда. — 1973. — 22 лютого. (№ 45) [№ 11603]. — С. 3.

Під рубрикою «Наукове життя» подано інформацію про успіхи науково-дослідницької роботи в Черкаському педінституті. Днями з Москви на адресу інституту надійшло приемне повідомлення, що завідувачу кафедри геометрії О. Ф. Семеновичу за вагомі наукові здобутки в галузі геометрії і методики математики присвоєно звання професора.

Проректор інституту з наукової роботи, професор В. І. Солдатов повідомив редакції газети, що торік та за неповні два місяці поточного року захищено 8 кандидатських дисертацій. Зокрема, вчений ступінь здобули хімік А. С. Сегеда, біологи З. С. Діденко, Н. Т. Нікітченко, В. С. Лизогуб, філологи П. І. Лещенко і Л. М. Волчкова*, психолог Т. С. Яценко, математик П. Л. Касярум**. Загалом нині на кафедрах інституту працюють понад 70 докторів і кандидатів наук.

175. Дарунок студентів // Черкаська правда. — 1973. — 8 квітня. (№ 83) [№ 11641]. — С. 4.

У замітці йдеється про те, що випускники фізико-математичного факультету вже одержали призначення на роботу в школи Рівненщини, Тернопільщини, Закарпаття, Кіровоградщини, Черкащини та ін. Аби залишити про себе добру пам'ять у Черкасах, вони вирішили своїми силами впорядкувати два квартали бульвару Т. Шевченка від вулиці Воровського до Пушкінської, зasadивши їх каштанами. «Минуть роки і піdnімуться київські каштани на

* Доцент Л. М. Волчкова — фундатор і упродовж довгих років декан факультету іноземних мов.

** Доцент П. Л. Касярум від 1975 до 1984 р. завідував кафедрою математики.

алеях черкаського бульвару, посаджені весною третього, виїрішального року п'ятирічки їх «легкою рукою», — підкреслюється в публікації.

176. Студентське літо // Черкаська правда. — 1973. — 19 квітня. (№ 92) [№ 11650]. — С. 3.

Під рубрикою «Перед третім семестром» вміщено редакційний матеріал про формування студентських будівельних загонів Черкаського педінституту на період трудового літа 1973 року. Шлях студентського загону «Електрон», як і минулого року, лежить у Тюменську область. Три загони вийдуть у райони області, де будуватимуть тваринницькі приміщення. Студенти також візьмуть участь у спорудженні нового гуртожитку та підготовці інститутських приміщень до нового навчального року. А для частини студентів місцем роботи стануть піонерські табори.

177. Чемерис В. З участю студентів / В. Чемерис // Черкаська правда. — 1973. — 12 червня. (№ 135) [№ 11693]. — С. 3.

Автор кореспонденції, відповідальний секретар правління Черкаської районної організації товариства «Знання»*, розповів про участь студентів Черкаського педінституту у науково-атеїстичній пропаганді. Зокрема, в с. Сагулівка відбувся теоретичний вечір, на якому з короткими лекціями виступили студенти Ю Чутель, Ю. Марунченко, С. Гичко, С. Дерій. Кандидат біологічних наук А. А. Гичко прочитала лекцію «Жінка і релігія», а студенти

* Товариство «Знання» України — одна з най масовіших громадських науково-просвітницьких організацій СРСР, заснована 16 січня 1948 р. як Товариство по розповсюдженню політичних і наукових знань УРСР. Протягом 1948—1949 рр. були створені обласні організації Товариства, а в 1958 р. — народні університети (культури, правових знань та ін.).

А. Комісаров, В. Запорожець та І. Никитченко продемонстрували досліди.

178. Практика — на березі моря // Черкаська правда. — 1973. — 17 червня. (№ 140) [№ 11698]. — С. 4.

У стислій інформаційній замітці йдеться про те, що студенти природничого факультету Черкаського педінституту будуть проходити виробничу практику на Південному березі Криму, де вони упродовж двох тижнів вивчатимуть флору і фауну тамешніх місць. Цими днями практиканти виїхали двома автобусами до Криму.

179. Седова А. Девіз — мир і дружба / А. Седова // Черкаська правда. — 1973. — 24 жовтня. (№ 250) [№ 11808]. — С. 3.

Автор статті розповідає про досвід роботи клубу інтернаціональної дружби, що вже понад 6 років діє у Черкаському педінституті. У клубі працює кілька секцій, зокрема листування, цікавих зустрічей, культурно-масової роботи, лекторська та ін. Серед найефективніших форм роботи клубу — вечори інтернаціональної дружби, цікаві зустрічі, листування з відомими політичними і громадськими діячами тощо.

Цими днями відбулося урочисте засідання КІДу з нагоди прийняття до його членів 70 першокурсників. Серед них — українки Галина Міхно і Алла Морозова, росіянин Олександр Микрюков, татарка Любі Шансутдинова, казашка Гаршагуль Утемуратова, білоруска Майя Гульцова та ін.

180. Автори підручників — черкаси / Черкаська правда. — 1973. — 28 жовтня. (№ 254) [№ 11812]. — С. 4.

У редакційному матеріалі рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» розповідається про наукові та методичні напрацювання колективу викладачів кафедри фізики. Днями у видавництві «Вища школа» вийшли з друку трьома випусками навчально-методичні посібники для студентів заочної форми навчання «Механіка», «Електрика», «Оптика». Їх авторами стали викладачі М. Є. Фонкіч, М. О. Довгяло, О. Ф. Вовк, І. С. Луцік та М. Х. Лозовський.

А нещодавно доцент М. Є. Фонкіч, старший викладач І. С. Луцік та викладач А. М. Соловйов* взяли участь у виїздній сесії Академії наук УРСР з проблем фізики твердого тіла, що проходила в м. Чернівці.

181. Прибой А. *Змагання з морського багатоборства* / А. Прибой // Черкаська правда. — 1973. — 16 листопада. (№ 268) [№ 11826]. — С. 4.

Кореспонденція рубрики «Спорт» інформує читача про підсумки відкритої першості України з морського багатоборства в Києві. У змаганнях взяли участь команди Києва, Запоріжжя, Дніпропетровська, Черкас, Севастополя, Жданова, Ярославля, Куйбишева, Риги, Ленінграда.

Черкаська команда була представлена збірним колективом морського клубу. Успішно стартувала жіноча команда з старшиною морського яла В. Бас. Черкащенки двічі приходили на фініш другими в парусних гонках, третіми з веслування, а В. Бас стала переможницею з кульової стрільби в особистому заліку. Черкаські спортсменки, пропустивши вперед збірні Києва і Риги, зайняли третє призове місце і нагороджені бронзовими жетонами.

* Захистивши кандидатську дисертацію, доцент А. М. Соловйов у 1979 – 1994 рр. очолював кафедру загальнотехнічних дисциплін.

Після змагань з плавання, кульової стрільби і легкоатлетичного кросу наша команда у складі майстрів спорту С. Малова і О. Безкопильного*, кандидатів у майстри С. Костюковича, С. Міщенка і В. Мацька та першорозрядників В. Дунавецького і М. Гольдфарба** була на третьому місці.

Успіху добився молодий учасник команди С. Костюкович, який вперше виконав норму майстра спорту, набравши 4682 очки. Це вже п'ятий майстер спорту, підготовлений морським клубом. С. Костюкович — студент Черкаського педінституту, який тренувався під керівництвом свого батька, досвідченого педагога О. М. Костюковича, а зараз тренується у О. Савинського***.

[На фото — майстер спорту С. Костюкович].

182. Алініна М. *Вчаться майстерності лектора* / М. Алініна // Черкаська правда. — 1974. — 13 лютого. (№ 37) [№ 11900]. — С. 3.

У статті рубрики «Життя вузів» розглядаються питання участі студентів у пропагандистській роботі. У Черкаському педінституті нагромаджено позитивний досвід роботи в підготовці молодих лекторів. На всіх 4-х факультетах інституту діють лекторські школи для студентів. Віднедавна школа молодого лектора отримала права одного з семи відділень факультету громадських професій.

* О. П. Безкопильний — чемпіон СРСР та України з морського багатоборства та сучасного п'ятиборства, кандидат пед. наук, доцент, від 1995 р. — декан факультету фізвиховання, нині директор ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Завідує кафедрою ТМФ. Відмінник народної освіти України.

** Усі згодом виконали норматив майстра спорту з морського багатоборства.

*** О. Савинський згодом був відзначений почесним званням «Заслужений тренер України».

У числі найактивніших слухачів названої школи студенти-природознавці Ю. Марунченко, С. Дерій*, Ю. Чумель, А. Комісаров, Л. Запорожець та І. Нікітенко. Створені спеціальні студентські бригади молодих лекторів, які вже виступили в селах Сагуївка, Кумейки, Тубильці та місті Сміла.

Молоді лектори-атеїсти групами 5-10 осіб відвідують молитовні будинки і зав'язують бесіди з молодими віруючими, аби «заронити зерна сумніву в уми віруючих».

У атеїстичних заходах найбільш активну участь беруть студенти А. Солодкий, О. Сухобрус, Н. Бляхаренко, а керує атеїстичною секцією А. А. Гичко.

183. Гордієнко М. *У майбутніх філологів* / М. Гордієнко // Черкаська правда. — 1974. — 15 березня. (№ 62) [№ 11925]. — С. 3.

Репортаж присвячено життю факультету англійської мови Черкаського педінституту. Чимало його випускників очолюють педагогічні колективи шкіл, працюють завучами, вчителями. Так, І. В. Яхно** є директором опорної в Шполянському районі з вивченням англійської мови Матусівської середньої школи, а Л. І. Ілюшина — заступник директора Тіньківської середньої школи Чигиринського району. Окрім вихованців факультету працюють перекладачами в Індії, Ірані, Єгипті на будовах, які зводяться за допомогою СРСР.

* С. І. Дерій закінчив інститут з відзнакою, пізніше — захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук. Від 1987 до 2005 р. доцент Дерій обіймав посаду декана біологічного факультету Черкаського педінституту (згодом — ЧДУ, ЧНУ ім. Б. Хмельницького). Нині — доцент кафедри екології та основ сільського господарства ЧНУ. Відзначений почесним званням «Заслужений працівник освіти України».

** І. В. Яхно — відомий освітянин і краєзнавець, лауреат обласної краєзнавчої премії ім. М. Максимовича. Нагороджений орденом Дружби народів.

Все це свідчить про те, що фахівці готують на факультеті ретельно і ґрунтовно. Кращі студенти проходять мовну практику в Англії. Активно діє студентське наукове товариство, багато робіт його членів відзначено на обласних та республіканських конкурсах. А виготовлений під керівництвом кандидата педагогічних наук В. М. Файдюка* комплекс апаратури для вивчення англійської мови відзначено медаллю ВДНГ СРСР.

[На фото М. Гордієнка: «На засіданні наукового студентського товариства. Кандидат філологічних наук Л. М. Корж дає консультацію», «Заняття в фотолабораторії», «Учасники художньої самодіяльності факультету».]

184. «*Вінок Кобзареві*» // Черкаська правда. — 1974. — 17 березня. (№ 64) [№ 11927]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі рубрики «Черкаси: вчора, сьогодні, завтра» йдеться про відзначення 160-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка в Черкаському педінституті. Зокрема, з ініціативи другокурсників українського відділу філологічного факультету було проведено літературно-музичний вечір «Вінок Кобзареві». На сцені ожили безсмертні образи знедолених жінок з шевченківських творів «Лілея», «Катерина», «Утоплена», «Тополя», а драмгуртківці показали уривок з п'єси «Назар Стодоля». Вечір завершився виступом ансамблю бандуристів та літературною композицією.

185. Куликов М. *Успіх студентів* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1974. — 11 липня. (№ 161) [№ 12024]. — С. 4.

* Доцент В. М. Файдюк у 1970-х рр. очолював кафедру англійської філології Черкаського педінституту.

Автор кореспонденції інформує про підсумки змагань з легкої атлетики на першість факультетів фізичного виховання педагогічних вузів республіки, які відбулися на стадіоні Вінницького політехнічного інституту.

Студенти Черкаського педінституту здобули третє призове місце, залишивши позаду 9 команд. Зі стрибків у довжину перемогу з результатами, близькими до нормативу майстра спорту, здобула Лідія Зезекало (6 м 12 см).

Неодноразова чемпіонка товариства «Буревісник» Галина Маслюк метнула спис на 52 м 92 см, здобувши перше місце. Зі штовхання ядра успішно виступила — Н. Корсунська (14 м 86 см), метання списа — Н. Луговська (41 м 86 см). З бігу на 110 м з бар'єрами добрий результат показав А. Савченко. Команду до змагань готували тренери В. Лузан, М. Нестеренко, Л. Крупко, П. Дем'янчук.

186. «Срібний» ювілей факультету // Черкаська правда. — 1974. — 27 жовтня. (№ 253) [№ 12116]. — С. 4.

Матеріал присвячено 25-річчю факультету фізичного виховання і спорту Черкаського педінституту. За період його існування його закінчили дві тисячі юнаків і дівчат. Колишні випускники Нестеренко, Тканко, Лузан, Корда, Бобовникова стали викладачами кафедр Черкаського інституту й інших вузів республіки.

На факультеті фізичного виховання навчалися олімпійський чемпіон А. Хімич, чемпіон Європи і Радянського Союзу В. Дрибас* і член збірної країни з гандболу О. Вунтесмері**.

* В. Дрибас — заслужений майстер спорту з веслування.

** О. Вунтесмері — майстер спорту міжнародного класу з гандболу, заслужений тренер України.

на шапальтах газети «Черкаська правда»

187. Мойсеєнко М. Конференція в інституті / М. Мойсеєнко // Черкаська правда. — 1975. — 12 лютого. (№ 36) [№ 12204]. — С. 3.

У замітці розповідається про те, що в Черкаському педагогічному інституті відбулася XXX звітно-наукова конференція. Заслухано низку доповідей про дослідження в галузі педагогіки у вищих навчальних закладах, також порушувалися питання поліпшення викладання предметів у загальноосвітніх школах, проблеми виховання молоді.

188. Куликов М. Вдалі старти / М. Куликов // Черкаська правда. — 1975. — 5 травня. (№ 104) [№ 12272]. — С. 4.

Стисла інформація повідомляє про підсумки змагань в Ялті на першість України ради товариства «Буревісник» з легкої атлетики. Вдало виступили студентки факультету фізичного виховання Черкаського педінституту. Результат Ніни Корсунської з метання диска — 48 м 24 см — перевищує норматив першого розряду. Призове третє місце з метання списа посіла Галина Маслюк.

189. Куликов М. Видзе першого розряду / М. Куликов // Черкаська правда. — 1975. — 21 травня. (№ 118) [№ 12286]. — С. 4.

Кореспонденція присвячена підсумкам проведених обласною радою студентського товариства «Буревісник» змагань з багатоборства комплексу ГПО. До програми входили: біг на 100 м, стрибки в довжину і висоту, штовхання ядра і метання гранати, плавання на 100 м, крос на 1000 м для жінок і на 3000 м — для чоловіків.

Усі призові місця зайніяли студенти факультету фізичного виховання Черкаського педінституту. Переможницею серед жінок стала ленінський стипендіат Наталя Луговська, яка пробігла 100 м за 13,4 сек., штовхнула ядро на 13 м 39 см, стрибнула в довжину на 4 м 55 см, здолала кілометрову дистанцію кросу за 3 хв. 3 сек., набравши в загальній сумі 710 очок. Серед чоловіків переміг студент III курсу Анатолій Лисенко.

190. Куликов М. *На старті — новачки* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1975. — 2 жовтня. (№ 232) [№ 12400]. — С. 4.

У рубриці «Спорт» серед інших міститься її інформація про участь студентів Черкаського педагогічного інституту в осінньому профспілково-комсомольському легкоатлетичному кросі. Найкращі результати показали студенти фізико-математичного факультету. На дистанції 500 м першою подолала трасу студентка Ольга Білик (1 хв. 41 сек.). Другою фінішувала Лідія Котляр.

Павло Соломікін здобув перемогу на дистанції 1000 м (3 хв. 0,7 сек.) Кращий час дня показали студенти старших курсів Раїса Савчук (1 хв. 33 сек.) і Анатолій Мартинюк (3 хв. 0,5 сек.).

191. Барапдін А. *Успіх студенток* / А. Барапдін // Черкаська правда. — 1975. — 14 листопада. (№ 267) [№ 12435]. — С. 4.

Автор замітки розповідає про перебіг у Дніпродзержинську традиційного матчу міст України і Російської Федерації на приз спортивного клубу «Прометей», в якому взяли участь і студентки Черкаського педагогічного інституту. Черкаси представляли Ольга

на шпальтах газети «Черкаська правда»

Дутинець, Ірина Придан, Вікторія Печникова, Людмила Трудоса, Наталія Рум'янцева і Людмила Чупилко.

У напруженій боротьбі черкащанки випередили сильні колективи Дніпропетровська, Кривого Рога та багатьох інших міст України і РРФСР і зайніяли третє призове місце. Учасниць команди нагородили вимпелом і дипломом.

[На фото А. Барапдіна — черкаська студентка Ірина Придан виконує довільну вправу з стрічкою].

192. Куликов М. *Вітаємо чемпіона* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1976. — 24 лютого. (№ 45) [№ 12517]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йдеться про те, що це 10 років тому черкасєць Василь Козуб у лижній гонці на 30 км серед юніорів став чемпіоном України. За всі минулі роки повторити цей успіх не вдалося нікому з наших лижників. Це зробив на цьойно проведений першості республіки з лижних гонок у Сумах Дмитро Момотенко — студент факультету фізичного виховання Черкаського педінституту. Команда юніорів товариства «Буревісник», в складі якої виступав Момотенко, в естафетній гонці 3x10 км фінішувала першою. Разом з товаришами Дмитро нагороджений золотою медаллю, йому присвоєно звання чемпіона України 1976 року.

Відмінно виступив черкасєць і в гонці на 20 км, зайніявши друге місце (1 год. 0,5 хв. 24 сек.). Це великий успіх молодого гонника та його тренера В. Калиниченка.

193. Куликов М. *«Буревісник» починає сезон* / М. Куликов // Черкаська правда. — 1976. — 1 квітня. (№ 75) [№ 12547]. — С. 4.

Матеріал рубрики «Спорт» повідомляє про підсумки турніру з літнього багатоборства ГПО*, проведено обласною радою спортивного товариства «Буревісник». Учасники змагалися за програмою четвертого і п'ятого ступенів комплексу бадьорості і здоров'я.

Добре виступила студентка IV курсу факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Л. Бойченко, яка набрала 73 очка. Переможцями серед чоловіків стали Ю. Руденко, В. Шатунов і С. Шаповал (Черкаси).

У змаганні за програмою п'ятого ступеня комплексу відзначився старший викладач кафедри спорту Черкаського педінституту В. П. Фролов** (95 очок). В командному заліку перше місце зайніяла команда факультету фізичного виховання Черкаського педінституту (487 очок), друге — Уманського педінституту (279), третє — Уманського сільськогосподарського інституту (269).

194. Каган Л. *Хто найсильніший гімнаст?* / Л. Каган // Черкаська правда. — 1976. — 27 квітня. (№ 97) [№ 12569]. — С. 4

* Комплекс ГПО — Всесоюзний фізкультурний комплекс «Готовий до праці й оборони», затверджений у 1931 р. з метою пропаганди здорового способу життя, фізичного загартування громадян СРСР. I березня 1972 року було запроваджено новий удосконалений комплекс ГПО, що мав 6 ступенів. Початковий ступінь — «До стартів готовий» — для школярів 7-9 років. I ступінь — «Смілив і спритний», передбачав спільні вимоги для хлопчиків і дівчаток віком 10-11 і 12-13 років. II ступінь — «Спортивна зміна» розрахований на підлітків (хлопчиків і дівчаток) 14-15 років. III ступінь — «Сила і мужність» — для юнаків і дівчат віком 16-18 років. IV ступінь — «Фізична досконалість» — розрахований на чоловіків 19-39 років і жінок віком 19-34 років. V ступінь — «Бадьорість і здоров'я» — розрахований на чоловіків віком 40-60 років і жінок віком 35-55 років.

** В. П. Фролов — кандидат педагогічних наук, доцент, майстер спорту з вільної боротьби, у 1982 — 1987 рр. працював деканом факультету фізичного виховання, а від 1995 до 2011 р. очолював кафедру фізичного виховання Черкаського педінституту (університету).

Автор кореспонденції інформує про підсумки чергового чемпіонату області зі спортивної гімнастики. Звання чемпіона виборювали за програмою майстрів спорту 19 гімнасток.

Вже з першого виду змагань лідерство захопила студентка факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, майстер спорту Ольга Цурук, набравши 72,65 бала і стала чемпіонкою області.

Другий призер змагань — спортсменка з Ватутіного Наталя Голота. Ще дві представниці товариства «Буревісник» — Людмила Козак і Валентина Даниленко — поділили третє і четверте місця.

Серед чоловіків переміг Богдан Остапенко, а Володимир Бараненко з товариства «Буревісник» показав найкращий результат серед першорозрядників.

195. Євстратов І. *Студентський турнір* / І. Євстратов* // Черкаська правда. — 1976. — 27 квітня. (№ 97) [№ 12569]. — С. 4.

У дописі рубрики «Спорт» розповідається про підсумки проведення турніру з баскетболу студентських команд у спортивному залі Уманського сільськогосподарського інституту. Переконливу перемогу здобули спортсмени факультету фізичного виховання Черкаського педінституту.

196. Аргунов О. *Заклик олімпійців підтримали* / О. Аргунов // Черкаська правда. — 1976. — 10 листопада. (№ 263) [№ 12735]. — С. 4.

* М. Г. Євстратов — завідувач кафедри фізичного виховання Уманського сільськогосподарського інституту.

У матеріалі йдеться про звернення олімпійських чемпіонів і ветеранів спорту країни до всіх спортсменів: «піти в школи і спортивні клуби за місцем проживання, на стадіони і дворові команди, щоб допомогти піонерам і школярам стати сильними, спрітними і сміливими, міцними і цілеспрямованими». Схвально зустріли цей заклик студенти факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, уже понад 120 кращих спортсменів факультету прийшли в загальноосвітні школи обласного центру і активно включилися в організацію позакласної спортивно-масової роботи. Серед них, зокрема, майстри спорту СРСР В. Даниленко, О. Гребенюк, Т. Лушникова, Н. Овчаренко, М. Смиков, О. Цурук та ін.

Студенти проводять заняття в секціях з різних видів спорту, допомагають школярам освоювати норми комплексу ГПО. Однією з форм допомоги буде організація і суддівство дитячих спортивних ігор «Старти надій» і «Веселі старти», проведення туристських походів, фізкультурних вечорів і свят. По завершенню навчального року студенти продовжать шефську роботу в піонерських таборах.

197. *Здрастуй, БАМ!* // Черкаська правда. — 1977. — 3 лютого. (№ 28) [№ 12804]. — С. 4.

У статті йдеться про те, що в період студентських канікул за путівкою ЦК ВЛКСМ на будівництво Байкало-Амурської магістралі* поїхали учасники народного студентського ансамблю танцю «Черкащанка»** Черкаського педагогічного інституту —

* БАМ (Байкало-Амурська магістраль) — залізнична магістраль у Східному Сибірі і Примор'ї, всесоюзна «ударна» комсомольська будова 1970-х рр.

** Народний самодіяльний ансамбль танцю «Черкащанка» — лауреат всесоюзних і республіканських фестивалів самодіяльного народного мистецтва, лауреат премій ім. М. Островського та О. Кошового, за час свого існування (від 1953 р.) здійснив понад 3500 концертних виступів.

двічі лауреати республіканського фестивалю самодіяльного мистецтва. Художній керівник колективу Валентин Михайлович Луценко* повідомив: «Маршрут ансамблю почнеться з Тинди — «столиці» БАМу, потім заплановано подорож різними ділянками магістралі».

Після повернення додому на колектив ансамблю чекає участь у Всесоюзному фестивалі самодіяльної художньої творчості. Також аматори студентської сцени отримали запрошення поїхати з концертами в Німецьку Демократичну Республіку.

198. Сурков О. *На татамі — студенти* / О. Сурков** // Черкаська правда. — 1977. — 14 червня. (№ 136) [№ 12912]. — С. 4.

У рубриці «Спорт» вміщена й інформація про проведення в Черкасах чемпіонату Української ради студентського спортивного товариства «Буревісник» з боротьби дзюдо. На килим-татам вийшли 11 майстрів спорту, 28 кандидатів у майстри спорту.

Студенти факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Віктор Король***, Хачим Альбердинев і Анатолій Гіагіковський виграли в різних вагових категоріях три чемпіонські титули. Звісно, їх у командному заліку черкаським студентам дісталося перше місце.

199. *Зарубіжним маршрутом* // Черкаська правда. — 1977. — 23 червня. (№ 144) [№ 12920]. — С. 4.

* За вагомі творчі досягнення В. М. Луценку присвоєно звання «Заслужений працівник культури України».

** О. М. Сурков — заслужений тренер України — виховав олімпійську чемпіонку Л. Осадчу (волейбол), понад 20 років очолював організацію ДСТ «Буревісник».

*** В. М. Король — відомий спортсмен і тренер з боротьби дзюдо, заслужений тренер України. — 121 —

У стислому інформаційному матеріалі повідомляється про те, що студентські будівельні загони Черкаського педагогічного інституту готуються до «третього семестру», до трудового літа. Один з загонів вийде на роботу в Бидгощське воєводство. Одночасно в Черкаси прибуде студентський загін з Бидгоща.

200. В інституті випуск // Черкаська правда. — 1977. — 7 липня. (№ 156) [№ 12932]. — С. 4.

Інформаційний матеріал повідомляє про те, що в Черкаському педагогічному інституті імені 300-річчя возз'єднання України з Росією відбувся випуск. Понад 400 студентів-випускників стаціонарного відділення отримали дипломи викладачів фізики, математики, російської і української мови і літератури, біології, фізичного виховання, англійської мови.

Молоді спеціалісти пойдуть працювати в різні області України. Серед випускників — група юнаків і дівчат з Казахстану, також інститут готує педагогічні кадри для республік Середньої Азії.

201. Сурков О. Так тримати! / О. Сурков // Черкаська правда. — 1977. — 17 серпня. (№ 191) [№ 12967]. — С. 4.

Факультет фізичного виховання Черкаського педінституту першим на Україні увів спеціалізацію з багатоборства комплексу ГПО, тепер майбутні вчителі фізичного виховання проходять великий курс підготовки з цього виду спорту. Нещодавно в Гомелі відбулася першість центральної ради спортивного товариства «Буревісник» з багатоборства комплексу ГПО. Спортивну честь нашої республіки доручено було захищати команді Черкаського педінституту і вона на цих змаганнях посіла почесне друге місце. В особистому заліку серед чоловіків переміг черкасець Іван Глазирін, за команду разом з ним виступали

О. Костянтинова*, С. Дедаєва, С. Костюкевич, Ю. Руденко і В. Наталич.

202. В аудиторії — польські студенти // Черкаська правда. — 1978. — 10 березня. (№ 158) [№ 13138]. — С. 4.

Редакційний матеріал інформує про обмін викладачами між педагогічними ВНЗ Черкас і польського міста-побратима Бидгоща. Нещодавно завідувач кафедри геометрії Черкаського педінституту професор О. Ф. Семенович викладав геометрію у Вищій педагогічній школі міста Бидгоща. Навчальні курси у вказаному закладі прочитали також професор Г. О. Бугаєнко, доцент Л. М. Кляцька, кандидат фізико-математичних наук О. Г. Демченко. Побували в Черкасах і їх колеги з Польщі — спеціалісти з педагогіки й англійської мови.

Періодичний обмін викладачами — одна з форм дружніх зв'язків між двома вищими навчальними закладами. Минулого року ВНЗ уперше обмінялися студентськими трудовими загонами. Планується спільна робота вищих педагогічних закладів над визначеними науковими темами.

203. Романов Є. Через тридцять років / Є. Романов // Черкаська правда. — 1978. — 23 травня. (№ 120) [№ 13200]. — С. 3.

Автор статті, завідувач бібліотеки педінституту**, розповідає про зустріч студентів і викладачів Черкаського педінституту з випускниками 1947 — 1948 років, які нині працюють у школах Черкаської, Київської, Запорізької, Кіровоградської областей.

* О. Костянтинова згодом виконала норматив майстра спорту міжнародного класу.

** Є. О. Романов був очільником бібліотеки Черкаського педінституту від 1948 до 1985 р.

Колишні випускники ознайомилися з життям сучасних студентів, оглянули кабінети і лабораторії. Вони з цікавістю слухали доцента О. М. Дудника, який 31 рік працює деканом природничого факультету. Перед колишніми і нинішніми випускниками виступив проректор з навчальної роботи доцент О. В. Білій. Поділилася досвідом роботи колишня випускниця інституту, нині — директор Черкаської середньої школи №8 В. О. Згуровець*, яка також подякувала ректорату і парткому інституту, викладачам за теплу, зворушливу зустріч.

Студентки Тетяна Дудко, Ольга Кадук, Жанна Деркач, які закінчують інститут, першокурсниці Ольга Гоменюк і Ольга Вахрушева пообіцяли з честью нести естафету, передану їм старшими поколіннями.

204. *З дипломом педагога // Черкаська правда. — 1978. — 21 липня. (№ 167) [№ 13247]. — С. 4.*

Замітку присвячено 48-му випуску молодих педагогів Черкаського педагогічного інституту. Дипломи одержали 425 випускників стаціонарного відділення, їх направлено на роботу в школи різних областей республіки. Одночасно отримали дипломи і 230 випускників заочного відділення.

Інститут готує педагогічні кадри і для братніх республік, цього року філологічний факультет закінчила група молоді з Казахстану.

205. *Сюди прийдуть студенти // Черкаська правда. — 1979. — 4 січня. (№ 3) [№ 13382]. — С. 4.*

* В. О. Згуровець обіймала посаду директора Черкаської міської середньої школи №8 від 1964 до 1982 р. Нагороджена грамотою Верховної ради УРСР, медаллю «За трудову доблесть» та значком «Відмінник народної освіти».

Інформаційний матеріал повідомляє про те, що студенти Черкаського педагогічного інституту переїхали в новий дев'ятиповерховий гуртожиток по вул. Крілова, який розрахований на 450 місць. У недалекому майбутньому в цьому ж районі планується збудувати ще один гуртожиток для 960 майбутніх педагогів.

Спеціалісти «Дніпровузу» в Москві працюють над проектами цілого комплексу нових будівель інституту. Головний семиповерховий навчальний корпус планують розмістити по вулицях Урицького і Воровського. Окрім приміщення призначаються під наукову бібліотеку з книgosховищем на 850 тисяч томів і актовий зал на 1200 місць.

Також проектиують спортивний комплекс інституту: плавальний басейн з 50-метровими водними доріжками, легкоатлетичний манеж, зали для спортивних ігор, заняті гімнастикою і важкою атлетикою.

[На фото В. Байдака — «Студентський гуртожиток, в якому справили новосілля майбутні педагоги»].

206. *Скоро в дорогу // Черкаська правда. — 1979. — 1 червня. (№ 125) [№ 13504]. — С. 4.*

У кореспонденції йдеться про те, що в студентів Черкаського педагогічного інституту незабаром розпочнеться трудовий семестр. В інституті створено чотири студентських будівельних загони, два з яких — «Буревісник» і «Олімп» — зводитимуть об'єкти соціально-культурного призначення в Черкасах. Загін «Електрон» працюватиме на спорудженні тваринницьких приміщень у Чорнобаївському районі, «Аеліта» пойде в нафтovу столицю Сибіру — Тюмень. Також в інституті створено сільськогospодарський загін, який буде допомагати садоводам Городищенського району.

По завершенню трудового семестру майбутні педагоги обміняються трудовим «десантом» зі своїми ровесниками в м. Бидгощі Польської Народної Республіки.

207. Малишев В. *Змагаються студенти/* В. Малишев* // Черкаська правда. — 1979. — 23 жовтня. (№ 244) [№ 13623]. — С. 4.

Автор замітки в рубриці «Спорт» повідомляє про участь команди дзюдоїстів Черкаського педагогічного інституту в першості Міністерства освіти УРСР серед спортсменів ВНЗ у Харкові. Черкаські борці стали чемпіонами в командному заліку. Майстер спорту А. Піантковський переміг серед борців напівважкої категорії, а В. Іваненко** не знав рівних у вазі 86 кг. Третіми призерами республіканських змагань стали черкащани В. Король і А. Матюк. Готовили команду до змагань тренери майстер спорту І. Чертов і О. Грабовий.

208. Валентинов А. *Змагаються студенти /* А. Валентинов*** // Черкаська правда. — 1980. — 12 лютого. (№ 35) [№ 13714]. — С. 4.

Інформаційний матеріал повідомляє про підсумки зимової спартакіади педагогічних вузів України в Харкові. Золоту медаль в лижній гонці на 20 км. завоював студент Черкаського

* В. Малишев, а також (далі) — А. Громаков, А. Васильєв, Ю. Васенін, В. Борисов, В. Коваленко — творчі псевдоніми В. Б. Страшевича.

** В. Г. Іваненко — випускник факультету фізичного виховання 1984 р., майстер спорту з боротьби (дзюдо), заслужений майстер спорту України з пауерліфтингу (силове триборство), багаторазовий переможець чемпіонатів і кубків світу та Європи, СРСР і України. Народний депутат України VI скликання.

*** Валентинов — творчий псевдонім М. Куликова.

педінституту С. Шпак, показавши добрий час — 1 год. 04, 8 хв. Йому вручено й спеціальний приз за волю до перемоги. На 10-кілометровій дистанції перемога і золота медаль дісталися також черкащю В. Одуденку. У загальному заліку черкаські студенти здобули третє призове місце.

209. Сурков О. *Змагаються майбутні педагоги /* О. Сурков // Черкаська правда. — 1980. — 29 лютого. (№ 51) [№ 13730]. — С. 4.

У стислому інформаційному матеріалі розповідається про участь членів спортивного клубу Черкаського педінституту в зимовій спартакіаді серед спортивних клубів педагогічних інститутів, організаторами якої стали Міністерство освіти УРСР і Українська рада товариства «Буревісник». У комплексному заліку вони зайнняли почесне третє місце.

Призерами змагань стали студенти факультету фізичного виховання Сергій Шпак, Сергій Москаленко, Анатолій Осадчий, Микола Прядко*, Тамара Чорна, Тетяна Горобинська**.

210. Іванчук М. Ювілей інституту / М. Іванчук // Черкаська правда. — 1980. — 22 серпня. (№ 194) [№ 13873]. — С. 4.

У низці матеріалів, об'єднаних рубрикою «День Черкащини», міститься й стисла інформація про те, що наступний навчальний рік в Черкаському педінституті збігається з ювілейною датою: минає п'ятдесят років з часу його заснування.

* М. Прядко — майстер спорту з велогонок.

** Т. Чорна і Т. Горобинська — майстри спорту з морського багатоборства.

За півстоліття інститут підготував багато тисяч педагогів, які працюють в різних кінцях республіки, цього літа дипломи одержали ще понад 600 учителів. Інститут активно готується до ювілею: створюється музей, експозиція якого розповість про історію навчального закладу, підготовлено буклет.

50-річчя інституту буде відзначено науковою конференцією, на яку запрошені гості з багатьох міст.

211. Семенов А. *Піднімуться корпуси* / А. Семенов // Черкаська правда. — 1980. — 3 жовтня. (№ 228) [№ 13907]. — С. 4.

Автор кореспонденції розповідає про перспективи зміцнення навчально-матеріальної бази Черкаського педінституту в найближчі роки. Незабаром починається будівництво ще одного гуртожитку, на дев'яти поверхах якого одержать зручне житло 600 майбутніх педагогів. Також архітектори працюють над проектом майбутнього інститутського спортивного комплексу*. Завершується розробка проекту нового головного корпусу для навчального закладу**.

212. Бондар Д. *Вечір в інституті* / Д. Бондар // Черкаська правда. — 1980. — 13 грудня. (№ 286) [№ 13965]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі повідомляється про проведення циклу вечорів з питань психології для майбутніх учителів — нинішніх студентів Черкаського педагогічного інституту. Вже стали традиційними такі заходи, підготовлені кафедрою психології,

на шапальтах газети «Черкаська правда»

яку очолює кандидат психологічних наук Тамара Семенівна Яценко*. Якщо раніше студенти одержували лише інформативні знання з психології, то тепер наприкінці семестру вони в цікавій формі застосовують їх на практиці. Нині головною науковою проблемою кафедри є підготовка майбутніх учителів до неформального спілкування з учнями.

Останній вечір в інституті проходив у формі «вогника» на теми: «Етикет і проблеми педагогічних відносин» і «Поговоримо про красу». Досвідом роботи поділилася завуч Черкаської середньої школи №12 Римма Миколаївна Гаврилюк.

Присутніми на вечорі були й гості з Польської Народної Республіки — викладачі Вищої педагогічної школи Бидгоща.

213. Сурков О. *Педагоги фізичного виховання* / О. Сурков // Черкаська правда. — 1981. — 30 липня. (№ 173) [№ 14152]. — С. 4.

У рубриці «Спорт» заслужений тренер УРСР О. Сурков інформує про підсумки фізкультурної роботи у Черкаському педагогічному інституті за минулий навчальний рік. Багато випускників разом з дипломом одержать і посвідчення громадського інструктора, тренера. Значна увага в інституті приділяється фізичному загартуванню студентів, участі їх у роботі спортивних секцій: легкої атлетики, лижного спорту, боротьби — класичної і дзюдо, гандболу, багатоборства ГПО та ін.

Одним з найбільш масових видів спорту в інституті залишається легка атлетика, тут визнаними лідерами є майстри спорту Олександр Зайка, кандидат до збірної команди республіки Сергій

* Т. С. Яценко — відомий український психолог, доктор психологічних наук, професор, засновниця власної наукової школи, заслужений працівник освіти України. За плідну працю нагороджена орденом княгині Ольги 3-го ст.

* Цей проект з об'єктивних причин реалізовано не було.

** Будівництво нового 8-поверхового навчально-лабораторного корпусу завершилося в 1991 р.

Стаценко. Добре результати на змаганнях показують другокурсники Сергій Нестеренко*, Євдокія Бондарчук, Ірина Цибулько, Валерій Тарасюк. Вдало виступають лижники Сергій Пед'ко, Тетяна Горобинська, яких готує майстер спорту В. О. Калиниченко. Успішно на змаганнях виступають студенти-дзюдоїсти: Володимир Батир, Василь Кобко, Ігор Карлов**.

Основою програми з фізичного виховання в інституті є комплекс ГПО. У змаганнях з багатоборства беруть участь і студенти та викладачі. На чемпіонаті Української ради товариства «Буревісник» призові місця посіли викладачі О. О. Цимбалюк, В. М. Усачов, Л. І. Горбатовська, В. Н. Тарасевич. Значний вклад у підготовку багатоборців вносять викладачі — майстри спорту В. Г. Фіщук*** і С. Д. Каданцев****.

На спартакіаді ВНЗ республіки збірна Черкаського педінституту посіла перше місце, а студент, майстер спорту Сергій Семенов став чемпіоном цих змагань.

214. Посвячення в студенти // Черкаська правда. — 1981. — 2 вересня. (№ 200) [№ 14179]. — С. 3.

Інформаційний матеріал повідомляє про те, що в Черкаському педагогічному інституті відбувся вечір, присвячений початку нового навчального року. Для першокурсників нинішній рік — перший у їхньому студентському житті, а для випускників —

* С. М. Нестеренко — майстер спорту, син М. П. Нестеренка.

** І. Карлов — майстер спорту з трьох видів боротьби, згодом — голова обласної федерації з греко-римської боротьби.

*** В. Г. Фіщук — майстер спорту, заслужений тренер України.

**** С. Д. Каданцев — майстер спорту, заслужений тренер України.

останній. Відмінники навчання Володимир Атамась і Зоя Лук'янова зачитали наказ першокурсникам, вони передали символічний ключ до знань Ларисі Нестерук і Олександру Аршинову, які виголосили клятву першокурсників. Привітали студентів представники партійних і громадських організацій.

215. Коваленко А. Турнірна орбіта / А. Коваленко // Черкаська правда. — 1982. — 18 березня. (№ 64) [№ 14340]. С. 4.

Читач інформується про те, що на міжвідомчому чемпіонаті України з класичної боротьби, проведенному в Сімферополі, студент Черкаського педінституту Ігор Карлов піднявся на вищу сходинку п'єdestalu пошани у ваговій категорії до 90 кг. На цьому турнірі він виконав норматив майстра спорту СРСР.

216. Васильєв А. Весняні старти студентів / А. Васильєв // Черкаська правда. — 1982. — 11 квітня. (№ 85) [№ 14361]. — С. 4.

У замітці розповідається про перебіг змагань з легкоатлетичного кросу на приз газети «Правда» студентів і викладачів Черкаського педінституту, які проходили в парку ім. Першого травня в Черкасах.

Понад 1200 спортсменів стартували за програмою комплексу ГПО. Переможцями і призерами змагань стали студенти Я. Повстян, Л. Хліпа, Ф. Лисюк, Л. Мекшило та ін.

Серед викладачів переможцями стали І. Глазирін*, В. Фіщук, О. Білій та ін.

* І. Д. Глазирін — майстер спорту, доцент, нині завідує кафедрою фізичного виховання ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

217. Сова Т. *Допомога студентів / Т. Сова** // Черкаська правда. — 1982. — 3 листопада. (№ 253) [№ 14529]. — С. 3.

У дописі йдеться про допомогу студентів Черкаського педагогічного інституту трудівникам колгоспів і радгоспів: Червоної Слободи Черкаського району, Москаленків — Чорнобайського, Боровиці — Чигиринського та Редюківщини Драбівського районів у збирannі врожаю.

Секретар комітету комсомолу педінституту повідомляє про те, що під час «трудового десанту» активно діють лекторські групи, перед жителями села виступають агтбригади. У пропагандистській та культмасовій роботі відзначилися комсомольські активісти: Л. Щербина, А. Проценко, О. Гвоздь, Л. Шаповалова та ін.

У радгоспі «Черкаський» Драбівського району працювало 40 студентів сільськогосподарського загону 3-го курсу українського відділення філологічного факультету. Перед великома комісаром загону Л. Ващенко і командиром Л. Іващенко.

Загоном зібрано насіння буряків з площею 8,4 га, у радгоспні комори завдяки праці студентів надійшло 130 т огірків та 58 т цибулі.

218. Сергеєва Г. *Дякуємо за допомогу / Г. Сергеєва* // Черкаська правда. — 1982. — 16 листопада. (№ 265) [№ 14541]. — С. 4.

Авторка замітки, секретар парторганізації колгоспу «Заповіт Ілліча», інформує про те, що бійці студентського сільськогосподарського загону факультету фізичного виховання

* Т. В. Сова (Пархаменко) довгий час очолювала відділ кадрів ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Нині викладає психологію у Черкаській академії пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля.

Черкаського педінституту на славу потрудилися в колгоспі «Заповіт Ілліча» Чорнобайського району. 29 студентів за місяць зібрали 71 т овоців, 36 т яблук, заготовили 245 т кормових буряків.

Керівники колгоспу відзначили працю студентського загону врученнем цінних подарунків та грамот.

219. Дивнич П. *Спартакіада здоров'я / П. Дивнич* // Черкаська правда. — 1983. — 18 березня. (№ 63) [№ 14639]. — С. 4.

Автор кореспонденції, голова спортивного клубу «Буревісник», розповідає про проведення спартакіади здоров'я Черкаського педагогічного інституту, учасниками якої стали викладачі і співробітники ВНЗ, члени їх сімей. Програма включає десять видів спорту, зокрема, легка атлетика, шахи і шашки, настільний теніс, плавання, кульова стрільба тощо.

У першому виді програми стартували 11 команд, до яких увійшли співробітники всіх факультетів і кафедр. Очолили команди завідуючі кафедрами, декани факультетів. Наприклад, команду адміністрації вивів на майданчик ректор інституту, професор Ф. Ф. Боєчко. Кращим членом цієї команди визнано проректора вузу з навчальної роботи доцента О. В. Білого.

220. Кузьменков Г. *Вчені — школі / Г. Кузьменков* // Черкаська правда. — 1983. — 29 березня. (№ 71) [№ 14647]. — С. 2.

Серед матеріалів рубрики «По Черкащині» подано й інформацію про те, що вчені та викладачі Черкаського педагогічного інституту надають велику допомогу школам обласного центру, виступають з лекціями, бесідами.

При кафедрах ВНЗ працюють школи юних математиків, фізиків, хіміків, філологів. Майбутні педагоги при проходженні практики керують у школах гуртками, надають допомогу шкільним комсомольським і пionерським організаціям.

У період весняних канікул на базі кафедр інституту планується провести практичні заняття методичних об'єднань учителів.

221. Пахаренко В. *Дружбі мідніти* / В. Пахаренко // Черкаська правда. — 1983. — 16 квітня. (№ 87) [№ 14663]. — С. 4.

Автор статті, член комітету комсомолу ВНЗ*, розповідає про тісні зв'язки Черкаського педінституту з Ярославським і Уманським педінститутами, Черкаським дитячим будинком №1, Канівською школою-інтернатом. А нещодавно до друзів інституту приєдналася й комсомольська організація радгоспу імені Кірова Черкаського району. Радгосп відвідала група комсомольських активістів інституту з метою близьче познайомитися з друзями по змаганню, обмінятися досвідом роботи, домовитися про майбутню допомогу радгоспові.

Цього літа працюватимуть 11 студентських загонів, два з яких — в Тюменській області, інші — на Черкащині, в тому числі два — у радгоспі імені Кірова. Студзагонівці допоможуть збирати урожай, будуватимуть житло для сільських трудівників.

222. Громаков А. *Наш друг ГПО* / А. Громаков // Черкаська правда. — 1983. — 1 вересня. (№ 200) [№ 14776]. — С. 4.

* Нині В. І. Пахаренко — професор кафедри української літератури та компаративістики, член Національної спілки письменників України, автор літературних і наукових видань та посібників. Лауреат міжнародної та обласної премій.

У рубриці «Фізкультура і спорт» вміщена її інформація про Всесоюзний фізкультурний комплекс ГПО, який користується великою популярністю серед студентів і викладачів Черкаського педінституту. Це зумовлено тим, що він доступний людям різного віку, надає широкий вибір корисних і цікавих занять у спортивних секціях. На факультетах створено 16 груп ГПО і оздоровчої гімнастики. Готовять значківців у кілька етапів, основний з яких — спартакіада інституту під девізом «Спортивна довершеність».

Активно працює комісія ГПО, серед обов'язків якої — постійний контроль за впровадженням комплексу серед студентів і викладачів. Черкаський інститут — один з перших у республіці запровадив спеціалізацію з багатоборства ГПО. Активно готують спортсменів-розврядників тренери: І. Д. Глазирін, В. М. Усачов, Л. М. Горбатовська, С. Д. Каданцев.

Нещодавно черкаські багатоборці виступили на чемпіонаті України серед команд інститутських спортивних клубів і здобули почесне четверте місце. Переможницею цих змагань стала майстер спорту Л. Лукашенко, яка виступила за програмою ступеня «Спортивна довершеність», їй вручено золоту медаль. Бронзову нагороду отримав майстер спорту В. Іщук.

223. Боєчко Ф. *Цільова програма* / Ф. Боєчко* // Черкаська правда. — 1984. — 21 січня. (№ 18) [№ 14894]. — С. 3.

* Ф. Ф. Боєчко — доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент Академії педагогічних наук України, заслужений працівник вищої школи, очоловав Уманський педінститут. Від 1979 до 2000 р. обіймав посаду ректора Черкаського педінституту. Нині — завідувач кафедри біології та біохімії ЧНУ ім.. Б. Хмельницького. Автор понад 100 наукових праць, в тому числі монографій, підручників та посібників. Нагороджений орденом Трудового Чорвоного прапора.

Автор кореспонденції, ректор педінституту, професор Ф. Боечко наголошує на тому, що перед Черкаським педінститутом поставлено складні і відповідальні завдання — поліпшити якість підготовки майбутніх вчителів, їх ідейно-політичне виховання, «змінювати зв'язки з виробництвом, практикою комуністичного виробництва».

У цьому напрямку працюють ректорат, партком, весь колектив. Створено комплексну цільову програму підготовки вчительських кадрів, в якій визначені основні напрями діяльності інституту. Здійснення цієї програми дало свої результати: помітно поліпшилась організація навчально-виховного процесу і науково-дослідної роботи.

Ректорат інституту ставить перед кафедрами сусільних наук завдання забезпечити глибоке вивчення студентами творів К. Маркса, Ф. Енгельса, В. І. Леніна, «навчати їх з класових, партійних позицій аналізувати явища сусільного життя, формувати науково-матеріалістичний світогляд, комуністичну ідеїність, громадську активність, нетерпиме ставлення до буржуазної ідеології та будь-яких проявів міщанської психології».

Значна увага приділяється і озброєнню кожного студента практичним вмінням і навичками організації та проведення виховної роботи з школярами, батьками, в трудових колективах.

Планується робота з майбутніми абітурієнтами, яку слід починати з 8 — 9 класів.

224. Васильєв А. *З показовими виступами* / А. Васильєв // Черкаська правда. — 1984. — 3 квітня. (№ 77) [№ 14953]. — С. 4.

Автор замітки повідомляє про те, що на факультеті фізичного виховання Черкаського педагогічного інституту створено

агітколектив, до складу якого ввійшли представники багатьох видів спорту, учасники хореографічного ансамблю «Черкащенка», вихованці підшефних спортивних шкіл. Колектив побував у Чигиринському, Черкаському, Чornобайському та інших районах.

Нешодавно студенти виступили в Катеринопільському районі перед учасниками зборів районного фізкультурного колективу. Свої вміння демонстрували майстри художньої і спортивної гімнастики, дзюдоїсти, гирьовики, фехтувальники, а також танцюристи ансамблю «Черкащенка».

225. Яценко І. *Наукова творчість студентів* / І. Яценко // Черкаська правда. — 1984. — 19 квітня. (№ 91) [№ 14967]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі науковий керівник ради СНТ Черкаського педінституту^{*} звітує про наукову творчість студентів Черкаського педінституту. Він наголошує на тому, що 95% студентів охоплено різними формами участі в наукових дослідженнях.

Днями відбулася чергова, XXXI студентська наукова конференція, на якій заслухано 270 доповідей з різних галузей знань. Студенти інституту успішно виступають на конференціях в інших педагогічних, сільськогосподарських і технічних ВНЗ, університетах.

Найкраїні результати науково-дослідної роботи студентів має природничий факультет, він посів почесне друге місце в республіканському огляді, в якому брали участь 30 педагогічних інститутів. 17 студентських робіт торік було представлено кафедрами сусільних наук Черкаського педінституту на

* І. Т. Яценко — кандидат філології, доцент, завідував кафедрою російської мови.

республіканський тур конкурсу з проблем суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху.

226. Васильєв А. *Теніс вступає в права* / А. Васильєв // Черкаська правда. — 1984. — 25 травня. (№ 119) [№ 14995] — С. 4.

Кореспонденцію присвячено підсумкам першого міського чемпіонату з тенісу*, який упродовж двох тижнів проходив у м. Черкаси. Цей вид спорту став у місті популярним завдяки невтомним зусиллям доцента місцевого педагогічного інституту О. Догмарова**. На цьому турнірі серед чоловічих пар особливо гостра боротьба йшла між О. Білим і А. Лупіним з одного боку (педінститут) та представниками заводу телеграфної апаратури Є. Шаповаловим і М. Крутовим з іншого. У півторагодинному поєдинку чемпіонське звання вибороли інститутські спортсмени. У розмові з кореспондентом О. Догмаров наголосив на тому, що «понад сто черкащів уже оволоділи азами тенісу і успішно підвищують свою майстерність... Сподіваємось, що недалекої час, коли черкащі вийдуть на республіканську арену».

227. *Росте студентське містечко* // Черкаська правда. — 1984. — 26 серпня. (№ 196) [№ 15072]. — С. 3.

У добірці матеріалів рубрики «Черкаська панорама» міститься інформація про те, що протягом дванадцятої п'ятирічки сформується ціле студентське містечко: головний учбово-лабораторний корпус Черкаського педінституту, спортивний комплекс, ще один студентський гуртожиток. Будівництво гурто-

* Мова йде про «великий» теніс.

** Доцент О. А. Догмаров у 1970-х рр. обіймав посаду декана факультету фізичного виховання.

житку, в якому живиме 608 осіб, розпочнеться вже нинішнього року, він розміститься поруч з нещодавно збудованим.

За словами ректора інституту Ф. Ф. Боєчка, наступного року має закладатися основна будова інституту — головний учбово-лабораторний восьмиповерховий корпус, об'ємом 16 тисяч кубометрів, кошторисна вартість якого становить понад три з половиною мільйони карбованців. Поруч по вулиці Урицького в майбутньому простягнеться спортивний комплекс.

Формування нового студентського містечка дозволить підвищити якість навчання, розширити діапазон спеціальностей. А поліпшенню професійної орієнтації служитиме зміщення зв'язків ВНЗ із загальноосвітніми школами області.

228. Васильєв А. *В командному заліку* / А. Васильєв // Черкаська правда. — 1985. — 16 березня. (№ 63) [15239]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йдеться про підсумки обласної спартакіади із зимових видів спорту між студентськими колективами товариства «Буревісник». До програми входили змагання з лижних гонок і зимового багатоборства ГПО. На старт вийшло понад 100 студентів.

Серед жінок 3-кілометрову дистанцію на лижах найшвидше пройшла студентка факультету фізичного виховання Оксана Берчук. Наступного дня вона перемогла на 5-кілометровій дистанції. Двічі був переможцем змагань серед чоловіків на дистанції 10 і 15 км Костянтин Минько.

Серед багатоборців першість вибороли Тетяна Сокоренко і Сергій Яценко. В загальнокомандному заліку перемогли спортсмени Черкаського педінституту.

[На фото М. Зоріна — на лижній трасі — студенти Черкаського педінституту].

229. Химич В. *У гостях студенти / В. Химич** // Черкаська правда. — 1985. — 4 квітня. (№ 78) [№ 15254]. — С. 4.

В інформаційному матеріалі йдеться про те, що агітспортбригада Черкаського педінституту підготувала програму, присвячену 40-річчю Перемоги, яку вперше показали трудівникам села Катеринопільського району. «Свою майстерність демонстрували гімнасти і легкоатлети, борці і важкоатлети. Особливо успішно виступили кандидати у майстри спорту з художньої гімнастики Т. Гоженко, Л. Омельченко, О. Мулова, Л. Капуста», — наголошує голова спортклубу педагогічного інституту.

Також відбувся концерт і сеанс одночасної гри в шахи між кандидатами у майстри спорту В. Н. Іщенковим з Черкас і любителями стародавньої гри Катеринополя. На завершення проведено товариську гру з волейболу між збірною командою Катеринопільського району і викладачами педінституту. Перемогу здобули сільські спортсмени.

230. Грибенко В. *Вузgotує господинь / В. Грибенко* // Черкаська правда. — 1985. — 17 липня. (№ 163) [№ 15339]. — С. 4.

Подається інтер'ю із завідувачем кафедри хімії, кандидатом хімічних наук, доцентом Володимиром Матвійовичем Найданом з приводу введення два роки тому в Черкаському педінституті нової спеціальності «хімія з обслуговуючою працею»*. Володимир Матвійович наголосив на тому, що спеціалістів з цього предмету

* Відмінник освіти, кмс України, старший викладач В. Й. Химич від 1984 р. і донині очолює спортклуб ЧНУ ім. Б. Хмельницького «Богдан».

** Через 15 років підготовку студентів з цієї спеціальності було ліквідовано.

не готував жоден ВНЗ країни, тому його в школі нині нерідко викладають без належної кваліфікованості й наукового підходу. 25 студенток, які два роки тому були заражовані в групу підготовки за цією спеціальністю, незабаром стануть першими фахівцями цього перспективного напрямку. В нинішньому році на цю нову спеціальність набиратимуть вже 50 студенток. Вони крім дисциплін хімічного циклу знайомляться з лекційним курсом шкільної декоративної справи і прикладного мистецтва, з технічною естетикою, опановуватимуть конструкцію й технологію швейного виробництва та практику прикладного мистецтва (вишивку, в'язання та ін.). Також вивчатимуть фізіологію і гігієну матері і дитини.

Володимир Матвійович наголосив, що в нові групи набирають лише дівчат — і в школі вони передаватимуть набуті у вузі знання теж дівчаткам. А в перспективі — розширення підготовки зі спеціальності «обслуговуюча праця» з опануванням навичок столярної справи, ремонту побутових приладів тощо — для хлопців.

Вчити молодих вихованців великий ентузіаст, творча людина — Лариса Петрівна Зарічна, яка раніше працювала головним інженером фабрики «Індрикотаж». Вона — висококваліфікований інженер-конструктор і технолог швейного виробництва, яка вкладає в нову справу всю душу.

[На фото М. Зоріна — «Старший викладач кафедри хімії Л. П. Зарічна і студентки природничого факультету Лариса Моря, Вікторія Манькута, Тетяна Гречуха біля стендів виставки»].

231. Васенін Ю. *Медалі веслувальників / Ю. Васенін* // Черкаська правда. — 1985. — 31 липня. (174) [№ 15350]. — С. 4.

Автор замітки розповідає про перебіг триденного чемпіонату республіки серед студентських команд з веслування на байдарках і каное, який проходив у Тернополі.

Успішно виступила студентка факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, майстер спорту Олена Бесова, яка стала чемпіонкою з веслування на байдарках серед дівчат на 1000 м. Вона ж здобула і срібну нагороду разом з Валентиною Атанасьйою в гонці на 500 м на байдарці-двійці. Трете місце здобула Андрій Дзима на байдарці-одиночці.

232. Давиденко І. *Всесоюзна наукова конференція / І. Давиденко, В. Лизогуб // Черкаська правда. — 1985. — 4 вересня. (№ 203) [№ 15379]. — С. 3.*

В інформаційному матеріалі завідувач кафедри анатомії і фізіології Черкаського педінституту, професор І. Давиденко і доцент В. Лизогуб* зазначають, що науковці кафедри продовжують розробляти тематику, запропоновану академіком Г. В. Фольбортом з проблемою вищої нервової діяльності, фізіології втоми і працевздатності організму. Багато уваги приділяють дослідженням працевздатності і розвитку втоми у дітей шкільного віку, спортсменів, інженерно-технічних працівників підприємств міста.

Враховуючи значну роботу колективу кафедри по дальшому розвитку спадщини академіка Г. В. Фольбorta, 100-річчя від дня

* В. С. Лизогуб — нині доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри анатомії та фізіології людини і тварин Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, заслужений діяч науки і техніки. Директор НДІ фізіології ім. М. Босого. Випускник Черкаського педінституту, у 1986—1991 pp. очолював факультет фізичного виховання.

на шапальтах газети «Черкаська правда»

народження якого відзначається, АН СРСР і АН УРСР доручили саме Черкаському педінституту провести Всесоюзну наукову конференцію з проблем фізіології втоми і відновлення організму. Вона відбудеться 4-6 вересня, в її роботі взьмуть участь понад 150 провідних науковців з різних міст країни.

Учасниками конференції стануть академіки та члени-кореспонденти АН СРСР В. І. Медведев, А. І. Карамян, М. В. Антропова, П. Г. Костик, П. М. Серков, М.Ф. Шуба, В. В. Фролькіс, професори В. В. Розенблат, А. А. Віру, Ф. П. Ведяєв, М. К. Босий, А. Я. Скляров і багато інших.

233. Борисов В. *Звіт у студента молодь / В. Борисов // Черкаська правда. — 1985. — 18 грудня. (№ 290) [№ 15446]. — С. 3.*

Автор статті повідомляє про підсумки фінальних змагань XVI республіканської спартакіади Міністерства освіти УРСР за участь колективів педагогічних інститутів, які були присвячені 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні. Програма включала фінальні старти з 26 видів спорту. Колектив факультету фізичного виховання Черкаського педінституту здобув командну перемогу, випередивши своїх суперників — колективи Луцького і Вінницького педінститутів. Перше місце черкаські студенти здобули з боротьби самбо і стартів на велотреку; друге — з легкої атлетики, велогонки на шосе і плавання; третє — кульової стрільби і стрільби з лука.

Переможцями і призерами спартакіади в особистому заліку стали легкоатлети Г. Левченко, І. Василенко, О. Кирилова, Т. Буртна, О. Зайка, О. Кучеренко, плавці Т. Панаскіна і А. Ткач,

велосипедисти Н. Ткаченко* і І. Бурдейний, веслувальниці О. Бесова, А. Гильова і В. Апанайна, борці класичного стилю Ю. Івахненко і В. Короленко. У призері вийшов спортклуб Черкаського педагогічного інституту і по другій групі.

234. Добролюб А. Студентський «Меридіан» / А. Добролюб // Черкаська правда. — 1986. — 3 квітня. (№ 197) [№ 15673]. — С. 3.

У статті розповідається про діяльність студентського клубу «Меридіан» Черкаського педагогічного інституту. Чимало зроблено для того, щоб у вільні від занять вечори, залучили якомога більше юнаків і дівчат до участі в роботі різних гуртків, клубів, інших самодіяльних об'єднань, яких в інституті багато: політичний клуб і клуб інтернаціональної дружби, при гуртожитках №4 — шаховий, №1 — «Господинька», №5 — вихідного дня.

На засіданні комітету комсомолу інституту обговорювалися пропозиції подальшої роботи клубу. Відповідальній за військово-патріотичне виховання, другокурсник факультету фізичного виховання Василь Могилей запропонував організовувати зустрічі з ветеранами партії, війни і прапору.

Президент інститутського клубу інтернаціональної дружби «Глобус», студентка 1-го курсу філологічного факультету Інна Карпеліна додала: «Слід проводити розширені засідання клубу». А п'ятикурсник факультету іноземних мов Сергій Змунчило, який очолює політклуб, запропонував взяти на клуб обов'язки по проведенню різних заходів ідейно-політичного загартування студентів.

* Н. Ткаченко — майстер спорту міжнародного класу, неодноразовий переможець всесоюзних та міжнародних змагань з велоспорту, згодом — тренер.

Всі пропозиції зважено, і «Меридіан» почав діяти. У реалізації наміченого беруть активну участь голова клубу Любов Гребенюк, студентка IV курсу філологічного факультету Галина Мартиненко та інші члени інститутського комітету комсомолу.

Кожен проведений захід — цілеспрямований, несе певне ідейне й емоційне навантаження, порушує питання, які викликають зацікавленість студентів. Нещодавно відбувся тематичний вечір, присвячений роботі ХХVII з'їзу КПРС.

Також студентам надовго запам'ятається зустріч з туристською групою з США. Цікаво пройшли в «Меридіані» й зустрічі з представниками молоді з країн Латинської Америки, юнаками й дівчатами з Лаоської Народно-Демократичної Республіки та Монгольської Народної Республіки, які навчаються в професійно-технічному училищі №20 обласного центру. Одним із заходів профорієнтаційної роботи клубу стала зустріч зі старшокласниками Соснівського району обласного центру, які вирішили в майбутньому присвятити себе учительській професії.

Незабаром планується провести вечори, присвячені роковинам з дня народження В. І. Леніна, святу Першого травня, Дню космонавтики, Дню радянської науки. Клуб «Меридіан» став своєрідним осередком, де студенти вчаться змістово проводити своє дозвілля, готуються стати справжніми вчителями, організаторами шкільної молоді на цікаві справи.

235. Леонко Т. З іменем героя./ Т. Леонко // Черкаська правда. — 1986. — 21 серпня. (№ 192) [№ 15668]. — С. 2.

У редакційній статті йдеться про третій трудовий семестр студентів Черкаського педагогічного інституту. Студентський

загін фізико-математичного факультету взяв собі ім'я відважного лейтенанта-пожежника Віктора Кібенка*, заражувавши його почесним бійцем.

Нещодавно студентки переступили поріг цеху Черкаського виробничого об'єднання хлібопекарської промисловості, де їм розповіли про технологічну лінію, показали робочі місця укладальниць. Командир загону Лариса Самбор з гордістю називає імена сумінних: Оксана Супрун, Наталя Супрун, Лариса Шаповал, Лариса Дев'ятова, Людмила Сорока.

А в Іванків Київської області на вулицю імені Віктора Кібенка, в родину Кібенків, йдуть листи від бійців загону. Вони розповідають про трудові будні, сповнені потрібної людям — праці, готовність високо нести велич подвигу героя. Просять студенти також прийняти заробітну плату, нараховану герою.

[На світлинах М. Диренка — студентки Лариса Дев'ятова і Людмила Сорока в цеху].

236. Добролюб А. *Росте студентське містечко* / А. Добролюб** // Черкаська правда. — 1986. — 27 серпня. (№ 197) [№ 15673]. — С. 3.

У публікації йдеться про те, що на початку нового навчального року студенти Черкаського педінституту святкуватимуть новосілля ще в одному гуртожитку — шостому за нумерацією. Це дев'я-

* В. М. Кібенок (1963 — 1986 рр.) — випускник Черкаського пожежно-технічного училища (нині — Академія пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля), лейтенант, Герой Радянського Союзу, удостоєний цього звання (посмертно) за мужність і самопожертву в перші години ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 р.

** А. Добролюб — творчий псевдонім завідувача відділу культури газ. «Черкаська правда» А. Новицького.

типоверхова будівля, в якій проживатиме понад 600 студентів. Постійними мешканцями гуртожитку стануть студенти з Туркменії і Казахстану. В першу чергу право на поселення одержать сімейні студенти, таких чимало на філологічному і фізико-математичному факультетах.

[На фото М. Зоріна. — «Гуртожиток, де житимуть майбутні педагоги»].

237. Васенін Ю. *Черкасці — чемпіон світу* / Ю. Васенін // Черкаська правда. — 1987. — 2 вересня. (№ 202) [№ 15978]. — С. 4.

У замітці йде мова про чемпіонат світу з веслування на байдарках і каное, який проходив у західноєвропейському місті Дуйсбурзі. У ньому взяли участь понад 400 спортсменів з 39 країн. Сильні колективи делегували на змагання НДР, Угорщина, Румунія, Данія і господарі веслувального каналу.

У складі збірної команди Радянського Союзу виступив майстер спорту міжнародного класу Олександр Мотузенко*, студент Черкаського педінституту. Він був у складі екіпажу байдарки-четвірки. Команда наших веслувальників на 500-метровій дистанції зайніяла перше місце, завоювавши почесне звання чемпіонів світу. А на кілометровій дистанції наші байдарочники зайніяли третє призове місце. Олександр Мотузенко і раніше завойовував золоті нагороди на чемпіонатах країни і світу.

238. Химич В. *Перемоги студентів* / В. Химич // Черкаська правда. — 1988. — 23 вересня. (№ 219) [№ 16295]. — С. 4.

* О. О. Мотузенко — 5-разовий чемпіон світу з веслування на байдарці, срібний призер XXIV Олімпійських ігор у Сеулі, заслужений майстер спорту.

У редакційному матеріалі рубрики «Спорт» розповідається про завершення літніх республіканських студентських ігор, які проводились під девізом «Від дружби в спорті — до миру на землі». У фінальній частині змагань взяли участь збірні команди 140 ВНЗ України.

Команда Черкаського педінституту зайняла 27 місце, особливо успішно виступили студенти у таких видах спорту, як легка атлетика, гребля на байдарках і каное, боротьба дзюдо, велоспорт.

Студентка 2-го курсу факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, майстер спорту СРСР Вікторія Кобзаренко*, зокрема, виборола звання чемпіона Радянського Союзу з боротьби дзюдо (вагова категорія 66 кг), її тренером є Віктор Миколайович Король.

«Срібною» стала доріжка республіканського стадіону для студента 1-го курсу Черкаського педінституту, майстра спорту міжнародного класу Сергія Цимбалюка на фінальних змаганнях Всесоюзних студентських ігор в спортивній ходьбі на 20 км. Готовував його до змагань заслужений тренер Юрій Якович Мовчан.

239. Васильєв А. *Студентські медалі* / А. Васильєв // Черкаська правда. — 1988. — 12 жовтня. (№ 234) [№ 16310]. — С. 4.

Автор репортажу повідомляє про те, що тривають змагання за програмою республіканських спортивних ігор. У Києві першість виборювала велосипедистка на треку, студентка факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Оксана Орел.

* В. Кобзаренко згодом стала переможницею міжнародних змагань, здобула звання майстра спорту міжнародного класу.

Вона двічі завойовувала бронзові нагороди: у швидкісній гонці-гіті на 200 м з ходу і спринтерській гонці. Тренером спортсменки є майстер спорту Т. Новицька*.

А в Тернополі на змаганнях з веслування на байдарках і каное (дистанція 500 м) відзначились студентки факультету фізичного виховання Черкаського педінституту на чолі з майстром спорту Іриною Поворознюк, які завоювали бронзові медалі.

Володарем повного комплекту нагород студентських спортивних ігор УРСР став Юрій Хончевський**, який у важкій боротьбі на спринтерській дистанції 500 м на каное-одиночці завоював бронзову нагороду, а в парі з майстром спорту Борисом Щербиною на цій же дистанції став срібним призером. Золоту медаль він здобув на кілометровій дистанції разом з Борисом.

Команда Черкаського педінституту (декан факультету фізичного виховання В. С. Лизогуб) була в п'ятірці найкращих вузівських колективів. Веслувальників готували заслужений тренер УРСР В. Ковбановський***, тренери майстер спорту О. Скорина**** і Ю. Ворона.

240. На честь ювілею письменника- класика // Черкаська правда. — 1988. — 14 жовтня. (№ 236) [№ 16312]. — С. 4.

* Т. Г. Новицька — нині заслужений тренер України (велоспорт).

** Ю. М. Хончевський — майстер спорту з веслування, здобув звання заслуженого тренера України.

*** В. С. Ковбановський — заслужений працівник фізичної культури і спорту України, заслужений тренер України і Азербайджану.

**** О. В. Скорина — нині заслужений тренер України.

У дописі йдеться про проведення республіканської наукової конференції «Творча індивідуальність І. Нечуя-Левицького і літературний процес», присвяченої ювілею видатного земляка І. С. Нечуя-Левицького. Її організаторами стали Інститут літератури та Інститут мовознавства АН УРСР і Черкаський педінститут. Відкрив конференцію ректор Черкаського педагогічного інституту професор Ф. Ф. Боєчко. Зі вступним словом виступив секретар обкуму партії Г. В. Суховершко*. Учасників конференції привітав відповідальний секретар обласної Спілки письменників України С. Л. Носань**.

З доповіддю на пленарному засіданні виступила головний науковий співробітник Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР член-кореспондент АН УРСР Н. Є. Крутікова.

На секційних засіданнях розглядалися питання творчості славного земляка — письменника, лінгвіста, автора теоретико-публіцистичних праць.

Учасники конференції побували на батьківщині Нечуя-Левицького у с. Стеблеві Корсунь-Шевченківського району.

241. Поліщук В. Зустріч з поетом / В. Поліщук*** // Черкаська правда. — 1988. — 24 грудня. (№ 29) [№ 16370]. — С. 4.

* Г. В. Суховершко — кандидат історичних наук, доцент, відомий журналіст, автор багатьох публіцистичних книг.

** С. Л. Носань — відомий український письменник, заслужений діяч мистецтв України, лауреат премій ім. В. Симоненка та ім. М. Старницького, очолював обласну письменницьку організацію в 1987 — 1992 рр. Випускник Черкаського педінституту 1967 р.

*** Доктор філології, професор В. Т. Поліщук від 2005 до 2007 р. працював ректором ЧНУ ім. Б. Хмельницького. Випускник Черкаського педінституту (1979 р.). Член національних спілок письменників, журналістів, краєзнавців. Лауреат шести міжнародних, всеукраїнських та регіональних премій.

Кореспонденцію присвячено зустрічі студентів і викладачів філологічного факультету Черкаського педінституту з відомим українським поетом, актором і кінережисером, лауреатом Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка* Миколою Вінграновським.

Микола Степанович розповів учасникам вечора про свій творчий шлях у літературі, який розпочинався в один час з відомими поетами — Василем Симоненком, Борисом Олійником, Іваном Драчем. Також згадав про свої зустрічі з земляком-поетом В. Симоненком, 25-річчя від дня смерті якого минуло 14 грудня цього року.

Часто з уст гостя лунало уславлене ім'я Олександра Довженка, учнем якого він був і зіграв роль головного героя Івана Орлюка в кінофільмі «Повість полум'яних літ». За цю роль він був удостоєний призу Гран-прі на Канському фестивалі.

Зібрані на вечорі кошти перераховані в обласний фонд Т. Г. Шевченка.

242. Бузницька Н. У пам'яті нащадків / Н. Бузницька // Черкаська правда. — 1989. — 11 березня. (№ 58) [№ 16434]. — С. 2.

Подається виступ студентки філологічного факультету Черкаського педагогічного інституту на урочистому вечорі, присвяченому 175-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка.

Наталія Бузницька розповіла, як вивчають і шанують творчість Т. Г. Шевченка в Черкаському педінституті, де навчаються студенти 12 національностей — українці і росіяни, казахи і туркмени, представники інших національностей нашої Вітчизни.

* Державна премія ім. Т. Г. Шевченка (нині — національна) запроваджена 20 травня 1961 р., нею відзначалися високохудожні твори в галузі літератури, журналістики, образотворчого мистецтва, театру, кіно, архітектури й виконавської діяльності, що здобули широке громадське визнання. Розмір премії на той час — 2500 крб.

Ювілею поета в інституті присвячено ряд науково-практичних і теоретичних конференцій викладачів і студентів, конкурсів на кращий літературний твір, стінну газету, малюнок. Студенти всіх факультетів беруть участь в суботниках на спорудженні музею книги «Кобзар». Також діє фольклорний ансамбль з пропаганди пісень рідного краю. З нового навчального року на всіх факультетах інституту буде розширено вивчення української мови. Твори Шевченка захоплюють студентів своїм патріотизмом, в них вони знаходить приклад високого служіння своєму народові, великої моральної відповідальності перед Вітчизною, саме ці риси потрібні їм — майбутнім педагогам.

Завершила свій виступ студентка словами Максима Рильського про бессмертного поета.

243. Малишев Є. *Серед призерів / Є. Малишев // Черкаська правда. — 1989. — 28 вересня. (№ 223) [№ 16299]. — С. 4.*

Автор статті повідомляє про підсумки змагань XVII республіканської спартакіади педагогічних вузів Міністерства освіти УРСР в Черкасах. Команди 22 інститутів були поділені на дві групи: педінститути, що мають факультети фізичного виховання і всі інші.

Черкаська команда була представлена сильними фізкультурниками факультету фізичного виховання Черкаського педінституту на чолі з викладачами педінституту, майстрами спорту В. Фіщуком і І. Глазиріним. Черкаські спортсмени виграли головний приз XVII спартакіади педагогічних вузів Міністерства освіти УРСР, випередивши тернопільських і чернігівських багатоборців.

Поза конкуренцією в особистому заліку були черкаські дівчата Ольга Ткачук, Олена Панасенко і Наталя Горощак, які

на шпальтах газети «Черкаська правда»

зайняли весь п'єdestal пошани. Ольга Ткачук вибила 98 очок з ста можливих і стала першою в змаганні з кульової стрільби, Олена Панасенко далі всіх метнула гранату, а Сергій Семоненко був першим у плаванні на стометрівці.

В заліку XVII спартакіади педвузів УРСР на змаганнях з велосипедного спорту черкаські спортсмени, вихованці заслуженого тренера УРСР Т. Новицької виступили відмінно. Чоловіча команда в складі майстра спорту міжнародного класу Євгена Макаренка і В'ячеслава Жупіна стала переможцем у командній 75-метровій гонці, де Олександр Феденко* та Ігор Поседелов посіли перше-друге місця.

Серед жіночих команд у парній велогонці на 20 км. черкащанки стали переможницями, випередивши спортсменок з Кіровограда і Бердянська.

[На фото М. Зоріна — переможці XVII спартакіади педвузів України з велосипедного спорту черкаські студенти В. Жупінас, О. Феденко, С. Алексеєнко, Л. Новочихіна, Є. Макаренко, І. Поседелов і Ж. Вовчок].

244. Химич В. *Черкащанка — чемпіонка світу / В. Химич // Черкаська правда. — 1989. — 17 листопада. (№ 264) [№ 16640]. — С. 4.*

Автор замітки, голова спортивного клубу Черкаського педінституту, повідомляє про підсумки чемпіонату світу з боротьби самбо серед жінок в м. Вест-Оранж (штат Нью-Джерсі). У змаганнях такого рівня вперше взяли участь радянські самбістки і виграли 6 золотих медалей.

* О. Феденко — відомий велогонщик, заслужений майстер спорту, срібний призер ХХVII Олімпійських ігор в Сіднеї 2000 р. (командна гонка переслідування на 4000 м)

Серед переможниць — студентка 3-го курсу факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Вікторія Іуркань*, яка здобула чисту перемогу в фіналі над спортсменкою з Англії Лізою Пецул (вагова категорія до 61 кг). Досягнення черкаської студентки — це безперечний успіх її тренера Віктора Миколайовича Короля.

245. Страшевич А. *Вікторія — це перемога* / А. Страшевич // Черкаська правда. — 1989. — 26 листопада. (№ 271) [№ 16647]. — С. 4.

Автор кореспонденції повідомляє про повернення до рідного міста Вікторії Іуркань — студентки Черкаського педінституту, яка стала чемпіонкою світу з боротьби самбо.

Зовсім недавно юна вихованка профспілкової ДЮСШ «Вікторія» В. Іуркань, під керівництвом майстрів спорту В. М. Короля і В. І. Римара**, спробувала свої сили в боротьбі дзюдо. Потім спробувала себе у новому виді боротьби — самбо і не помилилася. Разом з подругою по команді Валентиною Романько Вікторія стала володаркою Кубка країни з боротьби самбо. Її включили до складу головної дружини країни, яка готувалась до поїздки в США на чемпіонат світу. Вікторія виправдала їх сподівання, вигравши золоту медаль.

[На фото В. Рогового — чемпіонка світу — 89 з боротьби самбо студентка III курсу факультету фізичного виховання Черкаського педінституту Вікторія Іуркань].

* Іуркань — нове прізвище В. Кобзаренко після одруження.

** В. І. Римар — нині заступник начальника управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської облдержадміністрації, заслужений тренер України, віце президент Федерації дзюдо та боротьби самбо Черкаської обл.

246. Кобзаренко М. *Усім бажаючим* / М. Кобзаренко // Черкаська правда. — 1989. — 28 грудня. (№ 297) [№ 16673]. — С. 4.

У стисленому інформаційному матеріалі рубрики «Рідне слово» повідомляється про те, що на засіданні ради Черкаського педагогічного інституту прийнято рішення «Про реалізацію Закону про мови в УРСР», в якому визначено термін переходу на читання лекцій і проведення всієї навчально-виховної роботи українською мовою. Намічено створення курсів української мови, які вестимуть висококваліфіковані викладачі-україністи. Інститут запрошує всіх бажаючих оволодіти українською мовою.

247. Борисов В. *Чемпіон роздає автографи* / В. Борисов // Черкаська правда. — 1990. — 13 лютого. (№ 36) [№ 16712]. — С. 4.

В рубриці «Спорт» міститься інформація про проведення республіканського турніру з міні-футболу на приз заслуженого майстра спорту, гравця київського «Динамо» Івана Яремчука*, ініціатором якого став спортивний клуб Черкаського педінституту (голова — В. Химич). Іван Яремчук — студент факультету фізичного виховання Черкаського педінституту, навчається заочно на III курсі.

У турнірі взяли участь команди майстрів другої групи Уманського сільськогосподарського інституту, Дніпропетровського інституту транспорту та господарі — колектив факультету фізичного виховання. Переможцями змагань стали черкаські спортсмени

* І. І. Яремчук навчався на факультеті фізичного виховання Черкаського педінституту, відомий український футболіст, заслужений майстер спорту, колишній провідний гравець «Динамо» (Київ), володар Кубка кубків Європи 1986 р. Нагороджений орденом «За заслуги» 3-го ст.

(тренер О. Костюк), другими були уманські футболісти. Приз кращого гравця вручено В. Демченку, який провів 6 м'ячів у ворота суперників.

Команді «Старт» Черкаського педінституту вручено призи — м'яч і фото з автографами гравців київського «Динамо», а кожному гравцеві — автограф І. Яремчука.

248. Миколаєнко М. *День студентський, молодий /* М. Миколаєнко // Черкаська правда. — 1990. — 27 травня. (№ 121) [№ 16797]. — С. 4.

Репортаж присвячено одному дню з життя студентів і викладачів Черкаського педагогічного інституту. Фотокореспондент газети побував в інституті і здивувався, який він молодий, багатолікий — студентський день. В інституті проходять Шевченківські свята «У сім'ї вольній, новій». Людно також і в інститутському музеї Т. Г. Шевченка.

На факультеті російської філології навчаються дві подружки з Туркменії і одна з них саме в інституті зустріла свою долю. Нещодавно в молодої сім'ї народився син. Фотокореспондент побував і в спортзалі на заняттях секції з атлетичної гімнастики.

Особлива увага в інституті приділяється викладачам, адже вони не просто ті, хто дають знання, до них приглядаються, беручи щось і собі як майбутньому педагогові.

«Найщасливіший народ серед студентів — першокурсники» — вважає автор, — «адже позаду перші випробування екзаменаційних сесій і тепер заняття пішли звичайною глибокою колією».

[На фото О. Проњка — 1. «Студенти 2-го курсу факультету російської філології Ольга Шерстюк, Зоя Ємець, Ліна Баринова, Людмила Герман, Олексій Нікітенко, Микола Карпенко в інститутському музеї].

— 156 —

на шпалтах газети «Черкаська правда»

2. «Студенти-подружки схилилися над однією книжкою».
3. «На заняттях секції з атлетичної гімнастики».
4. «Портрет студентки, черкащанки, третьокурсниці філологічного факультету Світлани Лукацької».
5. «Віталій Лукич Омеляненко — завідувач кафедри педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент»*.
6. «Королок Галина Олександрівна — викладач англійської мови».
7. «Першокурсниця Світлана Харченко на кухні гуртожитку»].

249. Васильєв А. *Традиціям — жити /* А. Васильєв // Черкаська правда. — 1990. — 19 липня. (№ 162) [№ 16838]. — С. 4.

Автор статті наголошує на популярності футболу серед студентів Черкаського педінституту. Він нагадує, що в середині 50-х років футболісти факультету фізичного виховання на чолі з досвідченим гравцем і наставником молоді Францем Аркадійовичем Амбаш'яном двічі завойовували звання переможців серед вузівських колективів республіки; тричі ставали призерами студентського товариства «Буревісник».

Слава вузівського футболу повертається з приходом до педінституту на посаду старшого лаборанта Олександра Миколайовича Костюка. Він очолив футбольний колектив, який завоював звання чемпіона міста, став володарем кубка обласної ради профспілкового спортивного товариства. У минулому сезоні студентська збірна успішно виступила в республіканських

* В. Л. Омеляненко — нині доктор педагогічних наук, почесний професор ЧНУ ім. Б. Хмельницького.

змаганнях «Універсіада — 90». Путівку до фіналу черкаські футболісти завоювали, зігравши внічию (1:1) з колективом Чернігівського політехнічного інституту та завдавши ницівних поразок командам Житомирського педінституту (4:1), Української сільськогосподарської академії — (2:0) та Київського інституту харчової промисловості (3:0). Також черкасці завоювали бронзові нагороди української «Універсіади-90», вигравши в команді Донецького політехнічного інституту. Кращими бомбардирами стали Богдан Шарапа, Сергій Гурін, Андрій Штефуда, Олександр Котолуп, Юрій Гаврилюк та ін.

250. *Майбутній студент: хто ним стане?* // Черкаська правда. — 1990. — 26 липня. (№ 169) [№ 16845]. — С. 4.

Подається інтерв'ю з ректором Черкаського педагогічного інституту, професором Ф. Ф. Боечком. Федір Федорович розповів які новації практикуються нинішнього року під час прийому у вуз. Він зазначив, що «згідно з правилами прийому до педагогічних навчальних закладів приймаються особи, котрі мають склонність до вчительської професії, за рекомендаціями педагогічних закладів, професійно-технічних училищ, середніх спеціальних навчальних закладів, органів народної освіти».

При інституті успішно працював факультет майбутнього вчителя, на якому навчалось понад 400 випускників шкіл. Протягом року на стаціонарних підготовчих курсах навчалось близько 600 осіб. Успішно закінчили навчання і склали всі екзамени близько 100 осіб з підготовчого відділення і вони будуть зараховані студентами інституту.

Ректор також повідомив, що «нинішнього року до інституту на стаціонарне відділення буде прийнято 650 осіб, а заяв для

вступу подано 1602, з них понад 600 медалістів, близько 470 мають адресно-цільові напрямлення.

У минулому навчальному році на базі філологічного створено 2 факультети — російської та української філології. З'явилася нова спеціальність — українська мова і література з додатковою спеціальністю історія. Також уводиться нова спеціальність (на факультеті російської філології): «Російська мова і література та методика виховної роботи»; на фізико-математичному факультеті з'явилася спеціальність — «інформатика».

251. Васенін Ю. *Додому — з нагородами* / Ю. Васенін // Черкаська правда. — 1990. — 11 серпня. (№ 183) [№ 16859]. — С. 4.

У замітці йдеться про підсумки всесоюзної «Універсіади-90» з боротьби дзюдо серед жінок, яка проходила в латвійському місті Стучка. Першість виборювали збірні колективи союзних республік Москви і Ленінграда. У складі команди УРСР виступила переможець республіканської першості, студентка Черкаського педінституту (факультет фізичного виховання) майстер спорту Євгенія Кренгауз. Вона зайняла третє місце і нагороджена бронзовою медаллю та дипломом «Універсіади-90». Це одна черкаська студентка Олена Шарапова у цій же ваговій категорії була п'ятою. Готовув спортсменок до змагань заслужений тренер УРСР, майстер спорту Віктор Миколайович Король.

252. Масненко В. *Перший вуз* / В. Масненко // Черкаський край*. — 1991. — 21 травня. (№ 95) [№ 17071]. — С. 4.

* Від січня 1991 р. обласна газета прибрала назив «Черкаський край».

У матеріалі рубрики «Сторінки минулого» автор, викладач кафедри історії Черкаського педагогічного інституту*, детально розповідає про історію розвитку педагогічної освіти в Черкасах. Як випливає з матеріалів довідкової літератури та джерел, перший вищий навчальний заклад створено у 1930 році, коли відкрився Черкаський педінститут.

Автор зазначає, що «фактично все починалося значно раніше. 1920 року Всеукраїнською нарадою з питань народної освіти затверджено систему педагогічної освіти на Україні, у відповідності з якою були створені вищі педагогічні навчальні заклади двох типів: інститути народної освіти (ІНО) і вищі трирічні педагогічні курси, які в 1925 році були реорганізовані в педагогічні технікуми. Технікуми готували вчителів з вищою освітою для початкової школи, а ІНО — вчителів семирічки, профшкіл, робітфаків та технікумів».

Ще в 1912 році в Черкасах відкрилася учительська семінарія, яка давала своїм випускникам середню педагогічну освіту, згодом була реорганізована в педшколу. Перші ідеї і проекти відкриття педагогічного інституту в Черкасах зародилися в середовищі місцевої інтелігенції під час громадянської війни в 1919 році. Але постійна земіна влади не давала можливості здійснити ці наміри. У 1920 році була створена рада інституту, яка й розгорнула підготовчу організаційну роботу і вже 6 лютого 1921 року в Черкаському інституті народної освіти розпочався навчальний процес. ІНО складався з факультету соціального виховання, який мав три відділення: природниче, фізико-математичне й історико-філологічне. В майбутньому планувалося відкрити робітничий

на шапальтах газети «Черкаська правда»

факультет і відділ дошкільного виховання. Головний корпус інституту розміщався по вулиці Смілянській 33. Викладацький колектив складався з 3-х професорів і приват-доцентів та 9-ти викладачів.

Діяльність Черкаського ІНО розпочиналася у складних матеріальних умовах. Перший набір студентів становив 214 осіб, але скрута призвела до того, що на початок другого навчального року, 1 вересня 1921 р. залишилося лише 96 студентів.

15 травня 1922 року Головпрофосвітою було прийнято рішення про реорганізацію Черкаського ІНО, на його базі разом із педагогічною школою організовано трирічні вищі педагогічні курси. Навчальний рік у новій якості розпочався 1 жовтня 1922 року, завідувачем було призначено викладача ІНО А. О. Вадимова.

З 1925 року черкаський ВНЗ набрав статусу педагогічного технікуму, його перший випуск склав 27 фахівців-педагогів з вищою освітою. Уже з наступного року випуск щорічно становив по 35 — 36 осіб.

Від 1923 року розпочався процес українізації, тому половина викладачів і майже всі студенти володіли українською мовою. В 1930 р. на Україні встановлено три типи педагогічних навчальних закладів. Черкаський технікум було реорганізовано в інститут соціального виховання, а в 1933 р. — чотирирічний педагогічний інститут. «Слід вважати, що перший вуз в Черкасах має повне право відзначати своє сімдесятиріччя» — наголошує автор.

253. Васенін Ю. *Ці невгамовні студенти* / Ю. Васенін // Черкаська правда. — 1991. — 7 листопада. (№193) [№17169]. — С. 4.

* Нині В. В. Масленко — доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та етнології ЧНУ ім. Б. Хмельницького. У 2005 — 2007 рр. працював проректором ЧНУ ім. Б. Хмельницького з наукової роботи.

У стислій замітці повідомляється про перебіг змагань XVII республіканської спартакіади, в якій продовжують успішно виступати команди студентів факультету фізичного виховання Черкаського педінституту.

Нешодавно на змаганнях в Чернігові черкасці завоювали почесний приз Міністерства освіти України і диплом оргкомітету з багатоборства комплексу ГПО. В особистому заліку краще виступили дівчата. В. Шакун завоювала срібну медаль, а Н. Вінник піднялася на третій щабель п'едесталу. У юнаків призову нагороду завоював А. Більба. Представниці художньої гімнастики посіли п'яте місце.

254. Малишев Є. *Студенти штурмують висоти / Є. Малишев // Черкаська правда. — 1991. — 29 листопада. (№207) [17183]. — С. 4.*

Автор кореспонденції розповідає про те, що в нинішньому спортивному сезоні факультет фізичного виховання Черкаського педінституту поповнився новими спортсменами високого рангу. Майстром спорту міжнародного класу став легкоатлет В'ячеслав Іващенко з бігу на 110 м з перешкодами. Виступаючи на Х республіканській спартакіаді України, він з результатом екстракласу завоював срібну нагороду, потім в Алма-Аті виграв Кубок країни.

Нешодавно в міжнародних змаганнях з легкої атлетики в Києві новий рекорд області з метання списа встановив студент Юрій Турлаєв. Метнувши снаряд на 76,5 м, черкасець вперше виконав норматив міжнародного майстра. Тренує спортсмена викладач педінституту, досвідчений наставник А. Цілов'яз. Також на факультеті фізичного виховання вирошли нові майстри спорту

на шапальтах газети «Черкаська правда»

Тетяна Холодовська (тренер О. Константинова) і Юрій Стогнієнко (тренер В. Вавринкевич) — з легкоатлетичного багатоборства.

Значну допомогу у підготовці спортсменів високого класу надають тренерському складу завідувач кафедри спортивних дисциплін, кандидат наук О. Артюшенко і заслужений тренер України Л. Сіренко*.

255. Васенін Ю. *Подарунки до Нового року / Ю. Васенін // Черкаська правда. — 1991. — 28 грудня. (№227) [№17203]. — С. 4.*

У редакційному матеріалі рубрики «Спорт» повідомляється про перебіг фіналу XVIII республіканської Спартакіади педвузів України, в якій беруть участь і студенти Черкаського педінституту. Okremою збірною командою виступає колектив факультету фізичного виховання.

Протягом трьох місяців відбулися змагання з 14 видів програми спартакіади, де черкасці посідають третє місце, поступаючись колективам факультетів фізичного виховання Чернігівського і Кіровоградського педвузів.

Черкаські веслувальники на байдарках і каное, легкоатлети, представниці жіночого дзюдо стали переможцями спартакіади, третіми черкасці були у велоспорті.

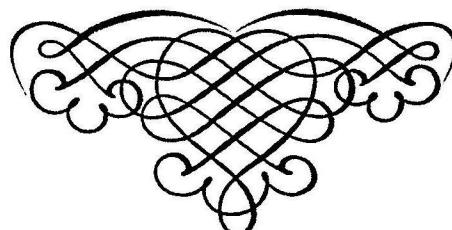
Черкасець, кандидат у майстри спорту з плавання О. Єлькін, переміг на трьох дистанціях стилем батерфляй і встановив нові рекорди педінституту. До своїх золотих нагород він додав ще дві срібні у квартеті з В. Тансієнком, С. Бабенком і Р. Кароніним з

*Л. В. Сіренко відзначений почесним званням «Заслужений працівник фізичної культури і спорту України».

естафетного плавання 4x100 м. Новий рекорд педінституту встановив Р. Каронін, який завоював срібло, подолавши 100-метрівку вільним стилем за 55 сек.

Серед дівчат відзначилася черкащанка О. Лисанова, яка перемогла на 200-метровій дистанції вільним стилем з відмінним часом — 2 хв. 19,7 сек. О. Полозова подолала 400 м за 5 хв. 13,2 сек. і посіла друге місце.

У греко-римській боротьбі на вищі сходинку п'єдесталу піднявся майстер спорту міжнародного класу Ю. Євсейчик. Переможцем Спартакіади у своїй ваговій категорії став і майстер спорту А. Давидов. Третє місце посів майстер спорту В. Агапов.

Додатки

Додаток №1

Класифікація газетних матеріалів про Черкаський педагогічний інститут

a) За хронологією подачі

№ п/п	Рік	Кількість матеріалів
1	1954	8
2	1955	19
3	1956	11
4	1957	17
5	1958	5
6	1959	9
7	1960	5
8	1961	1
9	1962	4
10	1963	7
11	1964	9
12	1965	7
13	1966	10
14	1967	18
15	1968	7
16	1969	14
17	1970	12
18	1971	8
19	1972	8
20	1973	11
21	1974	5
22	1975	5
23	1976	5
24	1977	5
25	1978	3
26	1979	3
27	1980	5
28	1981	2
29	1982	4
30	1983	4
31	1984	5
32	1985	6
33	1986	3
34	1987	1
35	1988	4
36	1989	5
37	1990	5
38	1991	4
	Всього	264

б) За жанрами

№ п/п	Жанр	Кількість матеріалів
1	Репортаж	6
2	Замітка	141
3	Нарис	5
4	Інтер'ю	3
5	Кореспонденція	61
6	Стаття	48
	Всього	264

*в) За тематичним спрямуванням**

№ п/п	Тематика	Кількість матеріалів
1	Навчальний процес у інституті	51
2	Наукова робота студентів	34
3	Наукова робота викладачів	44
4	Заочна форма навчання	15
5	Дозвілля студентів	42
6	Художня самодіяльність	14
7	Спорт і фізкультура	73
8	Бібліотека	4
9	Інтернаціональні зв'язки	14
10	Трудовий семестр	22
11	Випуски	10
12	Вступні кампанії	6
13	Матеріально-технічна база	15
14	Факультет фізвиховання	47
15	Філологічний факультет	37
16	Фізико-математичний факультет	27
17	Природничий факультет	35
18	Факультет іноземних мов	9
19	Загальнонауковий факультет	3
	Всього	502

* Слід враховувати, що частина газетних матеріалів стосується двох, чи навіть кількох тематичних напрямів.

на шапальтах газети «Черкаська правда»

г) За рубриками

№ п/п	Назва рубрики	Кількість матеріалів
1	У нашому обласному центрі	23
2	Вчора в Черкасах і області	5
3	Фізкультура і спорт	15
4	На Черкащині	3
5	Нам пишуть	1
6	Спорт	22
7	Учора в Черкасах	1
8	У партійних організаціях обласного центру	3
9	Черкаси: вчора, сьогодні, завтра	35
10	В обласному центрі	2
11	Наукове життя	1
12	Життя вузів	3
13	По Черкащині	1
14	День Черкащини	2
15	Черкаська панорама	1
16	Сторінки минулого	1
17	Перед третім семестром	1
	Всього за рубриками	120
	Поза рубриками	144
	Разом	264

д) За авторством

№ п/п	Автори матеріалів	Кількість матеріалів
1	Викладачі та співробітники інституту	59
2	Студенти й аспіранти	20
3	Журналісти	24
4	Позаштатні автори	39
	Всього з авторством	141
	Без авторства	123
	Разом	264

Додаток №2
Короткі відомості про редакторів
газети «Черкаська правда» *

Гольцев Евген Миколайович

Народився 26 серпня 1913 р. у м. Запоріжжя в родині службовців. Вищу освіту здобув у Білоцерківському державному сільськогосподарському інституті та на відділенні журналістики ВПІШ при ЦК КПУ. Учасник Другої світової війни. Журналістську діяльність розпочав у 1948 р., спочатку працював редактором обласної газети «Київська правда», а від 1954 до 1975 р. очолював редакцію газети «Черкаська правда» (№№1 - 12427). Переїзнюючи на заслуженому відпочинку, продовжував творчу співпрацю з рідною газетою. Член Спілки журналістів з 1958 р. Помер 26 січня 1987 р.

Автор численних публікацій у масовій періодиці. Головні теми — соціально-економічний розвиток, роль засобів масової інформації, морально-етичне виховання студентської молоді тощо.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни 2-го ст., Трудового Червоного Прапора (двома), Знак Пошани, багатьма медалями. Обирався депутатом Черкаської обласної ради кількох скликань.

* Інформацію подано за: *Журналісти Черкащини (1954 - 2004) : бібліографічний довідник / упор. С. А. Томіленко, Г. В. Суховершко. - Черкаси : Брама, 2003. - 256 с.* Також використано результати інтерв'ювання В. С. Головковського, Б. П. Педченка, Л. П. Шитової та Н. С. Карловської-Гольцевої.

Шитова Лілія Павлівна

Народилася 20 травня 1930 р. в с. Деренковець Корсунь-Шевченківського району Черкаської області, зростала в сім'ї педагогів. Спеціальну вищу освіту здобула у вищій партійній школі при ЦК КПРС (м. Москва). На газетарській роботі з 1948 р., працювала відповідальним секретарем, заступником редактора, редактором районних газет на Рівненщині та Черкащині, заступником редактора обласної газети «Молодь Черкащини». Від 1975 до 1988 р. очолювала редакцію газети «Черкаська правда» (№№12428 – 16191). Нині — на заслуженому відпочинку. Член Національної спілки журналістів з 1960 р.

Авторка десяти публіцистичних, художніх книг, посібників, численних публікацій в колективних збірниках, журналах і газетах. Провідною в її творчості завжди була морально-етична проблематика. У 1980-ті рр. її книга «Нас на планеті двоє» здобула перемогу в республіканському конкурсі. Схвалено зустріли читачі й книги Л. П. Шитової «Я воскрес, щоб з вами жити» (присвячена філософії життя і творчості В. Симоненка, 2 видання – 2005, 2006 рр.) та «Наш моральний вибір» (2008 р.).

Заслужений працівник культури України, лауреат республіканської журналістської премії імені Ярослава Галана, обласної премії ім. А. Гайдара та премії Черкаської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки України ім. Народного вчителя О. А. Захаренка, володарка диплому Спілки журналістів України «Золоте перо». Нагороджена орденом «Знак Пошани», Почесною грамотою Верховної Ради України, медалями, в тому числі й Золотою медаллю української журналістики*. Обирався депутатом Черкаської обласної ради п'ятьох скликань.

* Найвища журналістська нагорода.

Мислюк Володимир Павлович

Народився 20 серпня 1941 р. в селі Велика Севастянівка Христинівського району Черкаської області в селянській сім'ї. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету та відділення журналістики ВПШ при ЦК КПУ. На журналістській роботі — від 1967 р., завідував відділом обласної газети «Молодь Черкащини», потім обіймав посади інструктора, завідувача відділу Черкаського обкуму КПУ. Від 1988 до 1990 р. очолював редакцію газети «Черкаська правда» (№№ 16192 — 16869). Член Національної спілки журналістів з 1968 р., обирався головою правління Черкаської обласної організації СЖУ. Трагічно загинув 1 серпня 1990 р.

Його перу належить кількасот газетних публікацій на теми соціально-економічного й культурного розвитку Черкащини, збереження довкілля, досягнення трудівників ланів і ферм. В. П. Мислюк став співавтором низки збірників з історії Черкаського краю, а також науково-довідкових видань.

Нагороджений орденом Дружби народів і двома медалями. Обирався депутатом Черкаської обласної ради.

Головковський В. С.

Народився 8 жовтня 1948 р. в смт Катеринопіль Черкаської обл. в родині службовців. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету та відділення журналістики ВПШ при ЦК КПУ. Роботу в пресі розпочав у 1967 р., працював кореспондентом Катеринопільської районної газети, відповідальним секретарем, заступником редактора газети «Черкаська правда». У 1990 р. тимчасово виконував обов'язки редактора цього часопису (№№ 16870 — 16892), а від 1997

на шпалтах газети «Черкаська правда»

до 2009 р. працював головним редактором газети «Черкаський край». Член Національної спілки журналістів з 1980 р.

Головні теми його численних журналістських виступів — проблеми розвитку національної економіки, людські долі, діяльність громадських організацій, органів місцевого самоврядування.

Нагороджений орденом «За заслуги» 3-го ст.

Педченко Борис Прокопович

Народився 30 березня 1940 р. в с. Самгородок Смілянського району Черкаської області в селянській родині. Закінчив Київський інститут культури та відділення журналістики ВПШ при ЦК КПУ. В органах преси працює від 1968 р. — кореспондентом Смілянської міськрайонної газети «Червоний стяг» (нині — «Смілянські обрї»), заступником редактора Золотоніської районної газети «Пропор Леніна» (тепер — «Вісник Золотоніщини»). Від 1990 до 1997 р. — редактор газети «Черкаська правда» (№№ 16893 — 18165). Член Національної спілки журналістів з 1968 р., очолював її обласну організацію. Нині — на заслуженому відпочинку.

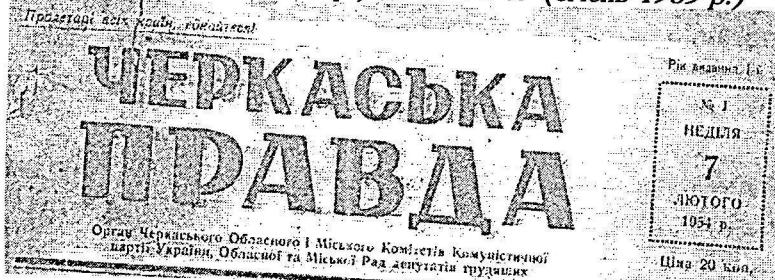
Головні теми його численних публіцистичних виступів — економічний розвиток Черкаського краю, використання трудових ресурсів, охорона навколошнього середовища та ін. Побачили світ його 17 художніх та документальних книг, серед них — «Вибрані твори» (т.т. 1-2, 2006 р.), романи «Гетьман Сулима» (2007 р.), «Хрещені мечами» (2008 р.), збірка «Розплата» (2011 р.) та ін.

Нагороджений медалями, обирався депутатом Черкаської обласної ради.

Додаток №3

Ілюстрації логотипів назви газети «Черкаська правда»

Від №1 (лютий 1954 р.) до № 2747 (січень 1963 р.)

Від №2748 (січень 1963 р.) до №10330 (грудень 1968 р.)

Від №10331 (грудень 1968 р.) до №12168 (грудень 1974 р.)

на шапальтах газети «Черкаська правда»

Від № 12169 (січень 1975 р.) до №14577 (січень 1983 р.)

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, СДИВАЙТЕСЯ!

Від №14578 (січень 1983 р.) до №16976 (грудень 1990 р.)

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, СДИВАЙТЕСЯ!

Від №16977 (січень 1991 р.)

Предметний покажчик

А

- абітурієнт 14, 79, 93, 136
автотранспортний гурток 27
агробіологічна станція 22, 25, 27, 44
адресно-цільове направлення 158
академік 68, 99, 142, 143
акробатика 51, 156, 157
актовий зал 62, 65, 125
Алея дружби 87
Алма-Атинський інститут фізкультури 104
ансамбль танцю «Черкащанка» 120, 121, 137
“Асканія Нова” 89
асpirант 66, 71, 86, 98
асpirантура 58, 91
аудиторія 21, 62, 92

Б

- Байкало-Амурська магістраль 120, 121
баскетбол 41, 119
бібліотека 21, 22, 89, 98, 99, 105, 123, 125
більшовик 37, 73, 82
ботанічний сад 25, 27
бригада комуністичної праці 46
бронзова медаль 59, 67, 105, 135, 149, 158, 159

В

- Важка атлетика 34, 35, 42, 125
Верховна рада УРСР 9, 42
ВДНГ СРСР 113
велоспорт 144, 148, 149, 153, 163
веслування 40, 54, 98, 142, 144, 147, 163
вечір відпочинку, тематичний 24, 31, 37, 66, 73, 77, 82, 84, 108, 113, 120, 128, 129, 144, 145, 151
вечірня школа робітничої молоді 48

на шпалтах газети «Черкаська правда»

- викладач 9, 11, 14, 17, 18, 22, 43, 47, 61, 62, 64, 71, 83, 84, 86, 94, 96, 97, 98, 100, 114, 123, 130, 131, 133, 135, 152, 156, 161
випуск 88, 96, 122
випусканік 5, 13, 20, 21, 25, 26, 40, 44, 45, 46, 67, 73, 78, 86, 91, 112, 114, 123, 124, 150, 160
виставка 20, 84, 89
виховна робота 8, 31
Вища педагогічна школа Бидгоща 123, 129
військово-патріотичне виховання 100, 144
вікторина 77, 84
Вінницький політехнічний інститут 114
вокальний ансамбль 44
волейбол 41, 140
Всесвітній фестиваль молоді і студентів 43
вступна кампанія 5, 14, 15, 36, 53, 79, 93, 158
Вчена рада 40
вчитель біології 20, 39, 51, 67, 70, 122
вчитель іноземних мов 67, 122
вчитель російської та української мов і літератур 21, 26, 67, 96, 122
вчитель фізики й математики 26, 67, 69, 87, 122
вчитель фізкультури 26, 67, 122

Г

- газета 58, 84
гандбол 49, 53, 59, 104, 105, 114, 129
Герой Радянського Союзу 9, 47, 74, 78, 82, 83, 85, 86, 92, 93, 146
Герой Соціалістичної праці 106
греко-римська боротьба 164
група 78, 101
гуртожиток 44, 94, 98, 108, 125, 128, 130, 131, 139, 146
гурток 95, 100, 134
гурток польської мови 83, 87

Д

- декада української літератури та мистецтва 46
декан 10, 13, 16, 18, 38, 48, 60, 64, 67, 86, 111, 124, 133, 137, 138

Державна планова комісія при Раді Міністрів СРСР 49

дзюдо 121, 126, 129, 130, 154, 159, 163

диплом 14, 20, 36, 93, 105, 106, 117, 122, 124

директор школи 21, 40, 112, 124

дитяча спортивна школа 54

Дніпропетровський інститут транспорту 155

доктор біологічних наук 56, 61, 66, 142

доктор наук 34, 86, 98, 107

доктор педагогічних наук 157

доктор психологічних наук 129

доктор філологічних наук 150

доктор філософських наук 91

докторська дисертація 18, 43, 91, 94

Донецький політехнічний інститут 158

допис 17, 27, 43, 70, 132, 150

доповідь 8, 27, 47, 50, 57, 72, 90, 100, 103, 115, 137

доцент 8, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 22, 24, 33, 38, 40, 43, 48, 55, 56, 64, 68, 70, 85, 86, 92, 95, 100, 118, 123, 124, 133, 138, 140, 157

ДСТ «Авангард» 51, 54

ДСТ «Буревісник» 52, 53, 59, 62, 68, 74, 75, 98, 104, 105, 114, 115, 117, 118, 119, 121, 122, 127, 133, 139, 157

ДСТ «Водник» 36

ДСТ «Спартак» 41, 52

Е

екзамен (іспит) 11, 13, 14, 24, 35, 36, 53, 54, 58, 67, 79, 85, 92, 93, 97, 101

експурсія 27, 36, 106

Є

Єреванський інститут фізкультури 104

Ж

Житомирський педагогічний інститут 158

журнал (часопис) 56, 58

на шапальтах газети «Черкаська правда»

З

завод «Хімреактив» 90

загальнопауковий факультет 53, 58, 60

задачник 48

заклад 9

зал 125

залік 11, 52, 57, 72, 77, 121, 122, 126, 139, 152

замітка 5, 10, 55, 61, 65, 67, 72, 78, 85, 88, 91, 99, 100, 101, 109, 115, 124, 132, 136, 142,

153, 159, 162

заняття 15, 28

зарахування 14, 15, 36, 93

заслужений діяч науки і техніки 142

заслужений майстер спорту 40, 69, 147, 155

заслужений працівник культури 121

заслужений працівник освіти 64, 129

заслужений працівник освіти і спорту 102, 104, 149, 163

заслужений тренер 40, 41, 59, 69, 105, 111, 121, 129, 130, 159, 163

заслужений учитель школи УРСР 20, 52, 106

змагання з веслування 54

змагання з легкої атлетики 29, 41, 63, 66, 67, 68, 69, 77, 81, 114, 115, 116, 162

зовнішні звязки 5

золота медаль 67, 117, 126, 127, 135, 153, 154, 162

зустріч 37, 109, 123

І

Інститут літератури АН УРСР 84, 85, 150

Інститут мовознавства АН УРСР 150

Інститут народної освіти 17, 160

Інститут південних морів 79

Інститут соціального виховання 161

інститут удосконалення кваліфікації учителів 95

інтер'ю 140, 158

інформатика 159

інформація 17, 28, 30, 31, 62, 64, 66, 67, 73, 80, 104, 121, 127, 135

історико-педагогічний гурток 76

I

ідалгия 94, 101, 102

K

кабінет 21, 44, 94, 95, 100
Казахський державний університет 60
Кам'янський машинобудівний завод 30
кандидат біологічних наук 12, 24, 38, 95, 98, 109
кандидат економічних наук 55, 61
кандидат історичних наук 11, 17, 24, 55, 70, 85, 100, 150
кандидат медичних наук 43
кандидат наук 13, 22, 34, 86, 94, 98, 107
кандидат педагогічних наук 8, 9, 48, 97, 111, 113, 118, 157, 163
кандидат психологічних наук 129,
кандидат у майстри спорту 75, 111, 121, 140
кандидат фізико-математичних наук 64, 80, 97, 123
кандидат філологічних наук 100, 113, 137
кандидат філософських наук 11, 12, 24, 50, 55, 96
кандидат хімічних наук 90, 98, 140
кандидатська дисертація 71, 91, 98, 107
канікули 24, 66, 71, 92, 97, 106, 120
Каунаський політехнічний інститут 60
кафедра анатомії і фізіології 142
кафедра біології 18, 65
кафедра ботаніки 19, 61
кафедра геометрії 94, 107
кафедра загальнотехнічних дисциплін 110
кафедра зоології 40, 56
кафедра історії КПРС 92
кафедра марксистсько-ленінської філософії 92, 96
кафедра математики 52, 53, 61, 99
кафедра німецької мови 8
кафедра педагогіки 13, 19, 48, 55, 68, 71, 95, 105, 157
кафедра політекономії і наукового комунізму 91
кафедра природознавства 50, 51
кафедра психології 128, 129

на шпальтах газети «Черкаська правда»

кафедра російської мови 8
кафедра спортивних дисциплін 10, 63, 102, 163
кафедра технічних дисциплін 99
кафедра української літератури 57, 61
кафедра української мови 8, 13
кафедра фізичного виховання 36, 95, 118
кафедра фізики 48, 64, 99, 101, 110
кафедри хімії 48
кваліфікація 39, 71
Керченський філіал інституту з вивчення рибних багатств Азово-Чорноморського басейну 89
Київський державний університет 81
Київський інститут харчової промисловості 158
кібернетика 52
кімната бойової і трудової слави 82
Кіровоградський педагогічний інститут 41
клас програмованого навчання 95
класики марксизму-ленінізму 13, 26, 136
класична боротьба 34, 131
клуб «Меридіан» 144, 145
клуб вихідного дня 144
клуб міжнародної дружби 84, 85, 87, 109, 144
книга 26, 96, 105
книжкова виставка 9, 12, 105
колгосп 25, 46, 49, 55, 61, 132, 133
команда 34, 49, 51, 53, 59, 68, 80, 104, 110, 114, 118, 119, 123, 126, 133, 140, 148, 152, 158
команда «Освіта» 53, 59, 104, 105
комітет комсомолу 97, 132, 134, 144
комітет фізкультури і спорту 103
комплекс ГТО 115, 118, 120, 122, 129, 135, 139, 162
комсомольська організація 5, 15, 21, 66, 93, 134
конкурс 46, 77, 90, 113, 138, 152
консультація 113
конференція 26, 35, 42, 43, 50, 55, 57, 64, 65, 70, 71, 73, 82, 84, 88, 90, 95, 97, 103, 106, 114, 119, 128, 137, 150

контроль 24, 49, 77, 97, 103, 12, 121, 140
кореспондент 58, 81, 86, 138
кореспонденція 46, 27, 29, 36, 38, 40, 46, 57, 68, 70, 72, 73, 76, 88, 92, 97, 106, 108
110, 114, 119, 125, 128, 133, 138, 151, 152, 154
КПРС 15, 18, 42, 82, 99
Красноярський педагогічний інститут 60
Криворізький педагогічний інститут 68
Кримський дослідний інститут виноградарства і ефіроносів 89
Кримський педагогічний інститут 68
кубок 59, 154, 162
кульова стрільба 110, 111, 153
культурно-просвітницька робота 24, 55

Л

лабораторія 21, 39, 62, 94
лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка 151
лауреат Ленінської премії 85
легка атлетика 31, 32, 51, 76, 80, 102, 103, 129
лектор 82, 111, 112
лекція 11, 12, 13, 16, 24, 42, 56, 66, 95, 97, 99, 108, 133, 155
Ленінградський технологічний інститут холодильної промисловості 60
ленинський зал 82, 89
Ленінський стипендіат 74, 82, 83, 87, 116
лижні змагання 31, 62, 72, 106, 117, 126, 139
література 12, 22, 84, 89, 99
літературознавчі проблеми 11
Луганський педагогічний інститут 68

М

майстер спорту 10, 39, 41, 51, 54, 57, 59, 69, 72, 75, 80, 81, 98, 102, 104, 105, 111, 114, 118, 119, 120, 121, 126, 129, 130, 131, 135, 148, 49, 152, 153, 159, 162, 163, 164
майстер спорту міжнародного класу 123, 147, 148, 153, 164
Маріупольський дослідний інститут садівництва 89
марксизм-лєнізм 13, 14, 15, 37, 55
марксистсько-ленінська естетика 64
матеріально-технічна база 5, 40, 71, 94, 128

методичне об'єднання учителів 134
Міністерство вищої освіти 34
Міністерство освіти 33, 48, 76, 80, 106, 127
Мінський інститут фізичної культури 60
мітинг 9
монюно-літературний (філологічний) факультет 8, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 26, 28, 29, 30, 31, 36, 42, 43, 45, 55, 73, 77, 78, 79, 81, 84, 87, 91, 93, 113, 124, 132, 144, 147, 151, 157
монографія 48, 56, 77, 88, 91, 94, 97
моральне виховання 19, 97
морське багатоборство 110
музей 36

Н

навчальна програма 45, 63
навчальний корпус 62, 63, 76, 87, 125, 128, 138, 139
навчальний процес 94, 155
навчальний рік 28, 44, 52, 78, 130
наочний посібник 94
нарада 95
нарис 33, 51, 81, 91, 102
народна дружина 63, 64
науковий гурток 82, 86
науковий співробітник 19, 25, 85, 150
науковий часопис 47
Наукові записки Черкаського педагогічного інституту 11, 38
науково-атеїстична робота 56, 96, 108, 112
науково-видавнича діяльність 99
науково-дослідна робота викладачів 5, 24, 27, 61, 71, 90, 107
науково-дослідна робота студентів 47, 72, 73, 90, 96, 103, 106, 137, 138
Нікітський ботанічний сад 79, 89

О

обком комсомолу 83
обком КПУ 82
обслуговуюча праця 141
Одеський дослідний інститут генетики і селекції 89

Омський сільськогосподарський інститут 60
 орден Богдана Хмельницького 9
 орден Вітчизняної війни 9
 орден "Знак Пошани" 9
 орден Леніна 9, 46
 орден Трудового Червоного прапора 9

П

партийна організація 5, 15, 21, 64, 80
 партійне навчання 64, 93
 партком 73, 79, 101, 124, 136
 педагогічна практика 45
 педагогічний стаж 14
 педагогічний технікум (училище) 14, 17, 160, 161
 педагогічні читання 8
 першорозрядник 10, 45, 105, 160, 161
 підручник 18, 48, 56, 61, 94, 99, 109, 110
 підшефна школа 137
 пільга 93
 піонервожатий 14
 піонерський рух 55, 77, 134
 піонерський табір 76, 82, 93, 108, 120
 плавання 33, 36, 37, 45, 46, 111, 115, 152, 163, 164
 повідомлення 57, 72
 позакласна робота 47, 61
 політичний клуб 144
 посібник 48, 56, 61, 94, 97
 практика 19, 30, 88, 89, 92, 97, 109, 113, 129
 практикант 30
 приймальна комісія 93
 природничий факультет (біологічний) 15, 16, 20, 26, 28, 30, 32, 36, 39, 42, 45, 56, 66, 72, 77, 78, 79, 88, 96, 100, 109, 112, 124, 137, 141
 природничі науки 61
 проблеми гуманітарних наук 61
 проблема збереження флори і фауни Середнього Подніпров'я 61, 94
 проблема історії обласної парторганізації 94

проблема суспільного розподілу праці 94
 проблема фізіології втоми і відновлення організму 65, 142
 проблема фізики твердого тіла 94
 проблема фізіології трудової і спортивної діяльності 94
 програміст 52
 проектна документація 63, 94, 125
 проректор 18, 48, 71, 95, 124, 133
 професор 9, 12, 40, 43, 48, 56, 61, 65, 66, 84, 91, 92, 93, 94, 107, 123, 133, 150, 158, 161
 професорсько-викладацький склад 24, 34
 профспілкова організація 15, 80
 публікація 5, 26, 89, 92, 94, 97, 108

Р

радгосп 76, 132, 134
 «Радянська школа» 47, 97, 99
 ректор 29, 33, 35, 37, 46, 162, 164
 ректор (директор) інституту 9, 14, 16, 17, 24, 50, 56, 68, 71, 82, 84, 86, 92, 93, 94, 133, 135, 136, 139, 150, 158
 ректорат 80, 96, 124, 136
 репортаж 44, 82, 112, 156
 Ростовський інститут інженерів залізничного транспорту 59
 рубрика 17, 29, 30, 31, 46, 53, 57, 64, 65, 66, 71, 78, 87, 90, 96, 100, 104, 108, 110, 113, 118, 119, 126, 127, 129, 133, 135, 148, 155, 163

С

самообслуговування 44
 самбо 153, 154
 семестр 129
 семінар 12, 56, 67, 82
 серія історико-філологічних наук 11
 сесія 24, 67, 70, 72, 85, 92, 97, 101
 сесія Академії наук УРСР 110
 спартакіада 31, 54, 76, 98, 102, 127, 139, 152, 162
 Спартакіада народів СРСР 42, 97
 спеціаліст, спеціальність 9, 18, 22, 26, 54, 60, 82, 93, 122, 141

спорт 11

спортивна гімнастика 10, 32, 38, 51, 52, 74, 75, 119, 137

спортивна ходьба 32, 33, 48

спортивний клуб 127, 135, 140, 144, 153, 155

спортивний комплекс 62, 125, 128, 138, 139

спортивні змагання 24, 38

срібна медаль 67, 105, 142, 147, 162, 163, 164

Сталінський стипендіат 19

старший викладач 9, 18, 31, 33, 47, 56, 57, 71, 74, 75, 92, 101, 110, 140

статья 11, 17, 30, 33, 37, 38, 44, 52, 59, 79, 80, 94, 96, 109, 120, 123, 152

студент 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 29, 32, 33, 34, 35, 38, 39,

41, 42, 43, 44, 49, 51, 55, 57, 60, 62, 65, 66, 67, 71, 72, 74, 75, 76, 78, 80, 81, 83, 84, 85,

86, 87, 88, 89, 90, 92, 95, 97, 100, 106, 107, 112, 113, 115, 116, 120, 121, 123, 124, 126,

127, 129, 130, 131, 132, 139, 140, 141, 144, 146, 148, 149, 151, 153, 154, 156, 157, 158

студент-заочник 11, 12, 14, 20, 23, 24, 26, 35, 50, 70, 88, 92, 101, 103, 124

студентське наукове товариство (гурток) 22, 55, 58, 90, 95, 103, 113, 137

студеницький будівельний загін 92, 108, 122, 123, 125, 132, 134

суддя (спорт.) 32, 52, 74, 75, 102

супільністьзвінчі науки 70, 103

Т

твір 9

теніс 138

теоретична співбесіда 13

теоретичний семінар 13

теплиця 25

технікум 17, 31

технічний гурток 27

товариство "Знання" 55, 56, 108

Торунський університет імені Коперніка 84

тренер 54, 59, 63, 80, 81, 102, 105, 114, 148, 149, 154

триборство 35

трудовий семестр 76, 80, 85, 122, 126, 146

туристична подорож 71

У

узбецька молодь 96

Указ Президії Верховної Ради УРСР 9

Українська сільськогосподарська академія 61, 158

українські вечорниці 77, 78

Уманський педагогічний інститут 74, 118, 134

Уманський сільськогосподарський інститут 61, 118, 119, 155

Університет науково-теоретичної підготовки учителів 95

Універсіада 104, 158, 159

Уральський політехнічний інститут 59, 60, 104

урок 48

уряд 9, 18

учбово-лабораторний корпус 138, 139

учень (школяр) 16, 19, 27, 51, 52, 80, 95, 136

учитель (педагог) 8, 14, 17, 20, 34, 44, 49, 55, 66, 67, 77, 80, 91, 92, 93, 95, 128

Ф

факультет громадський професій 82, 111

факультет іноземних мов 57, 72, 75, 77, 78, 93

факультет російської філології 156, 159

факультет соціального виховання 160

факультет української філології 159

факультет фізичного виховання і спорту 10, 14, 15, 26, 28, 36, 38, 43, 48, 62, 63, 65, 69, 72, 76, 78, 88, 93, 98, 106, 116, 117, 118, 120, 127, 129, 132, 137, 139, 142, 144, 149, 152, 154, 155, 159, 162

фестиваль 28, 29, 32, 42, 43

фізико-математичний факультет 9, 15, 16, 20, 21, 26, 28, 29, 30, 36, 42, 45, 65, 69, 75, 77, 78, 81, 88, 93, 100, 101, 106, 116, 121, 122, 147, 159

фізичний факультет 64

фізкультурно-масова робота 10

фонд 98

фотозапис 84

футбол 155, 157, 158

X

- Харківський педагогічний інститут 68
 хрестоматія 18
 художня гімнастика 57, 75, 137, 140, 162
 художня самодіяльність 29, 31, 37, 43, 46, 71, 78, 84, 91, 100, 113

Ц

- цивільна оборона 100
 цукри 28, 67, 75, 76

Ч

- чемпіон 36, 40, 50, 53, 54, 57, 59, 62, 66, 69, 80, 98, 102, 105, 114, 120, 121, 126, 130, 138, 142, 147, 153, 155
 чемпіонат 104, 115, 138, 154
 Черкаська трикотажна фабрика 46
 Черкаське виробниче об'єднання хлібопекарської промисловості 146
 Черкаський завод хімічного волокна 50
 Черкаський машинобудівний завод 43, 100
 Чернівецький університет 80
 читальний зал 63, 98, 105
 читацька конференція 105
 читач 12, 97
 член-кореспондент 85, 106, 150

Ш

- школа 16, 19, 27, 47, 52, 56, 70, 94, 120, 123, 139
 школа молодого лектора 65, 82, 111

Ю

- ювілей 12, 17, 55, 57, 127, 128, 149, 150, 152
 юний мітурінець 20

Я

- Ярославський педагогічний інститут 134

Іменний покажчик

А

- Авраменко Л. 49
 Агапов В. 164
 Алейників А. 21
 Алексеєнко С. 153
 Алініна М. 111
 Альбердиев Х. 121
 Амбаш'ян Ф. 157
 Апаныша В. 142, 144
 Андреєв О. 68, 74
 Андрющенко Р. 60
 Антропова М. 143
 Аргунов О. 51, 52, 119
 Артощенко О. 163
 Аршинов О. 131
 Атамась В. 131
 Ашкенадзі А. 54

Б

- Бабенко С. 163
 Бабич Т. 97
 Байдак В. 125
 Балан 41
 Балі Ж. 7
 Барапдес І. 12, 24, 43
 Барапдес О. 48, 50, 55, 88
 Барапдін А. 116, 117
 Бараненко В. 119
 Баринова Л. 156
 Бас В. 110
 Батир В. 130
 Бахмач А. 63, 67, 68
 Безкопильний Л. 45, 46
- Безкопильний О. 111
 Бейгул* 36
 Бердишева Т. 53
 Береговська Ф. 64
 Береза П. 32
 Берчук О. 139
 Бершадський В. 61
 Бесова О. 142, 144
 Білій О. 90, 124, 131, 133, 138
 Білик О. 116
 Білоцерківський Я. 16
 Більба А. 162
 Біляєва К. 62
 Бліхаренко Н. 112
 Бобовикова Л. 57, 114
 Богатирьов О. 64, 101
 Богун М. 28
 Боєчко Ф. 133, 135, 136, 139, 150, 158
 Бойко Ю. 52
 Бойченко Л. 118
 Бондар Д. 128
 Бондар Л. 57
 Бондар Р. 53, 105
 Бондаренко А. 12, 18, 85
 Бондарчук Є. 130
 Борецький М. 83
 Борисенко Ф. 63
 Борисов В. 126, 143, 155
 Боровко В. 102
 Босий М. К. 33, 34, 56, 95, 142, 143
 Бровченко В. 32, 81, 82
 Бродський Л. 64, 75
 Бутаєнко Г. 13, 40, 43, 48, 94, 97, 123

* У деяких газетних матеріалах ініціали персоналій не наводяться.

Бузницька Н. 151
Булава В. 88
Бульба І. 83
Бурдений І. 144
Буртина Т. 143
Бутрик Т. 63, 68, 76

В

Вадимов А. 161
Вавринкевич В. 163
Валентинов А. 126
Вареник В. 92
Варяпця М. 69, 77, 80
Васенін Ю. 126, 141, 147, 159, 161, 162
Василенко І. 143
Васильєв А. 126, 131, 136, 138, 139, 148, 157
Вахрушева О. 124
Ващенко Л. 132
Ведяєв Ф. П. 143
Вишарська Л. 80
Віктор А. 42
Вінграновський М. 151
Вінник Н. 162
Віру А. 143
Власюк П. 68
Вовк Г. 200
Вовк І. 48
Вовк О. 110
Вовчок Ж. 153
Войток В. 104, 105
Войчак Т. 75
Волчкова Л. 107
Вольтовський Б. 15
Воровський 62, 125
Ворона Ю. 149
Воронецький В. 21

Восканян В. 80
Вултесмері О. 53, 59, 114

Г

Гаврилюк Р. 129
Гаврилюк Ю. 158
Гаврюшченко 41
Гайван М. 47
Гайдар А. 36, 170
Галайда Е. 16
Галан Я. 170
Ганопольська Ф. 21
Гасовський 40, 43
Гвоздь О. 132
Георгієв М. 66
Герасименко І. 101
Геращенко В. 64
Герман Л. 156
Герман П. 21
Гильова А. 144
Гічко А. 31, 66, 109, 112
Гічко С. 108
Гізбург М. 58
Гірько А. 75
Гладкий П. 51
Глазірін І. 123, 131, 135, 152
Глиб Г. 28, 29, 30, 32, 39, 40
Глускій Й. 55
Гнеушев В. 39
Говорова 46
Гоженко Т. 140
Голіон Н. 53, 59
Головковський В. 171
Головченко А. 49
Голота Н. 119
Голубев К. 83

Голубничий В. 49
Гольдфарб М. 111
Гольцев Є. 169
Гоменюк М. 63
Гоменюк О. 124
Гопоз Е. 88
Гончаренко В. 29, 42
Горбатовська Л. 130, 135
Горбенко Н. 98
Гордієнко М. 112, 113
Горностай П. 95
Горобинська Т. 127, 130
Горощак Н. 152
Горський О. 10
Грабовий А. 69
Грабовий О. 126
Гребенюк А. 145
Гребенюк О. 120
Гревцова Н. 63
Грем П. 3
Гречкосій О. 63
Гречуха Т. 141
Грибенко В. 81, 140
Гришко О. 43
Грінченко В. 63
Громаков А. 126, 134
Грушкін В. 37
Грязнов 36
Гудачков В. 86
Гук В. 32, 33
Гуlevatij K. 74
Гульцова М. 109
Гуля А. 29, 35, 102
Гурін С. 158
Гуріна Ю. 75
Гусак М. 48, 71, 97

Д

Давиденко Є. 54, 55
Давиденко І. 86, 95
Давидов А. 164
Давірова Г. 106
Даник С. 29, 31, 32, 41
Даниленко В. 119, 120
Данілова В. 49
Дахнівська Л. 13, 14
Дашковський М. 15
Дев'ятова Л. 146
Дедаєва С. 123
Демченко В. 156
Демченко О. 123
Дем'янчук П. 47, 144
Деписов В. 88
Дерій С. 108, 112
Деркач Ж. 124
Дивич П. 133
Диренко М. 146
Джулай І. 25
Джумайлі В. 10, 13, 29, 32, 63
Джумайлі О. 69, 77, 80
Дзіма А. 142
Дитюк К. 47
Діамент І. 53
Діденко З. 107
Діттерт В. 40
Добров К. 70
Добролюб А. 144, 146
Довгяло М. 13, 16, 24, 40, 48, 86, 110
Довженко О. 151
Догмаров О. 138
Дойченко Л. 29
Домбровський В. 90
Донцов І. 98

Дормідонтов В. 16
 Дорохова Ю. 21
 Драй В. 41
 Драч І. 151
 Дрибас В. 114
 Дубина Д. 22, 66
 Дугинець О. 116
 Дудко Т. 124
 Дудник 13
 Дудник Б. 15
 Дудник О. 38, 49, 56, 66, 86, 124
 Дунавецький В. 111

Е
 Енгельс Ф. 13, 136

Є
 Євсейчик Ю. 164
 Євстратов М. 119
 Євтушик Т. 48
 Єгорова Б. 10, 12
 Єлькін О. 163
 Ємець З. 156
 Єпейкін Р. 82, 85
 Єременюк Є. 13, 42
 Єременко М. 15

Ж
 Жила Н. 53
 Житков А. 35
 Жовтоброух М. 8, 13, 17, 18, 48
 Жупінас В. 153
 Журило О. 87

З
 Зайка О. 129, 143
 Залізняк Г. 21
 Запальська М. 63
 Запорожець В. 109
 Запорожець Л. 112
 Запорожець С. 105
 Захаренко О. 112
 Зарічна Л. 141
 Захарченко В. 47
 Звенигородська Р. 21
 Згуровець В. О. 124
 Зезекало Л. 114
 Зелінська Л. 41
 Зелінський М. 51, 54
 Зікранець І. 20
 Зильберштейн А. 68
 Змунчило С. 144
 Зорій М. 139, 141, 147, 153

I
 Іваненко В. 126
 Іванова Н. 76
 Іващенко М. 127
 Івахненко Ю. 144
 Іващенко В. 162
 Іващенко Л. 132
 Іловчина Г. 69
 Ілюшина Л. 112
 Ільїн О. 63
 Іоль Д. 64
 Ішанов В. 140
 Іщук В. 135

на шпалтах газети «Черкаська правда»

К
 Каган Л. 49, 57, 118
 Кадашев С. 130, 135
 Кадук О. 124
 Казимірова Л. 86
 Кайрод М. 29, 69, 102
 Калабухов М. 74
 Калашник П. 47
 Калиниченко В. 117, 130
 Капуста Л. 140
 Карамян А. 143
 Каришин А. 68
 Карлов І. 130, 131
 Каропін Р. 163, 164
 Карпеліна І. 144
 Карпенко Г. 44
 Карпенко М. 156
 Кастронова Т. 57
 Касярун П. 107
 Кащуба М. 18, 31, 38
 Кибальник Н. 44
 Кирилова О. 143
 Кирилюк Є. 85
 Кисельов О. 68
 Кібенко В. 146
 Кіров 134
 Клечковська С. 70
 Клечковський А. 70
 Клішина В. 88
 Клюєв В. 52
 Кляцька Л. 6, 101, 123
 Кобзаренко В. 148, 154
 Кобзаренко М. 155
 Кобко В. 130
 Коваленко 25
 Коваленко А. 131

Коваленко В. 126
 Коваленко І. 57
 Коваленко Й. 58
 Ковбановський В. 149
 Ковган В. 40
 Козак Л. 119
 Козуб В. 62, 117
 Козубенко А. 35
 Колесникова С. 46
 Колмогоров А. 99
 Коломієць В. 45, 46
 Коломієць Л. 105
 Колошин 43
 Коляденко 98
 Комісаров А. 109, 112
 Коньков К. 62
 Коперник 84
 Копилаш Д. 35
 Корда 114
 Корж Л. 113
 Корж М. 74
 Короленко В. 10, 144
 Королюк Г. 157
 Король В. 121, 126, 148, 154, 159
 Короптан А. 69
 Коротун Г. 42
 Корсунська Н. 114, 115
 Косенкова Г. 16
 Косовський В. 35
 Костик П. 143
 Костиненко Р. 29
 Костогриз В. 62
 Костюк О. 156, 157
 Костяна Н. 105
 Костюкевич А. 36
 Костюкевич О. 111

Костюкевич С. 111, 123
 Костянтина О. 123, 163
 Косюра Г. 87
 Косюра Л. 82, 83, 87
 Котляр В. 52
 Котляр Л. 116
 Котолуп О. 158
 Кошовий О. 36, 120
 Кравець І. 56
 Кравченко В. 69
 Кравченко О. 11
 Кравчук Л. 83
 Крепгауз Е. 159
 Кривошея Я. 61
 Крилов 125
 Крупакін І. 12, 19
 Крупко А. 42, 81, 114
 Крупська Н. 8, 76, 77
 Крутікова Н. 150
 Крутов М. 138
 Кузнецов Д. 56
 Кузнецов С. 12, 24, 38, 48, 55,
 71, 84, 92
 Кузьменков Г. 133
 Кузьміна В. 20
 Кулик В. 48
 Куликов М. 62, 63, 66, 68, 69, 72, 77,
 102, 113, 115, 116, 117, 126
 Куликова Т. 44
 Куркчі М. 12, 24
 Курціенко І. 63
 Курячий В. 68, 80
 Кудівський М. 13, 14
 Кучеренко О. 143
 Кушнір Л. 105

Л
 Лабуцький С. 29
 Левченко Г. 143
 Лежнова Т. 96
 Ле. І. 38
 Легіт В. 9, 13, 25, 43, 46, 82, 74, 77, 79,
 81, 82, 85, 88, 89, 90, 96, 103, 136, 145
 Ленський О. 36
 Леонко Т. 145
 Лещенко П. 107
 Лещинський Е. 98
 Лизогуб В. 107, 142
 Лисанова О. 164
 Лисенко А. 31, 116
 Лисенко В. 74
 Лисенко Е. 10
 Лисенко М. 101
 Лисюк Ф. 131
 Литвиненко С. 41
 Лобза І. 34, 41
 Лобода О. 87
 Логінова Н. 68
 Лозовський М. 48
 Лосіп П. 28
 Луговська Н. 114, 116
 Луговський Ю. 47
 Лузан 41, 114, 1
 Лукацька С. 157
 Лукашенко Л. 135
 Лукащук Г. 81
 Лук'яненко І. 98
 Лук'янов О. 83
 Лук'янова З. 131
 Лупін А. 138
 Луценко В. 121
 Луцик С. 110

Лущій Є. 50
 Лушникова Т. 120
 Лябчук Б. 53, 59, 105
 Ляхович Н. 97
М
 Маггерідж М. 3
 Магеровська Е. 15
 Майшак Ю. 84
 Макаренко А. 8, 90
 Макаренко Е. 153
 Максименко Л. 53
 Максимович М. 13, 104, 112
 Малишев В. 126
 Малишев Е. 152, 162
 Малов С. 111
 Маневич Л. 59
 Машкута В. 141
 Маркова В. 60
 Макек К. 13, 136
 Мартиненко Г. 145
 Мартиненко Л. 60, 105
 Мартинюк А. 116
 Маргуй П. 38, 47
 Маруличенко Ю. 108, 112
 Мархольцкий М. 42
 Маслюк Г. 114, 115
 Масленко В. 159, 160
 Матросов 76
 Матюк А. 126
 Матюк С. 102
 Матюшина Н. 60
 Мацько В. 111
 Медведев В. 143
 Мекшило Л. 131
 Мельникова Г. 59
 Мережко 42
 Миколаєнко М. 156
 Миколенко М. 50
 Микрюков О. 109
 Минько К. 139
 Мислюк В. 170, 171
 Міллер А. 7
 Міньський І. 95
 Міхно Г. 109
 Міцкевич А. 83, 87
 Мічурін І. 20
 Мішина В. 53, 59
 Міщенко С. 111
 Мовчан Ю. 75, 148
 Могилей В. 144
 Мойсеєнко М. 8, 12, 13, 18, 26, 46,
 47, 55, 58, 61, 72, 88, 115
 Мойсеєнко О. 105
 Молотков В. 78
 Молочко Р. 72, 77
 Молика О. Н. 66
 Момотенко Д. 117
 Моргушко 34
 Мороз П. 65
 Морозова А. 109
 Моря Л. 141
 Моссенко Ю. 42
 Москаленко С. 127
 Мотузенко О. 147
 Мохуренко В. 43
 Мужчиль М. 21
 Музиченко А. 77
 Мулова О. 140
 Мусатенко М. 14
 Мушинський Г. 27

Н
 Нагібін Ф. 99
 Надворний В. 30
 Назаренко Н. 68, 76
 Найдан В. 90, 140, 141
 Наконечний А. 29, 42
 Настилок А. 58
 Наталич В. 123
 Недоля-Гончаренко А. 37
 Немченко А. 36, 53, 59
 Непицьвода Ф. 13, 71
 Нерода Ф. 48, 71
 Нестеренко М. 15, 35, 62, 63,
 69, 102, 103, 114, 130
 Нестеренко Н. 102, 114
 Нестеренко С. 130
 Нестерук Л. 131
 Нечуй-Левицький І. 150
 Никитенко О. 112, 156
 Никигченко І. 109
 Нікітченко Н. 107
 Ніколаєв З. 54
 Ніхамкіна Х. 19
 Новицька Т. 149, 153
 Новицький А. 1246
 Новочихіна Л. 153
 Носань С. 150
 Носов А. 27

О
 Овчаренко Н. 120
 Овчинникова М. 96
 Одуденко В. 127
 Олаленко Н. 75
 Олійник Б. 151
 Омельченко Л. 140

Омеляненко В. 157
 Орел О. 149
 Орлюк І. 151
 Осадча Г. 53
 Осадча Л. 121
 Осадчий А. 127
 Остапенко Б. 119
 Острівський М. 120
 Охват І. 25, 27, 38

П
 Павленко О. 29
 Павловська К. 82
 Павлюк М. 97
 Панасенко О. 152, 153
 Панаскіна Т. 143
 Пархоменко Т. 132
 Паска І. 28
 Пахаренко В. 134
 Педченко Б. 172
 Педъко С. 130
 Петриченко І. 14
 Петруня М. І. 65, 66
 Печникова В. 116
 Педул Л. 154
 Пижов В. 45
 Пилипенко Г. 14
 Пилявець Г. 38
 Піантковський А. 121, 126
 Пікуль І. 38
 Поворознюк І. 149
 Повстян Я. 131
 Поліщук В. 150
 Полозова О. 164
 Полянська І. 105
 Портнянська Л. 106

Поседелов І. 153
 Постійкова Є. 68
 Похилько А. 15
 Походенко Т. 58
 Почепюк Н. 63
 Пресняков 43
 Прибой А. 110
 Привалов К. 103
 Придан І. 116, 117
 Прийма М. 62
 Прошко О. 156
 Проценко А. 132
 Проценко Л. 39
 Прядко М. 127
 Пулінський М. 28

Р
 Радзін М. 42
 Радченко В. 14
 Рак Г. 13, 14
 Ракуль Л. 60, 63
 Рац І. С. 37
 Резіков О. 14, 55
 Рижко 46
 Рильський М. 152
 Римар В. 154
 Римаренко 40
 Роговий В. 154
 Рожко М. 14
 Розенблат В. 143
 Розумовський Б. 86
 Романов Є. 123
 Романсько В. 154
 Руденко Ю. 118, 123
 Рудик А. 88
 Рудик Н. 15

Рудь Л. 39, 51
 Ружинська Є. 106
 Ружинський П. 72
 Рум'янцева Н. 116
 Рябець Н. 77

С
 Савинський О. 111
 Савченко А. 114
 Савчук Р. 116
 Самарський С. 56, 65
 Самбор Л. 146
 Самчук Н. 19
 Свергуненко 51
 Сегеда А. 107
 Селіверстов М. 100
 Семенов А. 128
 Семенов С. 130
 Семенович О. 94, 99, 107, 123
 Семоненко С. 153
 Сербіна Т. 11
 Сербуль В. 55
 Сергєєва Г. 132
 Середа М. 41, 102
 Серков П. 143
 Седова А. 73, 79, 83, 94, 109
 Сеченов М. 12
 Сидоренко А. 42
 Сидорук І. 61, 65, 84
 Сикорська Н. 32
 Симоненко В. 150, 151, 170
 Синєпольська Л. 105
 Сич Г. 50
 Сичевська Н. 86
 Сіренко Л. 163
 Скляров А. 143

Скорина О. 149
 Скрипник Л. 57
 Скуратовський Д. 50
 Сліпко Н. 30, 32
 Смиков М. 120
 Снітко М. 52
 Сова Т. 132
 Содоль Г. 47, 60
 Сокоренко Т. 139
 Солдатов В. 91, 94, 100, 107
 Солей В. 42
 Соловйов А. 110
 Солодкий А. 112
 Солодовник Ю. 12, 18, 40, 47, 65, 66
 Соломаха В. 66
 Соломікін П. 116
 Сорока Л. 146
 Срібрянець О. 21
 Сталін Й. 12
 Станилевич В. 46
 Станіславський К. 10
 Старицький М. 150
 Старовойтов О. 68, 77, 80, 81
 Стасенко С. 130
 Степаненко О. 82, 83
 Степанець В. 69, 77
 Стешенко О. 74
 Стогнієнко Ю. 163
 Стороженко Я. 37
 Страшевич В. 6, 104, 126, 154
 Супрун К. 49, 146
 Супрун Н. 146
 Суржа В. 63
 Сурков О. 121, 122, 127, 129
 Сухановська О. 53

Сухобрус О. 112
 Суховершко Г. 150
 Сухомлинський В. 106
Т
 Талаевська 38
 Танцієнко В. 163
 Тарасевич В. 130
 Тарасенков А. 92, 100
 Тарасюк В. 130
 Тевлін Я. 9, 11, 33, 38
 Телегін 36
 Терновий К. 37
 Терп'яар Л. 7
 Тетеря П. 40
 Титова Б. О. 12
 Ткачко Г. 62, 68, 69, 114
 Ткачко О. 9, 11, 14, 17, 24, 38, 40,
 50, 56, 62, 68, 70, 71, 74, 82, 83, 84, 85,
 86, 88, 92, 93
 Ткач А. 143
 Ткаченко 40
 Ткаченко Н. 144
 Ткачук О. 152, 153
 Тодоров І. 56
 Токова Н. 6
 Токовенко М. 27
 Традюк К. 91
 Трайтак Д. 68
 Трепецов М. 58
 Трохименко І. 11
 Троцюк О. 11, 57, 58
 Трудоса Л. 116
 Трусов П. 12
 Туменко Л. 65

Тупицький Ю. 21, 44
 Турлаєв Ю. 162
 Тюрина Р. 53, 59
У
 Удоденко А. 52,
 Ужва А. 62, 66, 67
 Урицький 101, 125
 Усачов В. 130, 135
 Устименко А. 62
 Утемуратова Г. 109
 Уточкіна С. 57
Ф
 Файдюк В. 113
 Фанасюк Н. 105
 Фаріон І. 44
 Феденко О. 153
 Федоров Ф. 84
 Федосеєва Д. 58
 Фікслер Е. 42
 Філімонов М. 55
 Філіпов В. 62, 63, 68
 Філоненко І. 27
 Фірсов 13
 Фіцкук В. 130, 131, 152
 Фольборт Г. 142, 143
 Фонкіч М. 12, 48, 71, 99, 110
 Фролов В. 118
 Фролькіс В. 143
 Фрумгарт Б. 63
Х
 Халай С. 41
 Харченко С. 157
 Хімич А. 40, 54, 69, 114

Химич В. 6, 140, 147, 153, 155
 Хліпа Л. 131
 Хмельницький Б. 3, 4, 5, 6, 9, 11, 56,
 75, 101, 111, 112, 131, 132, 135, 140, 142,
 150, 157, 160
 Холодовська Т. 163
 Хончевський Ю. 149
 Хотинський Л. 88
 Хрущова Г. 105
 Хуторська Т. 58
Ц
 Цибулько І. 130
 Цимбалюк О. 130
 Цимбалюк С. 148
 Ціпов'яз А. 162
 Цуркань В. 154
 Цурук О. 119, 120
Ч
 Чабан А. 83
 Чемерис В. 108
 Черкасов Р. 99
 Чернєцька В. 105
 Черниш Н. 35
 Чернявська 36
 Чернявський 101
 Чертов І. 126
 Чехов А. 9, 10
 Чорна Т. 127
 Чуднівець В. 86
 Чудновський В. 96
 Чуйко В. 19
 Чупилко Л. 116
 Чутель Ю. 108, 112

Ш
 Шаблювський Є. 85
 Шакун В. 162
 Шансутдинова Л. 109
 Шаповал Л. 146
 Шаповал О. 74
 Шаповал С. 118
 Шаповал Т. 106
 Шаповаленко 44
 Шаповалов Є. 138
 Шаповалова Л. 132
 Шарапа Б. 158
 Шарапова О. 159
 Шатунов В. 118
 Шаульський А. 35
 Шевченко І. 61
 Шевченко Т. 31, 36, 57, 62, 84,
 85, 107, 113, 150, 151, 152, 156
 Шелюто Г. 11, 17
 Шелюто О. 11, 13
 Шерстюк О. 156
 Шитова Л. 169, 170
 Шмандюк В. 11
 Шматко М. 11
 Шмідт А. 84
 Шпак С. 127
 Штефуца А. 158
 Шуба М. 143
 Шубравський В. 85
 Шульга 34
 Шурубура Л. 8

Щ
 Щеглова М. 11
 Щербина Б. 149
 Щербина Л. 132
Я
 Язловецький П. 99
 Якимирський Б. 68
 Яковенко В. 61, 91
 Яременко М. 28
 Яремчук І. 155, 156
 Яровий І. 42
 Яхно І. В. 112
 Яценко І. 137
 Яценко С. 139
 Яценко Т. 107, 129

Географічний покажчик

А	Д
Австрія 43	Данія 147
Азербайджан 149	Деренковець, с. 169
Алма-Ата, м. 104, 162	Дніпродзержинськ, м. 116
Англія 113, 154	Дніпропетровськ, м. 110, 117
Аркаликський р-н 76	Донецьк, м. 51, 60
Б	Донецька обл. 70
Бельці, м. 80	Драбів, смт 34
Бердянськ, м. 153	Драбівський р-н 55, 58, 132
Берлін, м. 22, 74	Дуйсбург, м. 147
Бидгощ, м. 122, 123, 126, 129	Є
Бидгощське воєвод. 83, 84, 87, 122	Європа 40
Боровиця, с. 27, 132	Єгипет 112
Бухарест, м. 25	Єреван, м. 104
В	Ж
Варшава, м. 25	Жданов, м. 110
Василівка, с. 19, 56	З
Ватутіне, м. 119	Закарпатська обл. 16, 45
Велика Севастянівка, с. 170	Закарпаття, м. 21, 106, 107
Вергуни, с. 25	Заполяр'я 24
Вест-Оранж, м. 153	Запоріжжя, м. 54, 110, 169
Віденсь 43	Запорізька обл. 123
Вінницька обл. 14, 70	Золотоніський р-н. 95, 172
Волинська обл. 16, 21, 93	Золотоноша, м. 61
Г	І
Гельмязів, с. 21	Іванків, смт 146
Гельмязівський р-н 49	Індія 112
Гомель, м. 104	Іран 112
Городищенський р-н 125	Грузія 24

К
 Караказ 25
 Казахстан 28, 60, 67, 76, 80, 122, 124, 147
 Кам'яника, м. 30
 Канів, м. 36
 Канівський р-н 97
 Караганда, м. 28
 Катеринопіль, смт. 140, 171
 Катеринопільський р-н 137, 140
 Каунас, м. 59
 Кіїв, м. 25, 33, 38, 53, 60, 66, 67, 71, 106, 110, 148, 155, 162
 Київська обл. 14, 26, 45, 70, 93, 123, 146
 Кіровоград, м. 68, 105, 153
 Кіровоградська обл. 14, 107, 123
 Корсунь-Шевченківський р-н. 50, 97, 150, 169
 Корсунь-Шевченківський, м. 61
 Красноярськ, м. 104
 Кривий ріг, м. 117
 Крим 65, 79, 88, 109
 Куйбишев, м. 110
 Кумейки, с. 112
 Кутайсі, м. 65

Л
 Лаоська Народно-Демократична Республіка 145
 Латинська Америка 145
 Ленінград, м. 25, 66, 71, 104, 106, 110, 159
 Леськи, с. 16
 Львівська обл. 70

М
 Миколаїв, м. 68
 Мінськ, м. 53, 104
 Монгольська Народна Республіка 145
 Москалівки, с. 132
 Москва, м. 9, 20, 25, 46, 53, 66, 78, 106, 107, 125, 159, 169
 Мукачево, м. 16

Н
 Німецька Демократична Республіка 121, 147
 Нью-Джерсі, шт. 153

О
 Одеса, м. 25
 Одеса, о. 88, 93
 Олики, м. 16
 Олицький р-н. 16
 Осігтя, с. 81
 Остер, с. 16

П
 Полтавська обл. 14, 45, 93
 Польща 83, 84, 87, 123, 126, 129

Р
 Републіка, с. 132
 Рига, м. 110
 Рівненська обл. 26, 70, 107
 Рим, м. 34
 Росія, 4, 8, 9, 11, 12, 17, 31, 86, 88
 Російська Федерація 116
 Рославльський р-н. 16
 Румунія 102, 147

С
 Сагулівка, с. 98
 Самгородок, с. 172
 Свердловськ, м. 53, 104
 Севастополь, м. 79, 110
 Середнє Подніпров'я 61, 94
 Середня Азія 25, 122
 Сеул, м. 147
 Сибір 120, 125
 Сідней, м. 153
 Сімферополь, м. 131
 Сміла, м. 57, 112
 Смілянський р-н 172
 Смоленська обл. 16
 Соснівський р-н. 145
 Сполучені Штати Америки 145, 154
 Сталінська обл. 26
 Стеблів, с. 150
 Стучка, м. 159
 Суми, м. 117

Т
 Тблісі, м. 53, 59, 104
 Тернопіль, м. 68, 142, 149
 Тернопільська обл. 107
 Типса, м. 121
 Тирасполь, м. 80
 Токіо, м. 40
 Торунь, м. 83
 Тубільщі, с. 112
 Туркменія 147, 156
 Тюмень, м. 125
 Тюменська обл. 108, 134

У
 Угорщина 147
 Узбекистан 96

Х
 Харків, м. 60, 126
 Харківська обл. 70
 Хмельницька обл. 26
 Христинівський р-н 170
 Худяки, с. 56, 77

Ч
 Червона Слобода, с. 132
 Черкаси, м. 5, 24, 27, 29, 30, 35, 36, 38, 46, 53, 57, 59, 63, 68, 78, 80, 83, 89, 90, 93, 95, 96, 99, 105, 106, 110, 113, 116, 118, 122, 123, 125, 131, 138, 140, 152, 160, 161
 Черкаська обл. 4, 14, 15, 26, 30, 37, 83, 93, 104, 107, 123, 154, 169, 171, 172
 Черкаський р-н. 16, 19, 25, 46, 70, 77, 98, 132, 134, 137
 Чернівці, м. 110
 Чернігів, м. 162
 Чернігівська обл. 26
 Чехословаччина 9
 Чигиринський р-н. 27, 56, 97, 112, 132, 137
 Чорнобайський р-н. 95, 125, 132, 133, 137

Ш
 Шпола, м. 58, 61
 Шполянський р-н. 95, 112

Я
 Ялта, м. 33, 115
 Ярославль, м. 110
 Яснозір'я, с. 70

Аннотация

Голыш Г. М. Черкаський педагогічний інститут на сторінках газети «Черкаська правда» 1954 – 1991 рр. : матеріали прес-моніторинга / Г. М. Голыш, О. В. Ільченко. – Черкаси : Ізд. отд. ЧНУ им. Б. Хмельницького, 2011. – 206 с.

Настоящее издание представляет собой сборник, который содержит пресс-мониторинг материалов областной газеты «Черкасская правда», посвященных деятельности старейшего и наиболее авторитетного в Шевченковском крае вуза – Черкасского педагогического института (в настоящее время – Национальный университет им. Б. Хмельницкого). Исследуя ретрофонд газеты в архиве периодических изданий научной библиотеки ЧНУ им. Б. Хмельницкого, авторы этого сборника использовали практически все публикации из указанной темы. Хронологически исследование охватывает период с 1954 г. (образования области и выхода первого номера газеты «Черкасская правда») до 1991 г. (развал Советского Союза). Газетные материалы посвящены различным сферам повседневной жизни пединститута: укреплению материально-технической базы, организации учебного процесса, особенностям вступительных кампаний, достижениям научно-исследовательской работы, внешним связям вуза, досугу студентов, деятельности партийной и комсомольской организаций, судьбам известных выпускников и др.

Материалы сборника размещены в хронологической последовательности как пресс-релизы корреспонденций, а библиографические описи даны согласно государственным стандартам Украины. С целью оптимизации ориентирования

на шапках газети «Черкаська правда»

читателя в тексте книги в ней помещены географический, именной и предметный указатели. Дополнения содержат результаты проведенной составителями работы по классификации газетных материалов об пединституте, краткие биографические сведения об редакторах «Черкасской правды» исследованного периода и др.

Сборник материалов о педагогическом институте имеет прежде всего источниковедческое назначение и может быть полезен исследователям истории регионального высшего образования. Издание адресовано также студентам и преподавателям, специалистам социальных коммуникаций и всем, кто интересуется историей Черкасского национального университета имени Богдана Хмельницкого, недавно отметившим свое 90-летие.

Annotation*

Golysh G. M. Cherkasy Pedagogical Institute on 'Cherkaska Pravda' Pages from 1954 to 1991 : press-monitoring materials / G. M. Golysh, O. V. Ilchenko. – Cherkasy : Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy, 2011. – 206 p.

This publication is a compendium of press-monitoring materials from the regional newspaper 'Cherkaska Pravda' concerning the activities of the Cherkasy Pedagogical Institute (presently, Bohdan Khmelnytsky National University), the oldest and the most authoritative higher educational establishment in the region. Having studied the newspaper retrofund from the periodicals' archives of the Cherkasy National University research library, the authors of the collection used practically all available publications on the topic. Chronologi-

* Переклад анотації англійською мовою здійснила кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології ЧНУ ім. Б. Хмельницького О. Я. Красан.

cally the research covers the period from 1954 (the formation of Cherkasy region and the first issue of the 'Cherkaska pravda' newspaper) and up to 1991 (the Soviet Union collapse).

Newspaper materials focus on various spheres of pedagogical institute everyday life: the material and technical base strengthening, the educational process organization, the particularities of the entrance campaigns, the research work achievements, the institute's external contacts, the students' leisure time, the party and komsomol activities, the fates of famous alumni, etc.

The materials of the book are arranged chronologically in the form of press releases, the bibliographical inventories are made in accordance with the Ukrainian state standards. To facilitate the readers' orientation in the text, the book is provided with indices of proper and geographical names as well as with a subject index. The appendix comprises the results of the classification effort made by the compilers, namely, the classification of newspaper materials about the institute, the newspaper editors' of the period under study brief biographical data, etc.

The book is important, in the first place, for the sphere of source study and can be used by researchers who study the history of the regional higher education. The publication is also addressed to students and teachers, social communication specialists and to all those interested in the history of Cherkasy national university that has recently celebrated its 90 th anniversary.

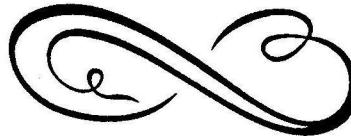
Перелік абревіатур та умовних скорочень

- АН – Академія наук
БАМ – Байкало-Амурська магістраль
берез. – березень
б. н. – без назви
ВДНГ – виставка досягнень народного господарства
ВМФ – військово-морський флот
ВНЗ – вищий навчальний заклад
восвод. – воєводство
ВІШІ – Вища партійна школа
га – гектар
ГПО – готовий до праці і оборони
ДСТ – добровільне спортивне товариство
ДТСААФ – Добровільне товариство сприяння армії, авіації і флоту
ім. – імені
ін. – інший
ІНО – інститут народної освіти
кв. – квадратний
кг – кілограм
КДД – клуб інтернаціональної дружби
кмс – кандидат у майстри спорту
КПРС – Комуністична партія Радянського Союзу
КПУ – Комуністична партія України
лип. – липень
листоп. – листопад
ЛКСМУ – Ленінська Комуністична спілка молоді України
м – метр
м. – місто
НДР – Німецька Демократична Республіка
обл. – область
р. – рік
рр. – роки
р-н – район
с. – село
С., с. – сторінка
сек. – секунда
см – сантиметр
смт – селище міського типу
стп – студенське наукове товариство СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік
ст. – ступінь
т – тонна
ТМФ – теорія і методика фізичовдання
УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка
хв. – хвилина
ЧДПІ – Черкаський державний педагогічний інститут
ЧНУ – Черкаський національний університет
шт. – штука

Зміст

Передмова	3
Матеріали прес-моніторингу.....	7
Додатки	165
Предметний покажчик	174
Іменний покажчик	187
Географічний покажчик	199
Аннотація	202
Annotation	203
Перелік абревіатур та умовних скорочень	205

Автори висловлюють щиросердну вдячність за фінансове сприяння у виданні цієї книги Черкаському обкому профспілки працівників освіти і науки України (голова — заслужений працівник освіти України *О. Д. Жалдак*) та профкому Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького (голова — *М. О. Курченко*).

Науково-популярне видання

Григорій Михайлович Голіш,
канд. істор. наук, доцент,

директор наукової бібліотеки ЧНУ ім. Б. Хмельницького;

Ольга Василівна Ільченко,

бібліотекар 1-ї катег.

**Черкаський педагогічний інститут на шпалтах газети
«Черкаська правда»
1954 – 1991 pp. : матеріали прес-моніторингу**

На першій сторінці обкладинки – навчальний корпус
Черкаського педагогічного інституту ім. 300-річчя возз'єднання
України з Росією кінця 1950-х рр. Фото С. Шиманського.

На останній сторінці обкладинки – приміщення редакції газети
«Черкаський край», 2012 р. Фото С. Кандича.

Комп'ютерний набір: О. В. Ільченко

Відповідальний редактор Г. М. Голіш

Комп'ютерне верстяння М. І. Сергеєва

Дизайн обкладинки С. А. Кандич

Коректор Н. І. Бляжко

Підписано до друку 1.06.2012 р. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс

Папір офсет. Ум. друк. арк. 7,8. Тираж 300 пр. Зам. № 4345.

Виготовлено й віддруковано у видавничому відділі
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 294 від 22.12.2000 р.

Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,

Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,

e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>